Space for Available for Advertising
WWW.PREETNEWS.COM
WWW.PREETNAMA.COM
preetnamausa
@gmail.com

ਨਿਊਯਾਰਕ
ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ : ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਪ੍ਰੀਤ ਖਰਾ ਸੱਚ
Online and Print Media +1 201-312-4180 +1 917-328-8436

ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਮਾਂ ਬਾਪ ਦਾ ਕਰੋ, ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਧੋਖਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ

ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਪ੍ਰੀਤ
Preetnamausa@gmail.com

ਸਾਲ 4, ਅੰਕ 304, ਮਿਤੀ : 23 ਮਈ ਤੋਂ 29 ਮਈ, 2025 ਵੈਬਸਾਈਟ : www.preetnama.com, www.preetnews.com ਈਮੇਲ preetnamausa@gmail.com

ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਜਾਂ ਵੀਡੀਓਜ਼ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਨਿਯਮ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ

ਏਆਈ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਗ ਉੱਤੇ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਖ਼ਤ

ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਮੀਡੀਆ ਸਲਾਹਕਾਰ ਜਸਕਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬੀਬੀਸੀ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਏ ਆਈ ਦੀ ਵੱਧ ਰਹੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਉੱਤੇ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ। ਜਸਕਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 2022 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸਖ਼ਤ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੁਰੂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ, ਸਿੱਖ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰਾਂ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਐਨੀਮੇਟਿਡ ਫ਼ਿਲਮ ਜਾਂ ਏਆਈ ਨਾਲ ਫ਼ਿਲਮ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਜਸਕਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਏਆਈ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਅਤੇ ਵੀਡੀਓ ਨਾਲ ਹੋ ਰਹੀ ਛੇੜਛਾੜ ਬਾਰੇ ਗੰਭੀਰ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, ÷ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਉੱਤੇ ਏਆਈ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਵਿਗਾੜੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ, ਵੀਡੀਓ ਬਾਰੇ ਵੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਖ਼ਤ ਫੈਸਲੇ ਲਏ ਜਾਣਗੇ।÷ ਏਆਈ ਦਾ ਯੁੱਗ ਬਹੁਤ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਹੈ ਤੇ ਇਸਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਜਾਣਬੁਝ ਕੇ ਸ਼ਰਾਰਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਚਾਰ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਫ਼ਿਲਮ ਬਾਰੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਕੀ ਕਿਹਾ ?

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸ਼ਾਹਬਾਜ਼ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬੀਬੀਸੀ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਬਾਰੇ ਪਹਿਲਾਂ ਬਣ ਚੁੱਕੀਆਂ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਾ ਉਲਝਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਚਾਰ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਫਿਲਮ ਆਈ ਸੀ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਰ ਹੁਣ ਫ਼ੈਸਲੇ ਬਦਲੇ ਗਏ ਹਨ। 2022 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਲਏ ਗਏ ਫ਼ੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਾਫ਼ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਐਨੀਮੇਟਿਡ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਫਿਲਮਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਪੂਰਨ ਮਨਾਹੀ ਹੈ।

ਯੂਟਿਊਬਰ ਧਰੁਵ ਰਾਠੀ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਯੂਟਿਊਬ ਚੈਨਲ ਉੱਤੇ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀਆਂ ਏ.ਆਈ ਜਨਰੇਟਿਡ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਅਪਲੋਡ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਵੀਡੀਓ @ਰਾਈਜ਼ ਆਫ਼ ਸਿੱਖਜ਼@ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਮਗਰੋਂ ਧਰੁਵ ਰਾਠੀ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਵੀਡੀਓ ਨੂੰ ਯੂਟਿਊਬ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਵੀਡੀਓ ਨੂੰ ਯੂਟਿਊਬ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਧਰੁਵ ਰਾਠੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਵੀਡੀਓ ਪੋਸਟ ਕਰਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਏਆਈ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਵੀਡੀਓ ਬਣਾਈ, ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਹੁਣ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਉੱਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਇਹ ਵੀਡੀਓ ਹਟਾ ਦੇਣ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗੜਗੱਜ ਨੇ ਧਰੁਵ ਰਾਠੀ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, ÷ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਇਹ ਫ਼ੈਸਲੇ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਹਨ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ ਤਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕੌਣ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸਲਾਹ ਦੇਵੇਗਾ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਉੱਤੇ ਫਿਲਮ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।÷ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਜਥੇਦਾਰ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਰੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਧਰੁਵ ਰਾਠੀ ਵੱਲੋਂ @ਰਾਈਜ਼ ਆਫ਼ ਸਿੱਖਜ਼@ ਨਾਮ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਯੂਟਿਊਬ ਉੱਤੇ ਹਟਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।ਪਰ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁੜ ਇਹ ਚਰਚਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਉੱਤੇ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਜਾਂ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਵੀਡੀਓ ਬਣਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ? ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਜਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਫ਼ਿਲਮ ਜਾਂ ਵੀਡੀਓ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਨਿਯਮ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ? ਇਸਦੇ ਬਾਰੇ ਅਸੀਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਮਾਹਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ।

ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਵੱਲੋਂ ਤੈਅ ਨਿਯਮ ਕੀ ਹਨ ?

ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕ ਅਤੇ ਅਦਾਕਾਰ ਗਿੱਪੀ ਗਰੇਵਾਲ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਈ ਗਈ @ਅਕਾਲ@ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਵੀ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 2 ਮਈ ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗੜਗੱਜ ਵੱਲੋਂ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਉੱਤੇ ਸਿੱਖ ਵਿਦਵਾਨਾਂ, ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਦੀ ਅਹਿਮ ਇਕੱਤਰਤਾ ਸੱਦੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਇਕੱਤਰਤਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗਿਆਨੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗੜਗੱਜ ਨੇ ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਹੁੰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂਆਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਫਿਲਮ ਬਣਾਉਣ ਉੱਤੇ ਪੂਰਨ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਗਿਆਨੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗੜਗੱਜ ਨੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਬਣਾਉਣ ਬਾਰੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਈ ਅਹਿਮ ਮਤਿਆਂ ਬਾਰੇ ਮੀਡੀਆ ਨਾਲ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ।

ਗੁਰੂਆਂ ਬਾਰੇ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਬਣਾਉਣ ਬਾਰੇ ਪਾਸ ਹੋਏ ਮਤੇ ਕਿਹੜੇ ?

ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗੜਗੱਜ ਮੁਤਾਬਕ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂਆਂ ਬਾਰੇ ਫ਼ਿਲਮ ਬਣਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਉੱਤੇ ਮਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗੜਗੱਜ ਵੱਲੋਂ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਕ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ। ਸਾਲ 1934 ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ, ਸਿੱਖ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਆਦਿ ਮਹਾਂਪੁਰਖਾਂ, ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਾਖੀਆਂ ਦੇ ਸੀਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਸੰਸਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਨਕਲਾਂ ਅਤੇ ਫਿਲਮਾਂ ਬਣਾਉਣੀਆਂ ਸਿੱਖੀ ਅਸੂਲਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ।

ਧਾਰਮਿਕ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ 1940 ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਇਕੱਤਰਤਾ ਵਿੱਚ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ, ਦੱਸ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਸਟੇਜ @ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਪਰੰਤੂ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਤੇ ਸਿੱਖ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਜੇ ਕੋਈ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪੱਖ ਤੋਂ ਕੁਝ ਦਿਖਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਧਰਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਮਰਿਆਦਾ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

ਸਾਲ 2003 ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮਤਾ ਨੰਬਰ 668 ਵਿੱਚ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਫਿਲਮ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਤਰਾਜ਼ਹੀਣਤਾ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਲੈਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਅਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਇਕੱਤਰਤਾ 2003 ਨੂੰ ਮਤਾ ਨੰਬਰ 887 ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਸਮੇਤ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦ ਸਿੰਘਾ ਜਰਨੈਲਾਂ ਯੋਧਿਆਂ ਸੂਰਵੀਰਾਂ ਦੇ ਰੋਲ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਮਤਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ 2015 ਨੂੰ ਮਤਾ ਨੰਬਰ 2343 ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ @ਨਾਨਕ ਸ਼ਾਹ ਫਕੀਰ@ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਬੈਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਸੈਂਸਰ ਬੋਰਡ ਵਿੱਚ ਐੱਸਜੀਪੀਸੀ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਰਨ ਦਾ ਮਤਾ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

13 ਦਸੰਬਰ 2022 ਨੂੰ ਮਤਾ ਨੰਬਰ 651 ਰਾਹੀਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਰੱਖਦਿਆਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਬਾਰੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਫਿਲਮ ਬਣਾਉਣ ਉੱਤੇ ਮੁਕੰਮਲ ਰੋਕ ਲਾਈ ਗਈ ਹੈ।

ਬੇਸ਼ੱਕ 2022 ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਤੇ ਮੁਤਾਬਕ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਨੂੰ ਫਿਲਮ ਰਾਹੀਂ ਦਿਖਾਉਣ ਉੱਤੇ ਪੂਰਨ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਈ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਕਈ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂਆਂ, ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਯੋਧਿਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਸਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਈ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਕਾਰਨ ਰਿਲੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀਆਂ ਪਰ ਕਈ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਮਿਲ ਗਈ ਸੀ।

ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਚੱਲੀਆਂ ਫ਼ਿਲਮਾਂ

ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੋਧ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਐਨੀਮੇਟਿਡ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ, ਚਾਰ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਭਾਗ 2 ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਫਿਲਮ ਚਾਰ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦੇ ਚਾਰ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਚਾਰ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦਾ ਐਨੀਮੇਟਿਡ ਕਿਰਦਾਰ ਵੀ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦਕਿ ਚਾਰ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਭਾਗ 2 ਵਿੱਚ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਦੱਸੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਐਨੀਮੇਟਿਡ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਹੈਰੀ ਬਵੇਜਾ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਾਲ 2019 ਵਿੱਚ ਵਿਨੋਦ ਲਾਂਜੇਵਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਤ ਫਿਲਮ ਐਨੀਮੇਸ਼ਨ ਫਿਲਮ @ਦਾਸਤਾਨ-ਏ-ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ@ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਇਹ ਫਿਲਮ 5 ਜੂਨ 2019 ਨੂੰ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਣੀ ਸੀ ਪਰ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਤੋਂ ਹਰੀ ਝੰਡੀ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਰਕੇ ਫਿਲਮ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਰਿਲੀਜ਼ @ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ। ਫਿਲਮ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਸਬ-ਕਮੇਟੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਫਿਲਮ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਛੇਵੇਂ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ, ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਪਾਤਰ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਲ 2018 ਵਿੱਚ ਫਿਲਮ ਨਿਰਮਾਤਾ ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਕਾ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਫਿਲਮ @ਨਾਨਕ ਸ਼ਾਹ ਫ਼ਕੀਰ@ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਗੁਰੂ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਦੇ ਜੀਵਨ @ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ।

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 304

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

23 MAY TO 29 MAY, 2025

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਾਬਾ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਲੁਬਾਣਾ ਸਿੱਖ ਸੈਂਟਰ ਵਿਖੇ ਬਾਬਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਬਰਸੀ ਮਨਾਈ ਗਈ

ਤਿੰਨ ਸਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣਾ ਦੁਆਬੇ ਦਾ ਪਿੰਡ ਨੰਗਲ ਲੁਬਾਣਾ ਬਾਬਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਵੰਸ਼ ਕਹਿਲਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਬਾਹਰਲੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਿੰਡ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਦੀ ਕਾਫੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਹੈ। ਨਿਉਯਾਰਕ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕ ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਜਿਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਨੰਗਲ ਲੁਬਾਣਾ ਪਿੰਡ ਦੇ ਬਾਨੀ ਧੰਨ ਧੰਨ ਬਾਬਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਸਲਾਨਾ ਬਰਸੀ ਪਿੱਛਲੇ ਅਠਾਰਾਂ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਤੋਂ ਬੜੀ ਸ਼ਰਧਾ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਮਨਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਲਾਨਾ ਬਰਸੀ ਕਰੀਬ 2007 ਵਿੱਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਮਾਝਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵਿਖੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕਰੀਬ ਪੰਜ ਛੇ ਸਲਾਨਾ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਾਬਾ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਲੁਬਾਣਾ ਸਿੱਖ ਸੈਂਟਰ ਵਿਖੇ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਮਨਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਅੱਜ 18 ਮਈ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਅਠਾਰਵੀਂ ਬਰਸੀ ਮਨਾਈ ਗਈ। ਅੱਜ ਇਹ ਬਰਸੀ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਮੇਲੇ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਬਰਸੀ ਦੀ ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਡੀਕ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਟੇਟਾਂ ਤੋਂ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਸ ਦਿਨ ਇੱਥੇ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀਆਂ ਸੂਝਵਾਨ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਵੀ ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਇਹ ਦਿਨ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਥੋਂ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਪੁਰ ਪੂਰਾ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਤਿੰਨ ਰੋਜ਼ਾ ਧਾਰਮਿਕ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿੱਚ ਭੋਗ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੰਥ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਰਾਗੀ ,ਢਾਡੀ ,,ਕੀਰਤਨੀਜਥਿਆਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਜਥੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਾਰੇ ਪਹੁੰਚੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਪਿੰਡ ਨੰਗਲ ਲੁਬਾਣਾ ਦੇ ਬਾਨੀ ਧੰਨ ਧੰਨ ਬਾਬਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਜੀਵਨੀ ਬਾਰੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਬਾਬਾ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਲੁਬਾਣਾ ਸਿੱਖ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੁਭਾਨਪੁਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਅਤੇ ਧੰਨ ਧੰਨ ਬਾਬਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਵੈੱਲਫੇਅਰ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨਾ ਦੀ ਅਣਥੱਕ ਮਿਹਨਤ ਸਦਕਾ ਇਹ ਸਮਾਗਮ ਅੱਜ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਜੋੜ ਮੇਲੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜਿਸ ਤਰਾਂ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿਫ਼ਤਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਸੰਗਤ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਆਮ ਹੀ ਸੁਣੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਦੀਵਾਨ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਸੰਗਤਾਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਲਾਹਾ ਖੱਟਦੀਆਂ ਹਨ। ਬਾਹਰ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲੀ ਸੜਕ ਨੂੰ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬੜੇ ਸੁਚੱਜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਾਫ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੇਵਾਦਾਰ ਸਾਰੀ ਸੜਕ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰਾਂ ਪਾਣੀ

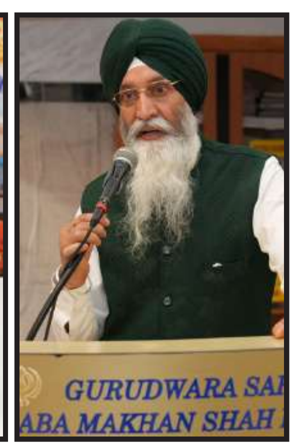

ਤਸਵੀਰਾਂ : ਬੀ. ਜੇ. ਸਟੂਡੀਓ
+1-646-403-7334

Preetnama
ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ
Khara Sach
On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM
Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180
Vol 4, Issue 304
Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com
23 MAY TO 29 MAY, 2025

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਾਬਾ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਲੁਬਾਣਾ ਸਿੱਖ ਸੈਂਟਰ ਵਿਖੇ ਬਾਬਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਬਰਸੀ ਮਨਾਈ ਗਈ

ਨਾਲ ਧੌਂਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਟਾਲਾਂ ਲਈ ਟੈਂਟ ਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਭੋਗ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਭਾਂਤ ਭਾਂਤ ਦੇ ਲੰਗਰਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਗੰਨੇ ਦਾ ਰਸ ਅਪਨੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਨੂੰ ਤਾਜ਼ਾ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਛੋਲੇ ਭਠੂਰੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਵਾਦਿਸਟ ਖਾਣੇ ਵਾਜੋਂ ਜਾਣੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਡਿਸ਼ ਨੂੰ ਸੰਗਤਾਂ ਲਾਈਨਾਂ ਵਿੱਚ ਲੱਗ ਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਛਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰਾਂ ਵਿਆਹਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿੱਠੇ ਪਕਵਾਨ ਵਿੱਚ ਬਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਪਕਵਾਨ ਜਲੇਬੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਹੜੀ ਅਪਨੀ ਮਿਠਾਸ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਭਰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਇੱਕ ਸਾਂਝ ਨੂੰ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਰਸੇ ਨੂੰ ਜੋੜਕੇ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਗੋਲਗੱਪੇ ਵੀ ਚਟੇਪਟੇ ਸਵਾਦਾਂ ਨਾਲ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਨੂੰ ਤਾਜ਼ਾ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਗਰਮੀਆਂ ਦੇ ਮੌਸਮ ਕਰਕੇ ਦੁਆਨਾ ਵੀ ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕਾਫੀ ਆਨੰਦ ਨਾਲ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਵੀਂ ਪੀੜੀ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਆਈਸ ਕਰੀਮ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵੀ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਿਹਨਾਂ ਸਟਾਲਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਤਨ ਮਨ ਤੇ ਧੰਨ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਧੰਨ ਧੰਨ ਬਾਬਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਵੈੱਲਫੇਅਰ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਫਾਉਂਡਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੰਗਲ ਜੀ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਬਰਸੀ ਜਦੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਜਿਆਦਾ ਲੋਕ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਕੋਈ ਪੰਜ ਦਸ ਫੈਮਿਲੀ ਤੇ ਕੁੱਝ ਨੌਜਵਾਨ ਸਨ। ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਅਪਨੀ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਈ ਤੇ ਅੱਜ ਇਹ ਸੁਸਾਇਟੀ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਮਾਸਟਰ ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ, ਸੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ, ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਕਾਲਾ, ਸੁਬੇਦਾਰ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ, ਕਾਬਲ ਸਿੰਘ , ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹੈਪੀ , ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ, ਬਿੱਟਾ , ਹੈਪੀ , ਲੱਖਾ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਿੰਦਾ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਜੀਂਦਾ ਰੱਖਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਲ ? ?ਖਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਬਰਸੀ ਵਿੱਚ ਐਨੇ ਨਵੇਂ ਚੇਹਰੇ ਹਨ। ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁਰਖਿਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੰਸਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਰਸੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਦੀਵਾਨ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਇਲਾਹੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਕੀਰਤਨ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਭਾਈ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬੱਲੜਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਜਥਾ ਅਤੇ ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਹਜ਼ੂਰੀ ਰਾਗੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ,

ਕਥਾਵਾਚਕ ਗਿਆਨੀ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ , ਭਾਈ ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਮਾਂਗੇ ਖਾਂ ਤਲਵੰਡੀ,ਅਤੇ ਗੁਰ ਘਰ ਦੇ ਹੈੱਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਡਾਕਟਰ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਲਤੀਫ਼ ਪੁਰ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਧੰਨ ਧੰਨ ਬਾਬਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਾਰੇ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਭਗਤੀ ਵਾਰੇ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪਿੰਡ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਿੱਠੀ ਪਿਆਰੀ ਯਾਦ ਕਿਉ ਮਨਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਵਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਢਾਡੀ ਜਥਾ ਮੋਹਣ ਸਿੰਘ ਬਡਾਣਾ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਵੀਰ ਰਸ ਵਾਰਾਂ ਸੁਣਾ ਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਾਬਾ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਕਮੇਟੀ ਧੰਨਵਾਦ ਦੀ ਪਾਤਰ ਹੈ। ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਅਪਨੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਨੂੰ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਿਆ। ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਮਹਾਂਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਤਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਤਸਵੀਰਾਂ ਬੀ ਜੇ ਸਟੂਡੀਓ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਖਿੱਚੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਲਾਈਵ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਮੁਨੀਸ਼ ਵਿਆਲਾ 5 ਆਬ ਚੈਨਲ ਵੱਲੋਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ। ਯੂ ਟਿਊਬ ਤੇ ਲਾਈਵ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਟੇਜ ਤੋਂ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਅਤੇ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

ਤਸਵੀਰਾਂ : ਬੀ. ਜੇ. ਸਟੂਡੀਓ
+1-646-403-7334

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 304

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

23 MAY TO 29 MAY,2025

ਲੌਂਗ ਆਈਲੈਂਡ ਪੰਜਾਬੀ ਸਰਕਲ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਵਾਂ ਵਿਸਾਖੀ ਮੇਲਾ 18 ਮਈ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਬੜੀ ਧੂਮਧਾਮ ਨਾਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ

ਪਦਮਸ੍ਰੀ ਅਵਾਰਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਗਾਇਕਾ ਜਸਪਿੰਦਰ ਨਰੂਲਾ, ਸ਼ਿਪਰਾ ਗੋਇਲ ਅਤੇ ਆਰ ਨੈਟ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਨੱਚਣ ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਰ

ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਰੈਫਲ ਵਿੱਚ ਇਨਾਮ ਵਿੱਚ ਕੱਢੀ ਗਈ ਨਵੀਂ ਨਵੇਲੀ ਕਾਰ

ਨਿਊਯਾਰਕ – ਲੌਂਗ ਆਈਲੈਂਡ ਪੰਜਾਬੀ ਸਰਕਲ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਵਾਂ ਵਿਸਾਖੀ ਮੇਲਾ 18 ਮਈ 2025 ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਬੜੀ ਧੂਮਧਾਮ ਨਾਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸਾਖੀ ਦਾ ਇਹ ਮੇਲਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਮੇਲਾ ਬਣਦਾ ਦਾ ਰਿਹਾ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਇਸ ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 20,000 ਦੇ ਕਰੀਬ ਸੀ ਜੋ ਇਸ ਸਾਲ ਵੱਧ ਕੇ ਦੁਗਣੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਹੋਰ ਕਮਿਊਨਿਟੀਆ ਦੇ ਲੋਕ ਵੀ ਹੁੰਮ- ਹੁੰਮਾ ਕੇ ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਆਏ।

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਅਰਦਾਸ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਅਰਦਾਸ ਉਪਰੰਤ ਗਤਕਾ ਟੀਮ ਨੇ ਗਤਕੇ ਦੇ ਜੌਹਰ ਦਿਖਾਏ। ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸੀ। ਟੌਰ ਮੁਟਿਆਰਾਂ ਦੀ ਗਰੁੱਪ ਦੀਆਂ ਸੋਹਣੀਆਂ ਮੁਟਿਆਰਾਂ ਨੇ ਗਿੱਧੇ ਨਾਲ ਜਿਵੇਂ ਧਰਤੀ ਹੀ ਹਿੱਲਾ ਦਿੱਤੀ। ਇਸੇ ਤਰਾਂ ਭੰਗੜਾ ਗਰੁੱਪ ਦਾ ਜੁਸ਼ੀਲਾ ਭੰਗੜਾ ਵੇਖ ਹਰ ਕੋਈ ਨੱਚਣ ਦੇ ਮੂਡ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ।

ਮੇਲੇ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਆਕਰਸ਼ਣ ਪਦਮ ਸ੍ਰੀ ਅਵਾਰਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਗਾਇਕਾ ਜਸਪਿੰਦਰ ਨਰੂਲਾ ਸੀ , ਜਿੰਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬਾ-ਕਮਾਲ ਗਾਇਕੀ ਨਾਲ ਸਭ ਦਾ ਮਨ ਮੋਹ ਲਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕੋਇਲ ਸਿੰਪਰਾ ਗੋਇਲ ਅਤੇ ਆਰ ਨੈਤ ਨੇ ਸਟੇਜ ਤੇ ਆਪਣੀ ਗਾਇਕੀ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਰੰਗ ਬੰਨਿਆ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਨੱਚੇ ਬਿਨਾਂ ਨਾ ਰਹਿ ਸਕਿਆ।

ਹਰ ਸਾਲ ਦੀ ਤਰਾਂ ਇਸ ਸਾਲ ਵੀ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਰੈਫਲ ਇਨਾਮ ਕੱਢੇ ਗਏ ਜੋ ਮੌਕੇ ਤੇ ਹੀ ਜੇਤੂਆਂ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਇਨਾਮ ਕਾਰ ਸੀ ਜੋ ਮੇਲੇ ਪੰਡਾਲ ਵਿੱਚ ਸਜਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਬੀਬੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਰੱਜ ਕੇ ਕੱਪੜੇ , ਗਹਿਣਿਆਂ ਦੀ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਕੀਤੀ , ਉਥੇ ਹੀ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਵੀ ਫ੍ਰੀ ਰਾਇਡਾ , ਅਤੇ ਆਈਸਕ੍ਰੀਮ ਦੀਆਂ ਮੌਜ਼ਾ ਲੁੱਟੀਆਂ। ਲੋਕਾਂ ਵੰਨ ਸੁਵੰਨੇ ਪਕਵਾਨਾ ਤੇ ਜਲੇਬੀਆਂ ਵੀ ਖ਼ੂਬ ਮਜ਼ਾ ਲਿਆ।

ਓਕਾਰ ਸਿੰਘ , ਦੀਪਕ ਬਾਸ਼ਲ , ਜੈ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ , ਰਾਜ ਸ਼ਰਮਾ , ਰਾਜੀਵ ਮੈਨੀ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਮੇਲਾ ਟੀਮ ਇਸ ਸਫਲ ਮੇਲੇ ਲਈ ਵਧਾਈ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਮੇਲੇ ਰਾਹੀਂ ਲੌਂਗ ਆਈਲੈਡ ਸਰਕਲ ਸੰਸਥਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਅਣਮੁੱਲਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਰਹੀ ਹੈ।

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 304

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

23 MAY TO 29 MAY, 2025

ਲੌਂਗ ਆਈਲੈਂਡ ਪੰਜਾਬੀ ਸਰਕਲ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਵਾਂ ਵਿਸਾਖੀ ਮੇਲਾ 18 ਮਈ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਬੜੀ ਧੂਮਧਾਮ ਨਾਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 304 | Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com | 23 MAY TO 29 MAY,2025

ਲੌਂਗ ਆਈਲੈਂਡ ਪੰਜਾਬੀ ਸਰਕਲ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਵਾਂ ਵਿਸਾਖੀ ਮੇਲਾ 18 ਮਈ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਬੜੀ ਧੂਮਧਾਮ ਨਾਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ

Preetnama
ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 304 | Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com | 23 MAY TO 29 MAY,2025

ਲੌਂਗ ਆਈਲੈਂਡ ਪੰਜਾਬੀ ਸਰਕਲ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਵਾਂ ਵਿਸਾਖੀ ਮੇਲਾ 18 ਮਈ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਬੜੀ ਧੂਮਧਾਮ ਨਾਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ

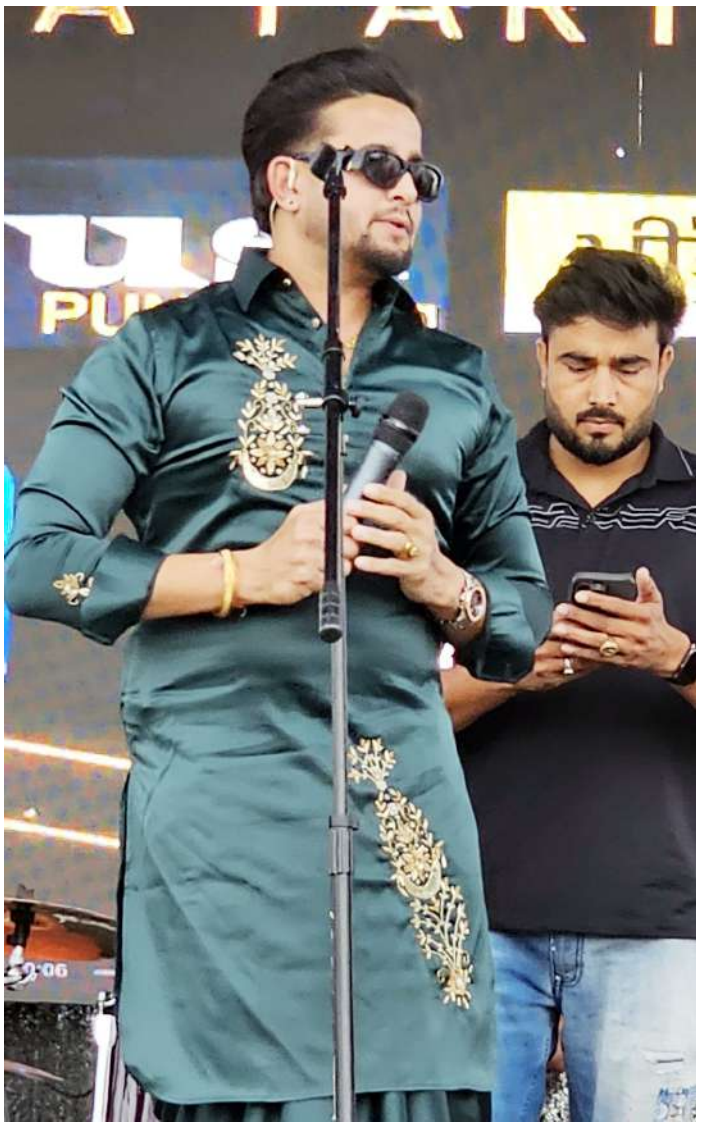

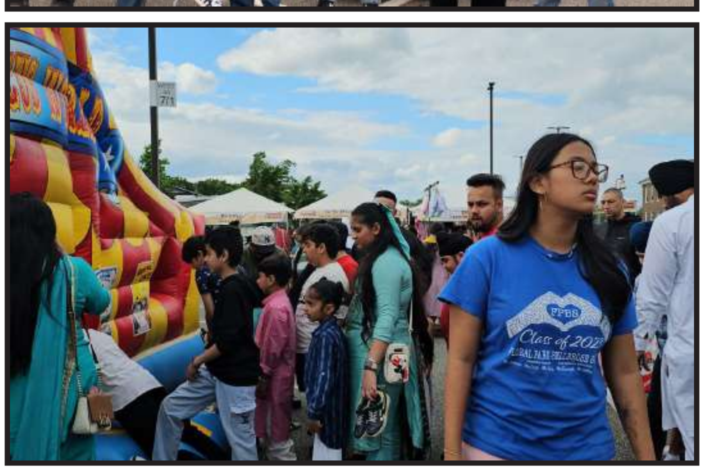

Preetnama
Khara Sach
ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ
On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM
Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180
Vol 4, Issue 304
Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com
23 MAY TO 29 MAY,2025

ਲੌਂਗ ਆਈਲੈਂਡ ਪੰਜਾਬੀ ਸਰਕਲ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਵਾਂ ਵਿਸਾਖੀ ਮੇਲਾ 18 ਮਈ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਬੜੀ ਧੂਮਧਾਮ ਨਾਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ

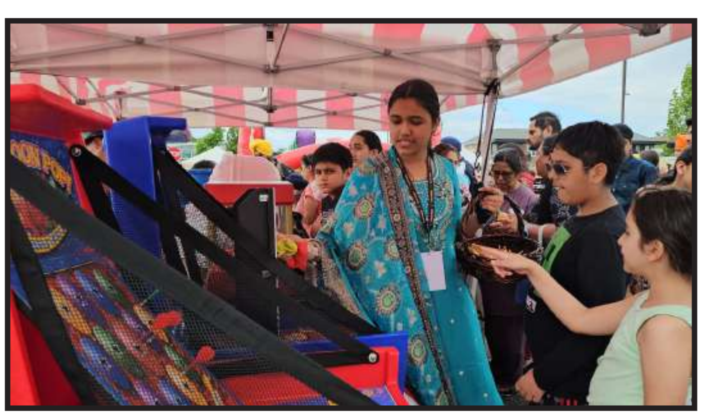

Preetnama
ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 304

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

23 MAY TO 29 MAY,2025

ਲੌਂਗ ਆਈਲੈਂਡ ਪੰਜਾਬੀ ਸਰਕਲ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਵਾਂ ਵਿਸਾਖੀ ਮੇਲਾ 18 ਮਈ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਬੜੀ ਧੂਮਧਾਮ ਨਾਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ

Preetnama
ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 304

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

23 MAY TO 29 MAY,2025

ਲੌਂਗ ਆਈਲੈਂਡ ਪੰਜਾਬੀ ਸਰਕਲ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਵਾਂ ਵਿਸਾਖੀ ਮੇਲਾ 18 ਮਈ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਬੜੀ ਧੂਮਧਾਮ ਨਾਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ

Preetnama
ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ
Khara Sach
On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM
Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180
Vol 4, Issue 304
Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com
23 MAY TO 29 MAY, 2025

ਲੌਂਗ ਆਈਲੈਂਡ ਪੰਜਾਬੀ ਸਰਕਲ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਵਾਂ ਵਿਸਾਖੀ ਮੇਲਾ 18 ਮਈ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਬੜੀ ਧੂਮਧਾਮ ਨਾਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ

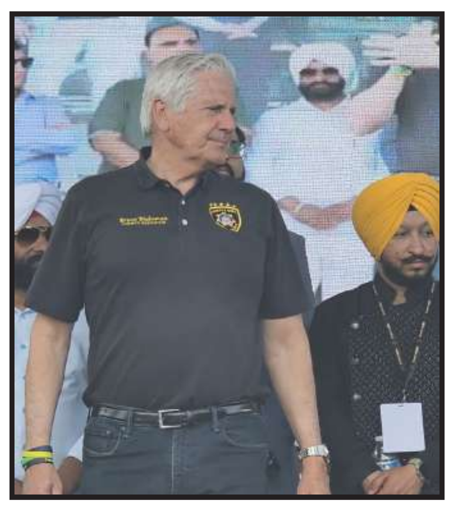

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 304 | Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com | 23 MAY TO 29 MAY, 2025

ਲੌਂਗ ਆਈਲੈਂਡ ਪੰਜਾਬੀ ਸਰਕਲ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਵਾਂ ਵਿਸਾਖੀ ਮੇਲਾ 18 ਮਈ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਬੜੀ ਧੂਮਧਾਮ ਨਾਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ

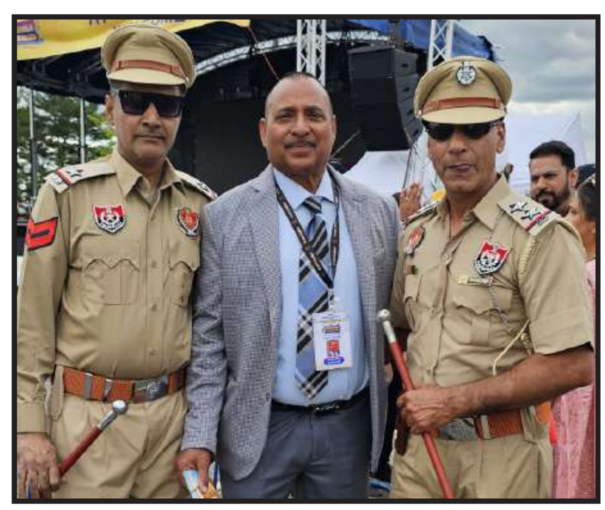

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 303

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

23 MAY TO 29 MAY,2025

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 303 Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com 23 MAY TO 29 MAY,2025

Preetnama
ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 303

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

23 MAY TO 29 MAY,2025

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ॥

ਜਪਉ ਜਿਨ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਗੁਰੂ ।
ਫਿਰਿ ਸੰਕਟ ਜੋਨਿ ਗਰਭ ਨਾ ਆਯਉ ।।

THE SIKH CULTURAL SOCIETY INC

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ

95-30-118 ਸਟਰੀਟ, ਰਿਚਮੰਡ ਹਿੱਲ, ਨਿਊਯਾਰਕ 11419

ਪੰਜਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜਾ, ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਮੁਰਾਲੇ ਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਰੋਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹੋਤੀ ਮਰਦਾਨ ਵਾਲੇ, ਤੀਨਾ ਮਹਾ ਪੁਰਸ਼ਾ ਦੀ ਮਿਠੀ ਪਿਆਰੀ ਯਾਦ ਤੇ

ਬਰਸੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਰਿੱਚਮੰਡ ਹਿੱਲ ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਿਖੇ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਸਿੱਖ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਨਿਊਯਾਰਕ ਵੱਲੋਂ ਬੜੀ ਸ਼ਰਧਾ ਭਾਵਨਾ ਤੇ ਅਦਬ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਆਰੰਭ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਜੀ
30 ਮਈ ਦਿਨ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਸਵੇਰੇ 10 ਵਜੇ

ਭੋਗ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਜੀ
1 ਜੂਨ ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਸਵੇਰੇ 9:30 ਵਜੇ

ਇਸ ਮੌਕੇ ਕੌਮ ਦੇ ਮਹਾਨ ਕੀਰਤਨੀਏ ਜਥੇ, ਕਥਾ ਵਾਚਕ, ਰਾਗੀ ਜਥੇ ਤੇ ਢਾਡੀ ਸਹਿਬਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕਥਾ ਕੀਰਤਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ

ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੀ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਸਟਾਲ ਅਤੇ ਬਚਿਆਂ ਲਈ ਝੂਲੇ ਆਦਿ ਵੀ ਲਗਾਏ ਜਾਣਗੇ

ਸਮੂੱਚੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰਕੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੀਆਂ ਬਖ਼ਸ਼ੀਸਾਂ ਮਹਾ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਅਸ਼ੀਸਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੀਆਂ ਹਨ।

ਵੱਲੋਂ <<< ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਸਿੱਖ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਨਿਊਯਾਰਕ ਯੂ.ਐਸ.ਏ >>>

ਚੇਅਰਮੈਨ: ਮਾਸਟਰ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ, ਜਨਰਲ ਸੈਕਟਰੀ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ, ਕੈਸ਼ੀਅਰ ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਮਿਆਣੀ, ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲੱਕੀ, ਵਾਇਸ ਪ੍ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭਮਰਾਹ

ਸਰਪ੍ਰਸਤ : ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ, ਬਾਬੂ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਖਲੀਲ, ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਮਿਆਣੀ, ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ, ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪਟਿਆਲਾ, ਬਾਬੂ ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਮਿਸ਼ਨਰ , ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ ਸੱਲਾਂ

ਪੈਟਰਨ : ਬਾਵਾ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲਾਲੀ , ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੱਪੀ । ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕੰਗ , ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੋਪਾਰਾਏ , ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਗੁਲਸ਼ਨ , ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਹਸਨਪੁਰ , ਹਰਭੇਜ ਸਿੰਘ ਕੰਗ

ਪ੍ਰਧਾਨ: ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਪਿਹੋਵਾ -1 917 299 0689 | ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ -1 917 417 2956 | ਹੈੱਡ ਗ੍ਰੰਥੀ : ਗਿਆਨੀ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ

Copyright: Apna Punjab Media 2024-25

Graphic & Design: Apna Punjab Media 1 929 338 8833

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 304

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

23 MAY TO 29 MAY,2025

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 303

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

23 MAY TO 29 MAY,2025

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 304

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

23 MAY TO 29 MAY, 2025

ਹਫ਼ਤਾਵਾਰੀ ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

Weekly Preetnama www.preetnama.com +1 (201) 312-4180

PRITPAL KAUR
Editor-In-Chief
+1 201-312-4180
+1 917-328-8436

ADVISORY BOARD

Joga Singh
Jaswinder Singh New Jersey
Mindi Manak NewYork
Jagjit Singh Dasuya
Gurmeet Singh Dhalwan Chicago
G. S Singh Punjab
Sujan Nag, USA
Dr. Jagdeep Dhimaan, India
Sarabjit Kaur Punjab
Sukhmandar Brar (Bhagata Bhaika) Vancouver,

Sunil Kumar Gund (Journalist) India
Raj Rani Video editor
Jagmeet Kaur 97817-41631

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ, ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਂ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਦੀ ਸਲਾਮਤੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਹੈ। ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਵਿਚ ਛਪੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਾਦਕ ਜਾਂ ਅਖਬਾਰ ਦਾ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਲੇਖਕ ਆਪਣੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਈਮੇਲ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਈਮੇਲ ਵਾਲੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਨੂੰ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਂਟ ਛਾਂਟ ਕਰਨ ਦਾ ਜਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਨਾ ਛਾਪਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵਿਚ ਛਪੀ ਸਮਗਰੀ ਲਈ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਦਾਤਾ ਖੁਦ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਕੀਮਤ, ਵਰੰਟੀ, ਕੁਆਲਿਟੀ, ਸੁਝਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇਸਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ ਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗੀ।

The Preetnama is not responsible or legally lible for any news, article, advertisement or typing mistakes in the news or articles

ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਹਫਤਿਆਂ ਤੋਂ ਪਾਠਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲੇਖ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਫੋਨ ਆ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਲਈ ਲਈ ਖਿਮਾ ਦੇ ਜਾਚਕ ਹਾਂ। ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਵੱਲੋਂ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਵਿਚ ਇੱਕ ਹੀ ਲੇਖ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਢੁੱਕਵੀਂ ਜਗ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

Preetnamausa@gmail.com
www.preetnama.com

ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀ ਸਿਆਸੀ, ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਅਣਸੁਲਝੇ ਸਵਾਲ

ਡਾ. ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ

ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦਾ ਸਵਾਲ ਮੁੜ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਵੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਪੇਚੀਦਗੀਆਂ ਵੱਲ ਵਧਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਾਣੀ ਦੀ ਵੰਡ ਵਿਚਲੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਉੱਪਰ ਮੁੜ ਨਵੇਂ ਕਿਸਮ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਕਾਣੀ ਵੰਡ ਵੱਲ ਨੂੰ ਵਧਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦਾ ਸਵਾਲ ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸੰਕਟਾਂ ਵਿਚੋਂ ਲੰਘਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀਆਂ ਗੁੰਝਲਾਂ ਸੁਲਝਾਉਣ ਦੀ ਥਾਂ ਉਲਝਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਇੱਕਜੁਟ ਹੋ ਕੇ ਕਹਿ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਬੂੰਦ ਪਾਣੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿਆਂਗੇ, ਪਰ ਇਹ ਉਹ ਪਾਰਟੀਆਂ ਹੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿਆਸੀ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖੋ ਵੱਖਰੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ਪੁਜ਼ੀਸ਼ਨਾਂ ਕਾਰਨ ਹੀ ਪਾਣੀ ਦਾ ਮਸਲਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਅੰਦਰਲੀਆਂ ਵੰਨਗੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸਮਝਣਾ ਅਤੇ ਸਹੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਬਣਾਉਣਾ ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਅਣਸਰਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਝਗੜਿਆਂ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਸੂਬਾਈ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹੋਣੀ ਅਤੇ ਅਣਹੋਣੀ ਡੂੰਘੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਚਲੇ ਆ ਰਹੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀਆਂ ਵਿਚਲੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਸਿਆਸਤ, ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਭ ਕੁਝ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਸਿਆਸੀ ਮੁਫ਼ਾਦਾਂ ਦੇ ਪੱਖ ਤੋਂ ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉਲਝਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਅਜਿਹੇ ਉਤਰਾਅ-ਚੜ੍ਹਾਅ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਕਈ ਤ੍ਰਾਸਦੀਆਂ ਵੀ ਹੰਢਾਉਣੀਆਂ ਪਈਆਂ ਹਨ। ਇਤਿਹਾਸ ਇਸ ਦਾ ਗਵਾਹ ਹੈ ਕਿ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਅਕਸਰ ਖ਼ੂਨ ਵੀ ਵਹਿਣ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਹੁਣ ਸਿੰਧ ਜਲ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਆਪਸੀ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਤਣਾਅਪੂਰਨ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤ ਅੰਦਰਲੇ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਰਿਆਈ ਮਸਲਿਆਂ ਉੱਪਰ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਕਈ ਮੋੜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਮੁੜ ਸੰਕਟਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚਲੇ ਕਾਨੂੰਨੀ, ਰਾਜਨੀਤਕ, ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਮੇਂ ਹੋਈਆਂ ਸੰਧੀਆਂ/ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਗਏ ਖੱਪਿਆਂ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਕਿਸਮ ਨਾਲ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਨੁਕਤਿਆਂ ਨੂੰ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਈ ਮਾਹਿਰਾਂ ਨੇ ਪਰਤ-ਦਰ-ਪਰਤ ਫਰੋਲਿਆ। ਪ੍ਰੋਫ਼ੈਸਰ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ (ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰੋਫ਼ੈਸਰ ਰਾਜਨੀਤੀ ਸ਼ਾਸਤਰ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੁਸਤਕ 'ਪੰਜਾਬ ਰਿਵਰ ਵਾਟਰਜ਼ ਡਿਸਪਿਊਟ ਇਨ ਸਾਊਥ ਏਸ਼ੀਆ' ਵਿੱਚ ਪਾਣੀਆਂ ਬਾਰੇ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰੀ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਮੁੱਲਵਾਨ ਕਾਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਅਜੋਕੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਬੇਹੱਦ ਸਾਰਥਿਕਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਰਿਪੇਅਰੀਅਨ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਤੋਂ ਲਾਂਭੇ ਹੋ ਕੇ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨਾਲ ਸਮੱਸਿਆ ਹੋਰ ਵੀ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਰਿਪੇਰੀਅਨ ਹੱਕਾਂ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਥਾਨ ਨਾ ਦੇ ਕੇ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਸਹੀ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ, ਉਲਝਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕਾਰਜ ਹੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਸਵਾਲ ਉੱਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਸੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਮੁਕਾਬਲੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਦੌਰ ਨੇ ਇਹ ਸਵਾਲ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਤ੍ਰਾਸਦੀਆਂ ਉਪਜਾਈਆਂ ਹਨ। ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਵੋਟ ਰਾਜਨੀਤੀ ਲਈ ਕਿਸਾਨੀ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਵੋਟ ਬੈਂਕ ਬਣਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਧੀਨ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਸਵਾਲ ਉੱਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਸਾਨੀ ਦੇ ਰਖਵਾਲੇ ਹੋਣ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਹੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਬੀਬੀਐੱਮਬੀ ਦੀ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਸਬੰਧੀ ਚੱਲ ਰਹੇ ਰੇੜਕੇ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਨਵੇਂ ਕਿਸਮ ਦਾ ਰਾਜਨੀਤਕ ਬਿਰਤਾਂਤ ਸਿਰਜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਨਹੀਂ ਪਾਵੇਗਾ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲਿਆਂ ਨੇ ਵੀ ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਸਵਾਲ ਉੱਤੇ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਬੰਧਾਂ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਫੈਡਰਲਿਜ਼ਮ ਦੇ ਸਵਾਲ ਉੱਤੇ ਵੀ ਨਵੇਂ ਵਿਵਾਦ ਉਤਪੰਨ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਆਪਸੀ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਖਟਾਸ ਹੀ ਆਈ ਹੈ। ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਝਗੜਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਨ 1947 ਤੋਂ 1979 ਦੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਵੰਡਦਿਆਂ ਸਿਆਸੀ ਚਿੰਤਕ ਪ੍ਰੋ. ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦਾ ਸਵਾਲ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਰਿਪੇਰੀਅਨ ਹੱਕਾਂ ਤੋਂ ਪਰ੍ਹੇ ਹਟਾ ਕੇ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਕੇਂਦਰੀਕਰਨ ਹੁੰਦਾ ਗਿਆ। 1966 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ ਤੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਹੋਈ ਤਾਂ ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੋਰ ਵੀ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਲ 1976 ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਐਵਾਰਡ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਵੱਲ ਧੱਕ ਦਿੱਤਾ। ਜਦੋਂ ਸਾਲ 1981 ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਘੇਰਾ ਤਿੰਨ ਧਿਰਾਂ ਤੱਕ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਐੱਸ.ਵਾਈ.ਐੱਲ. ਨਹਿਰ ਰੋਕੋ ਅੰਦੋਲਨ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਫੈਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਸਿਆਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਕਟਾਂ ਤੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ। ਰਾਜੀਵ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਸਮਝੌਤਾ, ਇਰਾਡੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਰਿਪੋਰਟ, ਟਰਮੀਨੇਸ਼ਨ ਐਕਟ 2004, ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਬਿਲ 2016 ਆਦਿ ਨੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣਾਂ ਤੋਂ ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀਆਂ ਦਾ ਮਸਲਾ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਹੀ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਹੋਈਆਂ ਗ਼ਲਤੀਆਂ, ਸਿਆਸੀ ਮੁਕਾਬਲੇਬਾਜ਼ੀ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨੀ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਰੱਖਿਅਕ ਬਣਨ ਵਾਲੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਥਾਪਤ ਸਿਆਸਤ ਨੇ ਇਸ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣਾਂ ਤੋਂ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਨੁਕਤਿਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿਚਲੀਆਂ ਗੁੰਝਲਾਂ, ਅੰਤਰਰਾਜੀ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਬਣੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਅਮਲ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਝਗੜਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਹੋਏ ਵੱਖ ਵੱਖ ਖੋਜ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀਆਂ ਪਰਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਫਰੋਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਚੋਣ ਮਨੋਰਥ ਪੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਲੇਖਕ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦੁਖਾਂਤਕ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਢੰਗ ਤਰੀਕਿਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਉੱਤੇ ਪਏ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਸੰਕਟਗ੍ਰਸਤ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਰਿਪੇਰੀਅਨ ਸਿਧਾਂਤ ਬਾਰੇ ਸਮੁੱਚੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਖੰਘਾਲਦਿਆਂ ਕਈ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਦੇ ਖੋਜ ਕਾਰਜ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਰਾਮਾਸੁਆਮੀ ਆਰ. ਅਈਅਰ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਵਿਚਲੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਲੇਖਕ ਨੇ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਵਹਾਅ ਤੋਂ ਪਰ੍ਹੇ ਹਟ ਕੇ ਸਿਰਫ਼ ਸਿਆਸਤ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਕੱਢੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਹੱਲ ਨਵੇਂ ਸੰਕਟਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਜਨਮ ਦੇਣਗੇ। ਸਾਲ 1981 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦਰਮਿਆਨ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਤਹਿਤ ਹੋਏ ਤਿੰਨ ਧਿਰੀ ਸਮਝੌਤੇ ਨੇ ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਦਾ ਅਹਿਮ ਸਵਾਲ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ। ਦਰਅਸਲ, ਰਾਜਸਥਾਨ ਨਾ ਤਾਂ ਰਿਪੇਰੀਅਨ ਸੂਬਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲਿਆ ਰਾਜ। ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਏ ਸਿਆਸੀ ਤੂਫ਼ਾਨ ਕਾਰਨ ਸਿੱਖ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਨਵਾਂ ਉਭਾਰ ਆਇਆ। ਸਾਲ 2004 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਟਰਮੀਨੇਸ਼ਨ ਆਫ ਐਗਰੀਮੈਂਟਸ ਬਿਲ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਟਰਾਂਸਫਰ ਆਫ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਬਿਲ 2016 ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚੱਲ ਰਹੇ ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪੇਚੀਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਾਲ 2022 ਵਿੱਚ 'ਆਪ' ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਨ ਨਾਲ ਵੀ ਇਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਅਗਾਂਹ ਕੋਈ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਪੁੱਟਿਆ ਗਿਆ। ਉਂਜ, ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਆਖੀ ਜਾਂਦੀ ਗੱਲ 'ਇੱਕ ਵੀ ਬੂੰਦ ਪਾਣੀ ਦੀ ਨਹੀਂ ਦਿਆਂਗੇ,' ਹਰੇਕ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਪਸੰਦੀਦਾ ਸਤਰ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਪਾਣੀ ਸਿਰ ਉੱਤੋਂ ਲੰਘ ਗਿਆ ਤਾਂ ਸਥਿਤੀ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਵਹਾਅ ਉੱਪਰ ਤਾਲੇ ਲਗਾਉਣ ਤੱਕ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈ। **ਸੰਪਰਕ: 98151-15429**

Preetnama
प्रीतनामा
खरा सच
Khara Sach
On our English language New Website
WWW.PREET NEWS.COM
Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180
Vol 4, Issue 304
Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com
23 MAY TO 29 MAY, 2025

पाकिस्तान के नूरखान एयरबेस पर विस्फोट ने मामला पलटाया

किशन सनमुखदास भावनानीं

वैश्विक स्तरपर पूरी दुनियाँ की नजरें भारत-पाक ड्रोन-मिसाइल के हमले पर लगी हुई थी,जिससे सबको लग रहा था भारत की सेना पाक के सभी महत्वपूर्ण ठिकानों को नेस्तानाबूद कर देगी, हालांकि पाक तो भारत के 26 से अधिक शहरों पर करीब 300 से 400 ड्रोन से अटैक कर रहा था तथा भारत रणनीति के तहत एंटी ड्रोन सिस्टम से ड्रोन हमलों को नाकाम कर रहा था,फिर शुक्रवार 10 मई 2025 को भारत ने ऐसा ब्रह्मास्त्र चलाया जिसे पाक के अनेक एयरबस ध्वस्त हो गए खासकर पाक नूरखान एयरबेस पर मिसाइल से हमला कर पूरे विश्व को, खासकर अमेरिका को अपनी सैन्य नीति का लोहा मनवाया, क्योंकि इस एयरबेस के पास पाक परमाणु कार्यक्रमों से संबंधित स्थान है जिससे अमेरिका भी सख़्तें में आ गया, क्योंकि पाक पीएम ने परमाणु का उपयोग करने संबंधी नेशनल कमान अथॉरिटी की मीटिंग भी बुला ली थी, जो उसके उपयोग पर रणनीति तैयार करती है, इसकी भनक अमेरिका को लगतें ही दोनों देशों के तनाव मेंतत्काल समझौता करने की ठानी, अमेरिका जो आज दुनियाँ का ताकतवर देश माना जाता है,उसने पहले ही घोषित रख कर रखा था कि उसकी दोनों देशों के तनाव में कोई रोल व रूचि नहीं है, ऐसा सटीक विचार रखने वाला ताकतवर देश भी ताबड़तोड़ सक्रिय हो उठा, क्योंकि इधर भारत की नूरखान एयरबेस तक मिसाइल पहुंचने व परमाणु कार्यक्रम को ध्वस्त करने उड़ाने की, संभावना तथा पाक द्वारा इसके पहले ही इसका उपयोग कर देने की संभावना को ध्यान में रखते हुए, अमेरिका ने आनंन -फानन में अमेरिकी उपराष्ट्रपति के थ्रू दोनों देशों से बात कर झट से सीज़फायर की घोषणा एक ट्विटर हैंडल पर कर दी,फिर पाकिस्तान व अंत में भारत की इसपर सहमतिआई। मेरा मानना है कि इसी रणनीति के तहत ही आईएमएफ ने शनिवार दिनांक 10 मई 2025 को 2.3 अरब डॉलर (20 हज़ार करोड़)के लोन की मंजूरी दी गई और एक अरब डॉलर तुरंत जारी करने की बात कही।एकअमेरिकी अखबार के अनुसार परमाणु युद्ध की संभावनाओं को देखते हुए ट्रंप नें सीज़ फायर करवाया है चूँकि भारत द्वारा नूरखान एयरबस पर मिसाइल अटैक से अमेरिका तुरंत हरकत में आया भारत ने रणनीतिक बौद्धिक क्षमता दिखाया,सीज़ फायर माँनकर परमाणु तबाही से बचाया व पाक पर नूरखान एयरबेस पर विस्फोट ने मामला पलटाया, परमाणु हथियारों के इस्तेमाल का डर छाया,ट्रंप प्रशासन बीच में आया। इसलिए आज हम मीडिया में उपलब्ध जानकारी के सहयोग से इस आर्टिकल के माध्यम से चर्चा करेंगे विश्व को भारत में सैन्य नीति का लोहा बनवाया, अमेरिका को परमाणु युद्ध का डर सताया,आईएमएफ ने पाक लोन सैंक्शन कर ठप्पा लगाया, तत्काल सीज़फायर आया।

साथियों बात अगर हम अमेरिका के एक प्रिंट मीडिया हाउस के पेपर में,आई जानकारी में युद्ध विराम के कारणों में संभाव्य परमाणु युद्ध को रोकने की करें तो,पाकिस्तानी और भारतीय वायु सेना के बीच गंभीर हवाई लड़ाई शुरू हो गई थी,पाकिस्तान ने भारत की शक्ति परखने के लिए भारत के हवाई क्षेत्र में 300 से 400 ड्रोन भेजे थे. लेकिन चिंता का सबसे बड़ा कारण शुक्रवार देर रात आया, जब पाकिस्तान के रावलपिंडी में नूर खान एयर बेस पर विस्फोट हुए, जो इस्लामाबाद से सटा हुआ सैन्य अड्डे वाला शहर है। नूर खान एयर बेस से इस्लामाबाद की दूरी मात्र 10 से 15 किलोमीटर है, एक सुपरसोनिक मिसाइल इस दूरी को 3 से 4 या 4 से 5 सेकेंड में तय कर सकता है नूर खान एयर बेस पाकिस्तान का एक महत्वपूर्ण सैन्य प्रतिष्ठान है, यह पाकिस्तान की सेना का सेंट्रल ट्रांसपोर्ट हब है, यहां से ही पाकिस्तानी विमान हवा में ईंधन भरते हैं, यह केंद्र पाकिस्तानी लड़ाकू विमानों को उड़ान भरने में मदद करता है। इसके अलावा जो बेहद अहम बात है वो यह है कि यह केंद्र पाकिस्तान के स्ट्रैटेजिक प्लान डिवीजन के मुख्यालय से भी कुछ ही दूरी पर है,स्ट्रैटेजिक प्लान डिवीजन पाकिस्तान की वो ईकाई है जो देश के परमाणु शस्त्रागार की देखरेख और सुरक्षा करता है, माना जाता है कि पाकिस्तान के परमाणु शस्त्रागार में लगभग 170 या उससे अधिक परमाणु बम शामिल हैं, यह भी माना जाता है कि ये हथियार पूरे देश में फैले हुए हैं, पाकिस्तान के परमाणु कार्यक्रम से लंबे समय से परिचित एक पूर्व अमेरिकी अधिकारी ने शनिवार को मीडिया से कहा कि पाकिस्तान का सबसे बड़ा डर यह है कि उसके न्यूक्लियर कमांड अथॉरिटी को नष्ट कर दिया जाएगा, इस पूर्व अमेरिकी अधिकारी ने एनवायटी को बताया कि नूर खान एयरबेस पर पर भारत के मिसाइल हमले को इस चेतावनी के रूप में समझा गया हो सकता है कि भारत ऐसा कर सकता है, यानी कि नूर खान एयर बेस पर भारत के हमले का यह अर्थ निकाला गया है कि भारत के पास पाकिस्तान के न्यूक्लियर कमांड अथॉरिटी को तबाह करने की क्षमता है। बता दें कि शनिवार को भारत ने पाकिस्तान पर जवाबी हमला करते हुए उसके कई एयरबेस को निशाना बनाया और तहस नहस कर दिया। पाकिस्तान की ओर से कम से कम सार्वजनिक रूप से न्यूक्लियर शब्द का स्पष्ट संकेत तब आया था जब पाकिस्तान की स्थानीय मीडिया के अनुसार प्रधानमंत्री शहबाज शरीफ ने नेशनल कमांड अथॉरिटी की बैठक बुलाई थी, नेशनल कमांड अथॉरिटी एक छोटा समूह है जो यह निर्णय लेता है कि परमाणु हथियारों का उपयोग कैसे और कब किया जाए। साथियों बात अगर भारत पाक युद्ध से बाहर रहने की घोषणा करने के बावजूद अमेरिका तत्काल युद्ध विराम कराने को समझने की करें तो, बता दें कि 7 मई को भारत की ओर से पाकिस्तान पर जवाबी हमले के बाद 10 मई को शाम 5 बजे अमेरिकी राष्ट्रपति डोनाल्ड ट्रंप कीघोषणा के बाद भारत-पाक़ ने सीजफायर का ऐलान किया है,वहीं सीएनएन के अनुसार ट्रंप प्रशासन के अधिकारियों ने बताया कि शुक्रवार की सुबह अमेरिका को खतरनाक खुफिया जानकारी मिली, हालांकि उन्होंने इसकी संवेदनशीलता के कारण खुफिया जानकारी की प्रकृति का खुलासा नहीं किया, लेकिन रिपोर्ट में कहा गया कि यह शीर्ष अमेरिकी नेतृत्व को तत्काल कार्रवाई करने के लिए प्रेरित किया, इस काम में वेंस, अंतरिम राष्ट्रीय सुरक्षा सलाहकार और विदेश मंत्री मार्को रुबियो और व्हाइट हाउस की चीफ ऑफ स्टाफ सूजी विल्स शामिल थीं। शनिवार को भारत और पाकिस्तान ने पूर्ण और तत्काल युद्धविराम की घोषणा की, डोनाल्ड ट्रंप ने खुद को क्रेडिट देने लगे कि उनकी मध्यस्थता की वजह से ही ये संभव हो पाया। भारत के अनुसार, यह दोनों देशों के बीच सीधा समझौता था। वहीं, पाकिस्तान के पीएम युद्ध विराम के बाद अमेरिका को धन्यवाद देते नहीं थक रहे थे, मगर, सीजफायर होने के बाद भी पाकिस्तान ने दोबारा अपनी नापाक हरकत दिखा दी. युद्धविराम के 3 घंटे के बाद ही कश्मीर में खास कर वैष्णों देवी पर ड्रोन हमला कर दिया। हालांकि, भारत ने इसका मुंहतोड़ जवाब दिया,अमेरिकी रुख में बदलाव वांस ने गुरुवार को फॉक्स न्यूज़ से कहा था कि यह संघर्ष 'मूल रूप से हमारा मसला नहीं है,अमेरिका दोनों देशों को हथियार डालने के लिए मजबूर नहीं कर सकता।

गर्भनिरोधक गोलियां नुकसानदेह भी हो सकती हैं

गर्भनिरोधक गोलियों का इस्तेमाल करने वाली महिलाओं में चेहरे के हाव.भावों को पढ़ने की क्षमता प्रभावित हो सकती है जिससे उनके अंतरंग संबंध पर भी असर पड़ सकता हैं। एक अध्ययन में यह बात सामने आई है। वैज्ञानिकों ने ऐसी महिलाओं को खुशी या डर जैसे मूल हाव.भावों के बजाय गर्व या अपमान जैसे जटिल भावनात्मक हाव.भावों की पहचान करने की चुनौती दी। उन्होंने गर्भनिरोध गोलियां ओसीपी लेने वालीं महिलाओं में भावनात्मक पहचान में सूक्ष्म बदलाव का खुलासा किया। इसमें पता चला कि गोलियों का इस्तेमाल नहीं करने वाली महिलाओं की तुलना में ओसीपी प्रयोगकर्ताओं में तकरीबन 10 प्रतिशत बुरा असर दिखा है। अनुसंधानकर्ताओं ने बताया कि इस अध्ययन ने ओसीपी के संभावित प्रभाव को लेकर सवाल खड़े किए हैं कि इसका असर सामाजिकता और अंतरंग संबंधों पर पड़ सकता है। अनुसंधानकर्ताओं ने बताया कि जन्म नियंत्रण के अलावा हार्मोन से संबंधी गर्भनिरोधक गोलियां मुंहासे, भारी माहवारी एवं एंडोमेट्रिओसिस को नियंत्रित करने में मददगार हो सकती हैं। साथ ही इनसे गर्भाशय और पाचन तंत्र के निचले भाग पर स्थित कोलन के कैंसर का खतरा कम हो सकता है। एंडोमेट्रिओसिस महिलाओं में हार्मोनल असंतुलन के कारण होने वाली ऐसी बीमारी है जो दर्द अनियमित मासिक धर्म के साथ बांझपन जैसी गंभीर समस्याओं को लेकर आती हैं। इसका नकारात्मक प्रभाव यह है इन दवाइयों से स्तन और सर्वाइकल कैंसरए खून के थक्के बनना और उच्च रक्तचाप का खतरा मामूली रूप से बढ़ सकता है। गर्भनिरोधक गोलियां लेने वाली महिलाओं में अन्य के भावनात्मक हाव.भावों की पहचान करने की क्षमता प्रभावित होती है इन गोलियों के सेवन से इस्कीमिक स्ट्रोक का खतरा बढ़ जाता है। दरअसल बर्थ कंट्रोल गोलियां लेने से ब्लड क्लोट दिमाग की ब्लड वेसेल्स को ब्लॉक कर देता है।

पढ़ाई और कामकाज के साथ खेल भी हमारे जीवन का अहम हिस्सा

पढ़ाई ओर कामकाज के साथ ही खेल भी हमारे जीवन में सबसे अहम स्थान रखते हैं। खेल से न केवल हम फिट रहते हैं बल्कि इससे मनोरंजन होने के साथ ही हम तरोताजा भी रहते हैं। खेल से तनाव भी दूर रहता है और बीमारियां भी नहीं होती हैं। वैसे तो सभी खेल हमारी फिटनेस को बढ़ाते हैं पर कुछ ऐसे खेल हैं जिनसे फिटनेस तेजी से बढ़ती है।

दौड़ना –सुबह उठकर दौड़ना सेहत के लिए एक संपूर्ण व्यायाम है। एक घंटे की दौड़ आपको 500 से अधिक कैलोरी खर्च करने में सहायता करती है। यह सबसे सस्ता उपाया है क्योंकि इसके लिए आपको कुछ भी नहीं खरीदना होता है। दौड़ने से आपको वजन कम करने, आपके शरीर को मजबूत बनाने, मांसपेशियों को टोन करने और हृदय स्वास्थ्य में सुधार करने में सहायता मिलती है। आजकल जिम में ट्रेडमिल पर रनिंग का चलन है पर ताजी हवा में दौड़ना इससे कहीं बेहतर होता है। यह शारीरिक के साथ ही मानसिक सेहत के लिए भी अच्छा होता है।

साइकिलिंग –सिर्फ 30 मिनट साइकिल चलाने से आप 300 से ज्यादा कैलोरी खर्च सकते हैं। यह एरोबिक व्यायाम दिल के सेहतमंद रहने के लिए एक अच्छी वर्कआउट है। यह शरीर के लचीलेपन और ताकत को बढ़ाने के साथ ही मूड भी अच्छा करती है। इससे पूरे पैरों का व्यायाम हो जाता है।

तैराकी –तैरना एक बेहतरीन व्यायाम है और वजन कम करने की बात करें तो यह एक शानदार वर्कआउट है। सिर्फ एक घंटे तैरने से आप 400 कैलोरी तक कम कर सकते हैं, हालांकि, यह आपकी तेजी और शरीर पर निर्भर करता है। लचीलेपन के लिए उत्कृष्ट, यह मांसपेशियों को टोन करने, ताकत बनाने और आपके दिमाग और शरीर को सही

तालमेल में रखने में मदद करता है। टेनिस ओर बैडमिंटन –बैडमिंटन ओर टेनिस दोनो ही शानदार खेल है ये आपको केवल एक घंटे में 300 से अधिक कैलोरी खर्च करने में मदद करता है। अगर आप टेनिस या बैडमिंटन खेलते हैं तो कुछ ही दिनों में आपको इसका प्रभाव दिख जाएगा। इससे आपकी मांसपेशियां टोन होती हैं और आपकी हड्डियों की ताकत बढ़ती है। मेटाबॉलिक रेट में सुधार होता है और आपकी ध्यान केन्द्रित करने की क्षमता बढ़ती है।

त्वचा, बाल, हाथपांव और नाखूनों की करें देखभाल

सभी महिलाएं अपनी खूबसूरती को लेकर सजग रहती हैं पर इसके लिए हमेशा पार्लर जानी की जरुरत नहीं हैं। कई ऐसे घरेलू उपाय हैं जिनसे महिलाएं घर पर ही अपनी त्वचा बालों, हाथ पांव और नाखून के सौंदर्य पर ध्यान देकर अपनी खूबसूरती बढ़ा सकती हैं। सप्ताह में दो बार बालों का तेल से उपचार करें। जैतून के तेल को गर्म करके इसे बालों तथा सिर पर मालिश करें। इसके बाद तौलिए को गर्म पानी में डुबोएं। इसके बाद तौलिए को सिर पर पगड़ी की तरह पांच मिनट तक लपेट लें। इस प्रक्रिया को 3.4 बार दोहराएं इससे बालों को तेल सोखने में आसानी होती है।

अंडे का सफेद हिस्सा तैलीय बालों के लिए प्राकृतिक क्लीनजर का काम करता है। अंडे के सफेद हिस्से को बालों को शैम्पू करने से आधा घंटा पहला लगा लीजिए। बालों को पोषण प्रदान करने के लिए अंडे के योक से सिर की हल्की.हल्की मालिश कीजिए और इसे आध घंटा तक रहने दीजिए। बाद में बालों को स्वच्छ पानी से धो डालिए। इससे बाल मुलायम हो जाते हैं तथा बालों में रंग लगाने के दौरान सुलझाने में मदद मिलती और ज्यादा नुकसान भी नहीं होता।

यदि आपके बाल रुखे पड़ गए हैं तो शैम्पू से पहले कंडीशनर कर लें। एक चम्मच सिरके को शहद में मिलाकर एक अंडे में मिला लीजिए। इस मिश्रण को अच्छी तरह फेंट लीजिए तथा सिर में लगा लीजिए। बाद में सिर को गर्म तौलिए से 20 मिनट तक ढक कर रखिए। इसके बाद बालों को ताजे ठंडे पानी से धो डालिए। इससे आपके बाल चमकदार व सुंदर दिखेंगे। बालों की चमक बढ़ाने के लिए शैम्पू के बाद चाय के पानी तथा नींबू से खंगाल लीजिए। प्रयोग में लाई जा चुकी चाय पत्ती को उबालकर चाय पानी बना लीजिए तथा इसे ठंडा करने के बाद इसमें नींबू का रस मिलाकर इसका उपयोग कर करें।

हाथ तथा पांवों को गर्म पानी में डुबोने के बाद क्रीम से मसाज कर लीजिए ताकि त्वचा कोमल तथा मुलायम बन जाए। हाथों के सौंदर्य को निखारने के लिए उन्हें चीनी तथा नींबू रस से साफकरें।

तीन चम्मच गुलाब जल में एक चम्मच ग्लीसरीन तथा नींबू का रस मिला लीजिए। इसे हाथों तथा पांवों पर आध घंटा तक लगा रहने दीजिए इसके बाद ताजे सादे जल से धो डालिए। हाथों तथा नाखूनों के सौंदर्य के लिए बादाम के तेल तथा शहद को बराबर मात्रा में मिलाकर इसे नाखूनों तथा क्यूटिकल की मालिश करें। इसे 15 मिनट तक लगे रहने के बाद गीले तौलिए से साफकर लीजिए। चेहरे को साफकरने के लिए शहद को अंडे के सफेद पदार्थ में मिलाइए तथा इसे चेहरे पर 20 मिनट तक लगा रहने के बाद ताजे स्वच्छ पानी से धो डालिए जिनकी त्वचा अत्यधिक खुश्क है ए वह आधा चम्मच शहद में बादाम तेल तथा ड्राई मिल्क पाऊडर मिला लें तथा इसका पेस्ट बनाकर इसे चेहरे पर लगा लें। इस पेस्ट को आधे घंटे तक चेहरे पर लगा रहने दें तथा बाद में पानी से धो डालें। चेहरे को धोने के बाद गुलाब जल में कॉटन वूल पैड को भिगोकर चेहरे को कॉटन वूल पैड से साफकर लें।

ज्यादातर महिलाओं को हाथ.पैर और त्वचा के रूखेपन की शिकायत हो जाती है। ऐसे में बादाम तेल का इस्तेमाल करना बहुत फायदेमंद रहता है। रात में सोने से पहले चेहरे और हाथ.पैर पर बादाम का तेल लगा लें। बादाम के तेल से जहां दाग.धब्बे दूर हो जाते हैं वहीं इससे त्वचा नरम भी हो जाती है।

होंठों को खास देखभाल की आवश्यकता होती है। इसके लिए नींबू के रसए ग्लिसरीन और गुलाब जल को मिलाकर एक मिश्रण तैयार कर लें रोज रात को सोने से पहले इस मिश्रण को लगाने से एक ओर जहां होंठ मुलायम हो जाते हैं वहीं गुलाबी भी होते हैं।

कई बार बाहरी कारकों के चलते आंखों के नीचे काले घेरे आ जाते हैं। इन काले घेरों को दूर करने के लिए खीरे से बेहतर कुछ भी नहीं। खीरे के पतले.पतले टुकड़े काटकर आंखों पर रखें। इससे आंखों को ठंडक मिलेगी और काले घेरे भी दूर हो जाएंगे। कई बार डेड स्किन के चलते भी त्वचा की चमक खो जाती है। ऐसे में शहद, नींबू और चीनी का एक मिश्रण तैयार कर लें। ये मिश्रण एक प्राकृतिक स्क्रब की तरह काम करता है। जिससे डेड स्किन साफ हो जाती है और साथ ही त्वचा में निखार भी आता है। अगर आपको लग रहा है कि आपके चेहरे की चमक कहीं खो गई है तो घबराने की जरूरत नहीं। घर में मौजूद मिल्क पाउडर में शहद मिलाएं। इसे कुछ देर के लिए चेहरे पर लगाकर छोड़ दें जब ये सूख जाए तो इसे साफकर लें। सप्ताह में दो बार इस मिश्रण का इस्तेमाल करने से चेहरे पर निखार आ जाएगा।

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 304

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

23 MAY TO 29 MAY,2025

Reservation: Generational Privilege or Real Justice?

Reservation is an important means of eliminating the inequalities prevailing in Indian society for centuries and bringing the deprived communities into the mainstream. But over time it is becoming a generational privilege, leaving the truly needy deprived. The necessity of an economic basis and periodic review can make this system more equitable. If we want to build an empowered and equitable society, serious efforts will have to be made towards reforming and restructuring the reservation policy.

The issue of reservation in India has always been a sensitive and controversial topic. It is considered an important tool for social justice, economic equality, and redressal of historical oppression. But as time passed, the concept of reservation seems to have deviated from its original objectives. Recently, the statement of Supreme Court judge Justice B.R. Gavai takes this debate in a new direction, in which he said that the decision to exclude affluent people from reservation should be taken by the Parliament. His statement raises many questions—is the real benefit of reservation reaching the class for which it was created? Does this system now demand reform and reconsideration?

The basic purpose of reservation

Reservation was introduced with the aim of eliminating the deep social inequalities prevalent in Indian society and bringing the deprived communities into the mainstream for centuries. It was a means by which social, educational, and economic backwardness could be removed and all sections of the society could get equal opportunities. Constitution maker Dr. Bhimrao Ambedkar presented reservation as a temporary measure so that Dalits, tribals, and backward classes could get justice and opportunities. His aim was to create a society where there is no place for caste discrimination and social oppression. It was not limited only to government jobs and education but was a bold step towards a holistic social reform.

The real face of the problem

But, gradually, this system is becoming a generational privilege for those families who have already been empowered. Justice Gavai's observation that when a person becomes an IAS or IPS, his children do not face the hardships of the same society points to an important truth. An officer's family is far removed from the real underprivileged due to higher education, a better lifestyle, and easy access to resources. This situation can be seen not only in government services but also in the private sector, higher education institutions, and other professional sectors. In such a situation, the question arises whether it is justified for these families to continue getting the benefit of reservation.

The necessity of economic support

The main objective of reservation was not

only to eliminate caste discrimination but also to eliminate economic inequality. But today the basis of reservation is mostly based on caste identity, whereas in reality economic status should also be an important factor. Talking about excluding the affluent classes from reservation can be a necessary step in this direction so that the benefits can reach the people who are really in need. This approach will not only ensure a more equitable distribution of resources but will also promote a sense of real equality and justice in the society.

– Dr. Satyawan Saurabh,
Mobile: 9466526148, 01255281381

Social challenges of reservation

The system of reservation often falls prey to political gains and vote bank politics. This leaves the truly needy sections behind. In addition, a kind of class division has started emerging even within the reserved categories, where some families are continuously taking advantage of this facility, while others are still marginalized. This trend not only weakens the basic purpose of reservation but also increases social tension and a sense of injustice.

Responsibility of Parliament

Now the time has come for the Parliament to seriously consider this issue. It has to be decided whether the benefit of reservation should be limited to those families who are actually deprived and backward. This change will be in line with the basic spirit of social justice for which the system of reservation was created. This decision is important not only from a legal but also from a moral and social point of view. Also, it demands a system that can review the relevance of reservations from time to time.

direction of solution

The benefit of reservation should be limited to one generation only.

Caste and economic backwardness should be properly assessed by including an economic basis. Children from affluent families should be kept out of the reservation so that its benefits reach the real needy. Reservation should be reviewed at a fixed period so that its real beneficiaries can be identified. Inclusive policies in education and employment should be promoted so that all sections can get equal opportunities. Transparent research and surveys should be conducted from time to time on the effectiveness of reservation so that the status of its real beneficiaries can be assessed. Education and skill development should be improved at the regional and rural level so that the real potential of the deprived sections can be enhanced. Reservation policy should be viewed from a long-term and impartial perspective by limiting political interference.

a new dawn

Reservation is a sensitive and complex subject, but its framework needs to change with time. Justice Gavai's statement points to an important debate that can shape the progress of our society and the new definition of justice. If we truly want to build an equitable society, we must reform and restructure the policy of reservation with time. This will not only respect the basic objectives of the Constitution but also be a necessary step towards a better and more just society.

Elon Musk says he will cut back on political spending after heavily backing Trump in 2024

WASHINGTON (AP) — Elon Musk, the richest person in the world and a key financial supporter of President Donald Trump, said Tuesday that he'll be spending "a lot less" on political campaigns, a reversal that could be a setback for Republicans ahead of next year's midterm elections. Musk disclosed his decision via videoconference during a Bloomberg forum in Doha, Qatar. It speaks to his possible disenchantment with politics after his tumultuous tenure as Trump's pick to lead the newly created Department of Government Efficiency, which has fallen far short of its goals for reducing federal spending. Musk has scaled back his government role to spend more time at his businesses, including Tesla, which have seen intense blowback. Tesla reported a big drop in profits in the first quarter. "In terms of political spending I'm going to do a lot less in the future," Musk said. Asked why, he responded that "I think I've done enough."

Musk's statement marks a reversal of the course he had set during the 2024 campaign — when he was among the very top political spenders — and immediately after. Musk spent at least $250 million supporting Trump in the presidential campaign, as the main contributor to America PAC, a super PAC that was active in advertising and funding door-to-door canvassing groups across the seven most-competitive states in the November presidential election. Musk relished in the publicity, campaigning alongside Trump at times and headlining some of his own campaign rallies on the GOP nominee's behalf. And while he took credit for helping Trump return to the White House, Musk suffered a public defeat in April, after he became deeply involved in a Wisconsin Supreme Court campaign. Musk-backed groups America PAC and Rebuilding America's Future spent more than $21 million on the April 1 election in support of the Republican-backed candidate Brad Schimel. But Schimel's defeat by 10 percentage points in Wisconsin, a state Trump carried just five months earlier, was a blow to Musk, who campaigned for Schimel in Green Bay the weekend before the election and had also pledged to enforce Trump's agenda in the 2026 midterm elections. A week after Trump's November victory, Musk said the political action committees he supported would "play a significant role in primaries," adding later that he might help finance Republican challengers to GOP members of Congress who did not support Trump's nominees.

Preetnama
ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ
Khara Sach
On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM
Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180
Vol 4, Issue 304
Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com
23 MAY TO 29 MAY, 2025

The Vital Role of Exercise in Promoting Health and Well-Being

Surenderpal Singh
Sri Amritsar Sahib.

In a world where sedentary lifestyles have become the norm, the importance of regular exercise has never been more critical. As health professionals continue to emphasize the benefits of physical activity, recent studies highlight its profound impact on both physical and mental well-being.

A Growing Concern

According to the World Health Organization (WHO), insufficient physical activity is one of the leading risk factors for global mortality. With the rise of technology and remote work many individuals find themselves spending long hours sitting which can lead to various health issues including obesity, cardiovascular diseases, and diabetes. In light of these concerns experts are urging people to prioritize exercise as a fundamental component of their daily routines.

Physical Benefits

Regular exercise offers a myriad of physical benefits. Engaging in activities such as walking, running, cycling, or swimming can improve cardiovascular health, strengthen muscles, and enhance flexibility. The Centers for Disease Control and Prevention (CDC) recommends at least 150 minutes of moderate-intensity aerobic activity each week for adults, alongside muscle-strengthening exercises on two or more days.

Moreover, exercise plays a crucial role in weight management. By burning calories and building muscle mass individuals can achieve and maintain a healthy weight reducing the risk of obesity-related conditions. Additionally, physical activity has been shown to boost the immune system making individuals less susceptible to illnesses.

Mental Health Matters

The benefits of exercise extend beyond physical health; they also encompass mental well-being. Numerous studies have demonstrated that regular physical activity can reduce symptoms of anxiety and depression. Exercise promotes the release of endorphins often referred to as "feel-good" hormones which can enhance mood and overall emotional health.

A recent survey conducted by the American Psychological Association revealed that 72% of respondents reported improved mental clarity and focus after engaging in physical activity. Furthermore, exercise provides a productive outlet for stress relief, helping individuals cope with the pressures of daily life.

Building a Sustainable Routine

Incorporating exercise into daily life doesn't have to be daunting. Experts recommend finding activities that individuals enjoy to foster long-term commitment. Whether it's joining a local sports team, practicing yoga, or simply taking brisk walks in the neighborhood, the key is consistency. Setting realistic goals and gradually increasing activity levels can also help in establishing a sustainable routine. For those new to exercise, starting with short sessions and gradually building up can prevent burnout and injuries.

Community Engagement

Communities play a vital role in promoting an active lifestyle. Local governments and organizations are encouraged to create accessible recreational spaces such as parks and fitness centers, to encourage residents to engage in physical activities. Group classes and community events can also foster a sense of camaraderie and motivate individuals to stay active together.

As we navigate through the challenges of modern life, prioritizing exercise emerges as a crucial strategy for enhancing overall health and well-being. With its extensive physical and mental health benefits regular physical activity should be embraced as a cornerstone of a healthy lifestyle. By making conscious efforts to incorporate exercise into our daily routines we can pave the way for a healthier future—one step at a time.

Trump Urges Ceasefire in Russia-Ukraine War During Calls with Putin and Zelenskyy

U.S. President Donald Trump held separate calls with Russian President Vladimir Putin and Ukrainian President Volodymyr Zelenskyy on Monday as part of renewed efforts to broker a ceasefire in the ongoing Russia-Ukraine conflict. Though no truce was reached, both nations agreed to exchange 1,000 prisoners of war, offering a rare sign of progress in otherwise stalled peace negotiations.

According to the White House, Trump has grown increasingly frustrated with both leaders as the war continues into its third year. "He's grown weary and frustrated with both sides of the conflict," said press secretary Karoline Leavitt on Monday, adding that Trump is pushing for a peaceful resolution. His discussions also involved key NATO leaders and are seen as a high-stakes test of his self-styled reputation as a dealmaker.

The Associated Press reported that Kremlin spokesperson Dmitry Peskov described Trump's conversation with Putin as "important," especially following recent talks in Istanbul, which marked the first official negotiations between Russia and Ukraine since early 2022. Those talks, however, ended quickly and without agreement on a ceasefire. Trump's approach, according to aides, is focused on direct diplomacy, with one of his envoys, Steve Witkoff, saying Trump believes his personal influence can help break the deadlock. "I think it's going to be a very successful call," Witkoff said. Still, concerns remain about the implications of Trump's posture toward Russia. Former U.S. ambassador to Ukraine Bridget Brink, who resigned last month, criticized the administration for putting more pressure on Ukraine than on Russia. "Peace at any price is not peace at all," she said. "It's appeasement, and as we know from history, appeasement only leads to more war." While both countries failed to agree on a ceasefire last week in Istanbul, the announcement of a large-scale prisoner exchange marked a

positive step. Ukraine's intelligence chief, Kyrylo Budanov, told Ukrainian television the exchange could occur as early as this week. Trump had previewed the calls on his social media platform over the weekend, writing that he hoped to "stop the bloodbath" and end a war he claimed should never have started. His administration is reportedly considering additional sanctions against Russia if Putin refuses to negotiate seriously. Treasury Secretary Scott Bessent said on NBC's Meet the Press that Trump is prepared to escalate economic pressure if needed. Meanwhile, Zelenskyy, who met with U.S. Vice-President JD Vance and Secretary of State Marco Rubio in Rome on Sunday, said Russia had only sent a low-level delegation to the Istanbul talks. He reaffirmed Ukraine's commitment to real diplomacy and emphasized the need for sustained pressure on Russia. "The Russians sent a low-level delegation of non-decision-makers," Zelenskyy posted on X. "Pressure is needed against Russia until they are eager to stop the war."

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor Pritpal Kaur +1 201-312-4180

Vol 4, Issue 304 | Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com | 23 MAY TO 29 MAY,2025

Corona virus (Covid-19) outbreak again in the world including India- Historic agreement among member countries of the World Health Organization

At the global level, every country in the world has not yet forgotten the Corona virus (Covid-19) epidemic, or rather say that they have not been able to recover, in the meantime many variants of the Corona epidemic have come, but the Corona virus that has again emerged in the month of May is similar to Covid-19, such information is coming in the media, although its outbreak is becoming more worrisome especially in Hong Kong, Singapore, Thailand because the number of infected is increasing rapidly. In India too, 257 cases have been reported till 19 May 2025, due to which the administration and health department have come into full alert mode, although the government and health agencies are in no mood to take this threat of corona lightly. On Monday, the Ministry of Health convened a high-level review meeting in which experts from NCDC, ICMR, Disaster Management Cell and Central Government hospitals participated, after the meeting, officials said that the situation of Kovid in the country is completely under control. India's Integrated Disease Surveillance Program and the genome sequencing program led by ICMR are constantly monitoring corona and other respiratory infections. The ministry has clarified that at present it is not a matter of concern, but vigilance is necessary. The country's health system is ready to deal with any possible wave of infection, but in the meantime, at the midnight of 20-21 May 2025, in the 78th session of the World Health Assembly 19 to 27 May 2025 of the World Health Organization going on in Geneva, after 3 years of mutual talks among all the members of the Assembly, an agreement has been reached to prepare together for future pandemics, which is a matter worth highlighting. I believe that now if any pandemic comes in the whole world, if the whole world cooperates with each other and fights it together, then if it fights any pandemic like Covid-19 seriously, then that pandemic will have to run away from the field. This is the exact wonder of the power of one and one making 11! Since the effects of the corona pandemic Covid- 19 have again been felt in some countries including India, and the infection has started spreading rapidly and a historic agreement has been reached in the 78th session of the World Health Assembly to fight future pandemics together, therefore today, with the help of information available in the media, we will discuss through this article that it is important for everyone to get into the habit of using masks and sanitizers at the global level, and to not fall prey to any rumours or fear in crowded places.

Friends, if we talk about the spread of the Covid-19 epidemic in India, although the number of cases in India is still low, the trend seen at the international level is worrying. If timely steps are not taken, India can also be hit by this new wave. Experts say that the effect of vaccination in India has now started decreasing, the need for booster doses has once again increased, but people are being lax in it. Experts say that children, the elderly, people above 65 years of age, and those whose immunity is already weak can catch this infection rapidly, along with seasonal changes, social interactions and international travel are also promoting its spread. Experts from the National Center for Disease Control, Emergency Medical Relief Division, Disaster Management Cell, Indian Council of Medical Research and Central Government hospitals were present in the meeting held just now. Official sources said that it was not concluded in the meeting that the Covid-19 situation in India is currently under control.The source said, as of May 19, 2025, the number of active cases of Kovid-19 in India is 257. This is a very low figure considering the large population of the country. Almost all of these cases are not very serious and do not even require hospitalization. However, the Ministry of Health is closely monitoring the situation. The government is ensuring that comprehensive preparations are made in view of the increasing cases. According to the data of the Ministry of Health and Family Welfare, 164 cases have been reported in India since May 12. Kerala has the highest number of 69 cases, while Maharashtra has 44 and Tamil Nadu has 34 cases. Apart from this, 8 new cases of Kovid-19 were reported in Karnataka, 6 in Gujarat and 3 in Delhi. One new case has been reported in Haryana, Rajasthan and Sikkim. This is according to official figures. In view of these developments, a review meeting of experts from the National Center for Disease Control, Emergency Medical Relief Division, Disaster Management Cell, Indian Council of Medical Research and Central Government Hospitals was convened under the chairmanship of Director General of Health Services, the meeting concluded that the current COVID-19 situation in India is under control. As of May 19, 2025, the number of active COVID-19 cases in India is 257, which is a very low figure considering the large population of the country, almost all of these cases are mild, which do not require hospitalization. However, the government and health agencies are not in a mood to take this wave of Corona lightly, after the meeting, officials said that the situation of COVID in the country is completely under control. India's Integrated Disease Surveillance Program and the genome sequencing program led by ICMR are constantly monitoring corona and other respiratory infections. The ministry has clarified that at present it is not a matter of concern, but vigilance is necessary. The country's health system is ready to deal with any possible wave of infection. If there are flu-like symptoms, get tested. The elderly, pregnant women and sick people should take special precautions. Get into the habit of using masks and sanitizers again, especially in crowded places. Do not fall prey to any rumor or fear, but definitely be cautious.

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Advocate Kishan Sanmukhdas Bhavani Gondia Maharashtra 9284141425

Friends, if we talk about the high intensity of the corona virus (Covid-19) infection in Singapore, Hong Kong, Thailand, then the corona virus has started scaring once again, it seems that after some time of relief, the virus has started spreading again, the cases of Covid are increasing continuously in many countries of Asia, especially in Hong Kong, Singapore and Thailand, the situation is becoming worrisome. There has been a rapid increase in the number of infected in these countries and the number of people admitted to hospitals is also increasing. In India too, concern has started deepening about new cases. Experts believe that if caution is not taken from now on, the situation may worsen. In Singapore, a 28 percent increase has been recorded in the cases of Covid-19, the situation has deteriorated so much that the government has issued a high alert. The total estimated cases of Covid-19 here have reached 14,200, more seriously, the number of people admitted to hospitals has also increased by about 30 percent. Between May 5 and May 11, 25,900 new cases were reported in Singapore, during the same period, the average daily number of patients admitted to hospitals has increased from 181 to 250. Experts estimate that this wave may reach its peak in the next 2 to 4 weeks. A new wave of Covid-19 infection has started in Hong Kong, the situation here is constantly worsening,according to the Health Department, so far 81 new cases have been reported, out of which 30 people have died.

Friends, if we talk about the agreements in the 78th session of the World Health Assembly of the WHO, then the World Health Assembly adopted a historic agreement to prepare for future pandemics, the world's first pandemic agreement was formally adopted on Tuesday by the member countries of the World Health Assembly, which is currently going on in Geneva, the top decision- making body of the World Health Organization. This historic decision of the 78th World Health Organization comes after more than three years of negotiations by governments in response to the devastating impact of the Kovid-19 epidemic, and its aim is to "make the world safer from future pandemics and more equitable in their response, said the WHO. This important agreement has come at a time when there are reports of an increase in Kovid-19 cases in other countries including Singapore and Hong Kong.

Friends, if we talk about the address of this 78th session by the Honorable Indian PM on 20 June 2025, during this time he talked about the issue of a world for health. PM said that the future of a healthy world depends on inclusiveness, integrated approach and cooperation. Depends. Inclusiveness is at the core of India. PM said that technology can prove to be an important catalyst to improve health outcomes. India has digital platforms to track vaccination of pregnant women and children. Millions of people have a unique digital health identity. It is helping us integrate benefits, insurance, records and information.

So if we study and analyze the above entire details, we will find that the outbreak of Corona virus (Covid-19) again in the world including India - Historical agreement among the member countries of the World Health Organization, Historical agreement to be prepared for future epidemics in the 78th session of the World Health Assembly of WHO 19-27 May 2025 It is necessary for everyone to get used to masks, sanitizers again at the global level, not to fall prey to any rumours or fear in crowded places.

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 304

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

23 MAY TO 29 MAY,2025

Nature v/s Development

Vijay Garg

Nature can be defined as everything excluding man-made things that surround us including trees, plants, animals, the environment and everything that is not man-made. Everything that is provided to us by natural means is included in nature. Nature, in the broadest sense, is equivalent to the natural world, physical world, or material world. "Nature" refers to the phenomena of the physical world, and also to life in general. It ranges in scale from the subatomic elements to the cosmic products. Nature plays an important role in human life and provides us with some essential elements of life such as food, water, air etc. Today nature is classified in a broad sense of geology as well as wildlife around us. Nature also includes natural environment or wilderness–wild animals, rocks, forest, beaches, and in general things that have not been substantially altered by human intervention, or which persist despite human intervention i.e. human has no role in its existence in a simple manner. The word nature is derived from the Latin word "Natura", or "essential qualities, innate disposition", and in ancient times, literally meant "birth". Natura was a Latin translation of the Greek word physis, which originally related to the intrinsic characteristics that plants, animals, and other features of the world that development of their own accord. A lot of things surrounding humans are included in nature. Within the various uses of the word today, "nature" often refers to geology and wildlife. Nature may refer to the general realm of various types of living plants and animals, and in some cases to the processes associated with inanimate objects – the way that particular types of things exist and change of their own accord, such as the weather and geology of the Earth, and the matter and energy of which all these things are composed.

Development

Development can be defined as the systematic use of science and technology to meet specific human demands and objectives and also includes in the process of adding improvement and up gradation to the existing sources. The world's need for food, water, energy and minerals is growing day by day because of growing population and human greed. These demands combined with population growth, unchecked development and climate change are putting even more pressure on the natural environment. To meet our future needs, we have to make smarter decisions now about how we protect, manage, and develop our lands and waters.

Development is a natural phenomenon, even nature supports the development and every natural thing develops. Humans develop from a child to a grown man, small plants develop into big trees and so on, and the basic idea is that nature is not opposed to the developmental process, in fact in the favour of development provided the developmental process is carried out at a sustained level without harming other resources. Today humans have explored much of the available natural area in place our mountains, deserts, plains, oceans and rivers for the developmental purpose and constantly carrying out activities like mining, infrastructure development, building and cutting forests which poses a great threat to our natural environment. Nature supports development but not at the cost of other resources, today human is recklessly depleting all the resources to carry out developmental process and there is an urgent need have a check on these activities before it gets too late.

Nature and Development

Nature and development are two different branches but still linked to each other very closely. Our every developmental process is closely linked to our natural environment. Development and the environment have traditionally been managed separately, but from past few years, researchers are constantly working out on how these both can be reconciled to increase prosperity and protect the planet at the same time. Development and nature have traditionally been handled by separate academic disciplines, separate government agencies, and separate laws and policies but rapid developmental activities in the past few years and constant degradation of our natural environment have forced to find out a solution to carry out the developmental process in such a manner that it doesn't hamper our nature.

Development planners always assume that the natural assets that development depends upon are inexhaustible and will always be there for use on the other hand conservationists are often preoccupied with minimizing the negative impacts of development on nature or putting it off-limits to people. Hence there was felt a need to combine both the aspects to find a neutral way out so that there is a considerable amount of development without compromising on our nature.

It has been witnessed that the economic development often goes forward at the expense of nature's ability to provide people with goods and services. Twenty per cent of the forest area worldwide has been deforested by loggers, farmers, and ranchers, which are posing a great threat to the capacity of the lungs of our planet. It is getting really difficult to recycle carbon dioxide into oxygen, clean our air, and regulate regional and global climate. Major rivers these days are facing environmental challenges such as water pollution and toxic-laden sentiments due to rapid industrialization and their unchecked disposing of their waste into rivers and this, in turn, jeopardize recreation activities for humans. Several other activities like mining, cutting of forest, burning of fuels etc. are posing a great threat to our environment and also leading to pollution and depletion of the natural resources.

Creating a Balance between Nature and Development

With the rapid process of development, we are neglecting the harmful effects of our activities on nature. In order to increase profits a lot of industrialists are neglecting various environmental laws and are only concerned with making their profits. The need of the hour is to practice some nature-friendly techniques so that developmental process carries on without compromising our natural environment. Citizen's long-term vision and multi-generational values have created a high quality of life and livability in the towns that is remarkably unique and beautiful. But the matter of concern is that our region is changing. Due to rapid development and a lot of people moving from rural to urban area, this has created a lot of rush in major cities as result the cities are coming up with new residents every day which is leading to axing of trees and overutilization of natural resources thus increasing pressure on natural areas, wildlife habitat, clean rivers, and streams. There is a major need to find out innovative ways to balance development and growth with conservation and livability.

Not only increasing urbanization poses a threat to our environment, but rapid industrialization is yet another major issue. Industries often discharge various waste in the form of smoke which is generally toxic in nature from their chimneys and also discharges their fluid waste into the rivers which are again toxic in nature and pollutes our river sources. Government have made policies for these industries to treat their waste but in order to maximize their profits these people neglect these laws and go on polluting the environment. There is a need to strictly adhere to these laws and concerned authorities should keep a regular check on the compliance of the laws and penalize those who are not following these laws and repeated defaulters should be banned from carrying on with their process.

People need to be made aware of the harmful effects of degrading the environment and should be encouraged to adopt environment-friendly techniques. Using nature-friendly development practices protects our natural assets as we grow by reducing the harmful impact of development on natural our resources. Also called green or low impact development, nature-friendly development practices help to maintain the pace of environment without compromising the nature.

Nature-Friendly Practices

It is very important to adopt nature-friendly practices to conserve the natural systems and hydrologic resources. It is very important to maintain our environment and it is the duty of each and every human to perform his duty towards environment protection. Our environment provides us with clean and fresh air, water, food and fruits etc. so it becomes our duty to act as its saviour. We all can contribute towards saving our nature in one way or the other, at the community level as well as personal level. Some ways include:

Preserves natural areas and minimizes land disturbance.

Protect and incorporate plans to save natural systems wetlands, streams/wildlife corridors, mature forests, native vegetation.

Designing infrastructure in such a manner to catch and absorb rainwater.

Planting more and more of trees and vegetation.

Checking out your vehicles pollution level regularly.

Do not waste water, and complain immediately if you see someone wasting or polluting a water source.

Organizing awareness camps.

Industries should use various retreats wherever possible

Industries should use smoke filters before passing the smoke out of the chimney.

Waste to be released into rivers should be treated well so that there are no toxic elements.

Emphasis should be laid on encouraging people to switch to solar devices and other renewable sources of energy.

Conclusion

Global climate is changing and, at the same time, our natural assets are dwindling. These two trends are on a collision course and it is high time to wake up. Our nature is providing us with major needs for sustenance and in turn, polluting and depleting it is unfair. It is our social duty to act towards conserving our nature and natural resources. Economic development often goes forward at the expense of nature's ability to provide people with goods and services but we have to find a way to strike a balance between the two. Nature is not opposed to development if carried out in a systematic manner. Need today is to realize that degrading our natural environment is our own loss and find ways to carry out the developmental process without harming our nature. It is important to make decisions that could change the way we develop important natural areas, and the nature conservancy has to develop the science to enable governments, companies, and communities to use and share space, protect natural areas, improve resource management, and invest more wisely for a sustainable future.

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 304

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

23 MAY TO 29 MAY,2025

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 304 | Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com | 23 MAY TO 29 MAY,2025

ਨਿਊਯਾਰਕ ਦਾ ਵਿਸਾਖੀ ਮੇਲਾ ਹਿਕਸਵਿਲ ਨਵੀਆਂ ਪੈੜਾਂ ਛੱਡਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਸੰਪੰਨ

ਨਿਊਯਾਰਕ : ਬੀਤੀ 11 ਮਈ ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਵਿਸਾਖੀ ਮੇਲਾ ਬਲਵਿੰਦਰ ਬਾਜਵਾ ਅਤੇ ਟੀਮ ਵੱਲੋਂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ, ਜੋਂ ਕਿ ਬਹੁਤ ਹੀ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਨਿਬੜਿਆ। ਮੇਲੇ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਮੇਲਾ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਿਆ। ਹਿੱਕਸਵਿਲ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦਾ ਲਾਟ ਖਚਾਖਚ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸਟਾਲ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਬਚਿਆਂ ਲਈ ਭੰਗੂੜੇ ਲਗਾਏ ਗਏਸਨ। ਸਾਰੇ ਦਰਸ਼ਕ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਸਮੇਤ ਮੇਲੇ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਮੇਰਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਇਹ ਮੇਲਾ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਖਾਣ ਪੀਣ ਦੇ ਸਟਾਲਾਂ ਦਾ ਵੀ ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੋਈ ਪੰਜਾਬੀ ਪਿਜ਼ਾ ਖਾ ਰਹੇ ਸਨ ਕੋਈ ਭੰਗੜੂ ਝੂਟ ਰਹੇ ਸਨ। ਸਟੇਜ ਤੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੇ ਰੰਗ ਬੰਨੇ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਗਿੱਲ ਪ੍ਰਦੀਪ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਦਾ ਸੁਆਗਤ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਤਾੜੀਆਂ ਮਾਰ ਕੇ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਗੱਤਕਾ ਟੀਮ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੌਹਰ ਦਿਖਾਏ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਗੱਤਾ ਖੇਡ ਕੇ ਸਭ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਕੀਤਾ। ਗੱਤਕਾ ਟੀਮ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਾਬਾ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਲੁਬਾਣਾ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦਲਿਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਭੰਗੜਾ ਗਭਰੂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਟੀਮ ਵੱਲੋਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਆਏ ਕਲਾਕਾਰ ਸਰਬਜੀਤ ਚੀਮਾ ਨੇਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ। ਚੀਮਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਗਾਣਿਆਂ ਨੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਝੂੰਮਣ ਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਲਗਾਤਾਰ ਪੁਰਾਣਾ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਗੀਤਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਗਵਾਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਰਜੀਤ ਹਰਮਨ ਦੇ ਮਿੱਤਰਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਚਲਦਾ, ਜੱਟੀ ਸਾਡੀ ਪਰੀਆਂ ਤੋਂ ਸੋਹਣੀ, ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗਾ ਕੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦਾ

ਤਸਵੀਰਾਂ : ਬੀ. ਜੇ. ਸਟੂਡੀਓ
+1-646-403-7334

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 304 | Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com | 23 MAY TO 29 MAY,2025

ਨਿਊਯਾਰਕ ਦਾ ਵਿਸਾਖੀ ਮੇਲਾ ਹਿਕਸਵਿਲ ਨਵੀਆਂ ਪੈੜਾਂ ਛੱਡਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਸੰਪੰਨ

ਮਨੋਰੰਜਨ ਕੀਤਾ। ਫਿਰ ਜਿਸ ਕੁੜੀ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਬੜੀ ਬੇਸਬਰੀ ਨਾਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਰੁਪਿੰਦਰ ਹਾਂਡਾ ਨੇ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਗਵਾਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਗਾਣਾ ਕਾਲੀ ਐਕਟਿਵਾ ਗਾਇਆ ਤਾਂ ਮੁਟਿਆਰਾਂ ਨੇ ਨੱਚ ਕੇ ਆਪਣੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਕੀਤਾ। ਜਦੋਂ ਰੁਪਿੰਦਰ ਹਾਂਡਾ ਸਟੇਜ 'ਤੇ ਆਈ ਤਾਂ ਪਾਰਕਿੰਗ ਲਾਟ ਖਚਾਖਚ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਰੁਪਿੰਦਰ ਹਾਂਡਾ ਨੇ ਲਗਭਗ 1 ਘੰਟਾ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਦਿਲਚਸਪ ਨਜ਼ਾਰਾ ਸੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਨਾਸ ਕਾਊਂਟੀ ਦੇ ਕਾਊਂਟੀ ਐਗਜ਼ੂਕਿਊਟਿ, ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਲੈਗੇਸਟਿਵ ਨਿਊਯਾਰ ਦੇ ਮੇਅਰ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜੈਸਮਿਨ ਅਤੇਹੋਰ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ। ਲਿਆ। ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਹੈਰੀ ਸਿੰਘ ਭੋਲਾ ਨੇ ਵੀ ਸਭ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਗੈਸਟ ਆਫ ਆਨਰ ਬੌਬੀ ਕੁਮਾਰ ਦਾ ਵੀ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਕਾਮਯਾਬ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਰੇ ਪਰਮਿੱਟਾਂ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਖੀਰ ਸਿੰਘ ਬਲਵਿੰਦਰ ਬਾਜਵਾ ਵੱਲੋਂ ਸਾਰੀਆਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਹੀ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਮੇਲੇ ਲਗਦੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਪ੍ਰਦੀਪ ਗਿੱਲ ਨੇ ਇਸ ਮੇਲੇ ਵਿਚ ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਕਰਕੇ ਵੱਡੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਅਤੇ ਸਟੈਜ ਵੀ ਬੁਹੁਤ ਵਧੀਆ ਸੰਭਾਲ ਕੀਤੀ। ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਹੰਨੀ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਧਰਮਿੰਦਰ, ਡਾ. ਰਾਣਾ, ਹੈਪੀ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਮਾਨ, ਜੱਸੋ ਮਾਨ ਅਮਰਜੀਤ ਮਾਨ, ਟੋਨੀ ਮੁਲਤਾਨੀ, ਕਾਕਾ ਜੰਡੀ, ਧੀਰਾ ਬਾਂਗਰ, ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਾਬੀ, ਪਿੰਕੀ ਜੱਗੀ, ਹਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਵਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਟੈਂਟ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਬਲਬੀਰ ਸੰਧੂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਤਸਵੀਰਾਂ : ਬੀ. ਜੇ. ਸਟੂਡੀਓ
+1-646-403-7334

ਜੇਠ ਮਹੀਨੇ ਵਗਦੀ ਲੂੰ !

ਮਾਹੁ ਜੇਠੁ ਭਲਾ ਪ੍ਰੀਤਮੁ ਕਿਉ ਬਿਸਰੈ ॥
ਥਲ ਤਾਪਹਿ ਸਰ ਭਾਰ ਸਾ ਧਨ ਬਿਨਉ ਕਰੈ ॥
ਧਨ ਬਿਨਉ ਕਰੇਦੀ ਗੁਣ ਸਾਰੇਦੀ ਗੁਣ ਸਾਰੀ ਪ੍ਰਭ ਭਾਵਾ ॥
ਸਾਚੈ ਮਹਲਿ ਰਹੈ ਬੈਰਾਗੀ ਆਵਣ ਦੇਹਿ ਤ ਆਵਾ ॥
ਨਿਮਾਣੀ ਨਿਤਾਣੀ ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਕਿਉ ਪਾਵੈ ਸੁਖ ਮਹਲੀ ॥
ਨਾਨਕ ਜੇਠਿ ਜਾਣੈ ਤਿਸੁ ਜੈਸੀ ਕਰਮਿ ਮਿਲੈ ਗੁਣ ਗਹਿਲੀ ॥੭॥ (ਪੰਨਾ ੧੧੦੮)

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਜੇਠ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਤਪਸ਼ ਵਿਚ ਜੋ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਸਿਫ਼ਤਿ-ਸਾਲਾਹ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿਚ ਵਸਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਅਨੁਭਵ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਉਸ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦਾ ਹੀ ਸਰੂਪ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਤਪਸ਼ ਨਹੀਂ ਪੋਂਹਦੀ। ਅਜਿਹੇ ਜੀਵ ਨੂੰ ਉਸ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਸਿਰਜੀ ਹਰ ਰੁੱਤ, ਹਰ ਮੌਸਮ ਚੰਗਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਜੰਤਰੀ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਜੇਠ ਦਾ ਮਹੀਨਾ ਸਾਲ ਦੇ ਦੇਸੀ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦਾ ਤੀਜਾ ਮਹੀਨਾ ਹੈ। ਸਾਲ ਦਾ ਹਰ ਮਹੀਨਾ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਨਵੀਂ ਰੁੱਤ ਤੇ ਨਵੀ ਮੌਸਮੀ ਤਬਦੀਲੀ 'ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਮਹੀਨੇ, ਹਰ ਰੁੱਤ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਖਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੇਠ ਦਾ ਮਹੀਨਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਅੱਧ ਮਈ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਅੱਧ ਜੂਨ ਤੱਕ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੇਠ ਦਾ ਮਹੀਨਾ 31 ਦਿਨ ਦਾ ਮਹੀਨਾ ਆਪਣੇ ਆਪ 'ਚ ਗਰਮ ਮਹੀਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਧਰਤ ਦੀ ਹਿੱਕ ਤੇ ਬੇਪ੍ਰਵਾਹ ਜਹੇ ਖੜੇ ਅੰਬਾਂ ਦੇ ਰੁੱਖਾਂ ਤੇ ਲੱਗੀਆਂ ਅੰਬੀਆਂ ਸੂਰਜ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਕਿਰਨ ਨਾਲ ਹੀ 'ਪਹੁ ਫੁੱਟਦਿਆਂ ਸਾਰ' ਚਉ ਪਾਸੇ ਮਹਿਕਾਂ ਫੈਲੀਆ ਰਹੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆ ਹਨ। ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਕਾਇਨਾਤ 'ਚ ਮਿੰਨੀ-ਮਿੰਨੀ ਵਗਦੀ 'ਲੂ 'ਚ ਝੂਲਦੇ ਲੀਚੀਆਂ, ਆੜੂਆਂ ਤੇ ਅਨਾਰਾਂ ਦੇ ਰੁੱਖ ਧਰਤ ਦਾ ਰੂਪ ਸ਼ਿੰਗਾਰਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਜੇਠ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਨੂੰ ਲੂਆਂ ਦਾ ਮਹੀਨਾ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਜੇਠ ਮਹੀਨੇ ਸੂਰਜ ਦੇ ਤੇਜ਼ ਤਪਸ਼ ਆਪਣਾ ਅਸਰ ਹਰ ਪਸ਼ੂ, ਪੰਛੀ, ਰੁੱਖ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਤੇ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਸਮ 'ਚ ਵਗਦੀ 'ਲੂੰ ਫੁੱਲ, ਪੱਤੀਆਂ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰਾਂ ਨੂੰ ਜਦੋਂ 'ਛੂਹ ਕੇ ਲੰਘਦੀ ਤਾਂ ਇਕ ਵਾਰ ਤਾਂ ਜੇਠ ਮਹੀਨਾ ਆਪਣੇ ਗਰਮ ਸੁਭਾ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਵਾ ਜਾਂਦਾ। ਇਉਂ ਜਾਪਦਾ ਕਿ ਜੇਠ ਮਹੀਨੇ ਸੂਰਜ ਦੀ ਤੇਜ਼ ਤਪਸ਼ 'ਚ ਤਪਦੀ ਧਰਤੀ ਦੀ ਰੂਹ ਵੀ ਪਾਣੀ-ਪਾਣੀ ਕੁਰਲਾਉਂਦੀ ਹੋਵੇ। ਸੱਥਾਂ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਪਿੱਪਲ, ਬੋਹੜ ਦੀਆ ਛਾਵਾਂ 'ਚ ਬੈਠੇ ਲੋਕ ਭੱਠ ਵਾਂਗੂੰ ਤਪਦੀ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਵੇਖ, ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਛਿੱਟ ਮੀਂਹ ਦੀ ਪਾਉਂਣ ਦੀ ਅਰਜੋਈ ਕਰਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ। ਜੇਠ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਚਉਂ ਪਾਸੀ ਵਗਦੀ 'ਲੂੰ ਕਾਰਨ ਟੋਭੇ, ਖ਼ੂਹ ਸੁੱਕਣ ਕੰਢੇ 'ਆ ਪੁੱਜਦੇ। ਜੇ ਕਿਤੇ ਜੇਠ ਮਹੀਨੇ ਕਿਤੇ ਇਕ-ਦੋ ਮੀਂਹ 'ਪੈ ਜਾਣ ਤਾਂ ਪਸ਼ੂ, ਪੰਛੀ ਤੇ ਮਨੁੱਖ ਜੇਠ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਗਰਮੀ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਠੰਡੇ ਬੁੱਲਿਆਂ ਦਾ ਅਨੰਦਰ ਮਾਣਦੇ ਨਜ਼ਰੀ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਜੇਠ ਦਾ ਮਹੀਨਾ ਸਦਾ ਤੋਂ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀ ਸੀ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਰੜਾ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਰੁੱਖਾ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੂਆਂ ਭਰਿਆ, ਜੇ ਕਹਿ ਲਈਏ ਕਿ 'ਜਹਿ ਲੋਕ ਤਹੀਆਂ ਰੁੱਤਾਂ' ਕਿਉਂ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੁਆਰਥ ਲਈ ਕੁਦਰਤ ਨਾਲ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਛੇੜ-ਛਾੜ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਬਸ ਉਦੋ ਤੋਂ ਹੀ ਮੌਸਮੀ ਚੱਕਰ 'ਚ ਆਈ ਤਬਦੀਲੀ ਨੇ ਰੁੱਤਾਂ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਵੀ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ।

ਜੇਠ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਜਿੱਥੇ ਹਰ ਪਾਸੇ ਵਗਦੀ 'ਲੂੰ ਨੇ ਮਨੁੱਖੀ ਚੇਹਰਿਆਂ ਤੋਂ ਰੌਣਕ ਉਡਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉੱਥੇ ਹੀ ਅਮਲਤਲਾਸ ਤੇ ਗੁਲਮੋਹਰ ਜਹੇ ਰੁੱਖਾਂ ਤੇ ਇਉਂ ਜਾਪਦਾ ਜਿਵੇਂ ਜੇਠ ਮਹੀਨੇ ਬਾਹਰ ਰੁੱਤ ਮੁਹੱਬਤ ਦੀ ਬਾਤ ਪਾਉਣ ਆਈ ਹੋਵੇ, ਇਸੇ ਨੂੰ ਹੀ ਤਾਂ ਕੁਦਰਤ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ, ਤੇ ਇਸੇ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਰੰਗ। ਜੇਠ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਅਮਲਤਲਾਸ ਦੇ ਰੁੱਖਾਂ ਤੇ ਖਿੜੇ ਪੀਲੇ, ਕੇਸਰੀ ਰੰਗਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਇਸ ਜੇਠ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਤਪਸ਼ ਭਰੇ ਮਾਹੌਲ 'ਚ ਵੀ ਮਨੁੱਖੀ ਮਨਾ ਨੂੰ ਮੋਹ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਜੇਠ ਮਹੀਨਾ ਚੜ੍ਹਦੇ ਹੀ ਇਹ ਅਮਲਤਲਾਸ ਦਾ ਖੂਬਸੂਰਤ ਰੁੱਖ ਫੁੱਲਾਂ ਨਾਲ ਲੱਦਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਠ ਦੇ ਤਪਦੇ ਮਹੀਨੇ 'ਚ ਬਾਹਰ ਰੁੱਤ ਦੇ ਰੁੱਖਾਂ ਵਾਂਗੂ ਖਿੜਨ ਤੇ ਗਰਮ ਵਗਦੀਆਂ ਹਵਾਵਾਂ ਨਾਲ ਮੁਹੱਬਤ ਦੀਆ ਬਾਤਾਂ ਪਾਉਣੀਆਂ ਕੋਈ ਅਮਲਤਲਾਸ ਦੇ ਰੁੱਖ ਤੋਂ ਸਿੱਖੇ, ਭੱਠ ਵਾਂਗੂ ਤਪਦੇ ਇਸ ਮਹੀਨੇ 'ਚ ਅਮਲਤਲਾਸ ਦੇ ਰੁੱਖ ਇਉਂ ਜਾਪਦਾ ਕਿ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹੋਣ ਕਿ ਮੌਸਮ, ਬਹਾਰਾਂ ਤੇ ਜਿੰਦਗੀ 'ਚ ਉਤਾ-ਚੜ੍ਹਾ ਤਾਂ ਆਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਚੱਲਦੇ ਰਹੋ, ਖੁਸ਼ ਰਹੋ, ਖਿੜੇ ਰਹੋ। ਇਸੇ ਤਰਾਂ ਜਿਵੇਂ ਅਮਲਤਲਾਸ ਦੇ ਰੁੱਖ ਕੁਦਰਤ 'ਚ ਚਹੁੰ ਪਾਸੀ ਆਪਣੇ ਪੀਲੇ, ਕੇਸਰੀ ਰੰਗਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਰਹੀ ਰੰਗ ਬਿਖੇਰਦੇ ਨਜ਼ਰੀ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਗੁਲਮੋਹਰ ਰੁੱਖ ਦੇ ਫੁੱਲ ਵੀ ਜੇਠ ਮਹੀਨੇ ਪੂਰੇ ਜੋਬਨ ਤੇ ਆ ਲਾਲ-ਸੁਹੇ 'ਹੋ ਕੁਦਰਤ 'ਚ ਆਪਣਾ ਰੰਗ ਬਿਖਰੇ ਨਜ਼ਰੀ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਗੁਲਮੋਹਰ ਦੇ ਲਾਲ-ਸੁਹੇ ਫੁਲ ਵੇਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਮਨ-ਮੋਹ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਜੇਠ ਦੇ ਤਪਦੇ ਮਹੀਨੇ 'ਚ ਅਮਲਤਲਾਸ ਤੇ ਗੁਲਮੋਹਰ ਦੇ ਰੁੱਖਾਂ 'ਚ ਘਿਰਿਆ ਮਨੁੱਖ ਜੇਠ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਤਪਸ਼ ਭੁੱਲ ਬਹਾਰ ਰੁੱਤ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣਦਾ ਨਜ਼ਰੀ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਜੇਠ ਦੇ ਮਹੀਨੇ 'ਚ ਕਿਸਾਨ ਅਗਲੀ ਫ਼ਸਲ ਦੀ ਬਿਜਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜੇਠ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਖੇਤ ਦੂਰ-ਦੂਰ ਤੱਕ ਜਿਆਦਾਤਰ ਖਾਲੀ ਹੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਦੂਰ-ਦੂਰ ਤੱਕ ਖਾਲੀ ਪਏ ਖੇਤਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਕ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਕਿਸਾਨ ਦੋ ਹੀ ਮੁੱਖ ਫ਼ਸਲਾਂ ਦੀ ਬਿਜਾਈ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਇਕ ਕਣਕ ਤੇ ਦੂਜੀ ਜ਼ੀਰੀ, ਜੇ ਕਿਤੇ ਨਾਲ ਹੋਰ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਬਿਜਾਈ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੇਠ ਦੇ ਮਹੀਨੇ 'ਚ ਦੂਰ-ਦੂਰ ਤੱਕ ਖੇਤ ਇਉਂ ਖਾਲੀ ਨਜ਼ਰੀ ਨਾ ਆਉਣ ਨਾਲ ਹੀ ਧਰਤੀ ਦੀ ਤਪਸ਼ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਕਣਕ, ਜ਼ੀਰੀ ਦੇ ਫਸਲੀ ਚੱਕਰ 'ਚੋਂ ਨਿਕਲ ਹੋਰ ਮੌਸਮੀ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਵਧਾਉਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਧਰਤੀ ਦੀ ਤਪਸ਼ ਘਟੇਗੀ, ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਘਟੇਗੀ ਅਤੇ ਤੇਜੀ ਨਾਲ ਮੌਸਮੀ ਬਦਲਾਓ 'ਚ ਆਉਂਦੀ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਤਬਦੀਲੀ ਘਟੇਗੀ, ਸੋ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਮੌਸਮੀ ਬਦਲਾ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਖੁਦ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਕੁਦਰਤ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਕਰਨੀ ਬੰਦ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦਾ ਦੁਰਉਪਯੋਗ ਬੰਦ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਮਹੀਨਾ ਮੌਸਮੀ ਤਬਦੀਲੀ ਕਾਰਨ ਆਪਣਾ ਪੁਰਾਤਨ ਵਜੂਦ ਨਾ ਗੁਆ ਬੈਠੇ।

ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਣ, ਸੁਨਣ 'ਚ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਪੁਰਾਤਨ ਸਮਿਆਂ 'ਚ ਜਿਸ ਮਹੀਨੇ ਬੱਚੇ ਨੇ ਜਨਮ ਲੈਣਾ ਤਾਂ ਘਰ ਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾ ਨੇ ਉਸ ਮਹੀਨੇ ਤੇ ਹੀ ਝੱਟ-ਪੱਟ ਜਨਮ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਨਾਂਅ ਰੱਖ ਦੇਣਾ ਜਿਵੇਂ ਜੇਠ ਮਹੀਨਾ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੇਠੂ ਮੱਲ, ਜੇਠਾ ਸਿਉਂ, ਜੇਠੇ ਖਾਂ ਆਦਿ। ਜੇਠ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਵੀ ਗੂੜ੍ਹਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ 'ਜੇਠ' ਸ਼ਬਦ ਜੇਠ ਮਹੀਨੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਹੀ 'ਜੇਠ' ਸ਼ਬਦ ਸਮਾਜਕ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ 'ਚ ਵੀ ਕਈ ਥਾਈਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਜਕ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ 'ਚ 'ਜੇਠ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਰਥ ਵੱਡਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਘਰ 'ਚ ਪਹਿਲੇ ਜਨਮ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਜੇਠਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਜੋ ਅੱਜ ਵੀ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਹੈ। ਇਉਂ ਹੀ ਪੁਰਾਤਨ ਸਮਿਆਂ 'ਚ ਘਰ ਦੇ ਮੋਢੀ ਪੁਰਸ਼ ਨੂੰ ਵੀ 'ਜੇਠ' ਆਖ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਆਹੁਤਾ ਜੀਵਨ ਹੰਢਾ ਰਹੀਆਂ ਇਸਤਰੀਆਂ ਦਾ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਨਾਲ ਰਿਸ਼ਤਾ ਵੀ 'ਜੇਠ' ਵਾਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਸ ਤਪਦੇ 'ਜੇਠ ਮਹੀਨੇ' ਤੋਂ ਤਪੀਆ ਵਿਆਹੁਤਾ ਇਸਤਰੀਆਂ ਜਦੋਂ ਦਾਅ ਲੱਗਦਾ ਆਪਣਾ ਗੁਸਾ -ਗਿਲਾ ਵੀ ਲੋਕ ਬੋਲੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਜੇਠ ਤੇ ਹੀ ਕੱਡਦੀਆਂ ਤੇ ਕਹਿਦੀਆਂ : ਛੜੇ ਜੇਠ ਨੂੰ ਲੱਸੀ ਨਹੀਂ ਦੇਣੀ, ਦਿਉਰ ਭਾਵੇਂ ਮੱਝ ਚੁੰਘ ਜੇ...... ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਤਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਜਦੋਂ ਜੇਠ ਤੋਂ ਘੁੰਡ ਕੱਡਦੀ ਤਾਂ ਨਾਲ ਦੀਆ ਵਿਆਹੁਤਾ ਇਸਤਰੀਆਂ ਕਹਿਦੀਆਂ : 'ਜੇਠ ਕੋਲੋਂ ਘੁੰਡ ਕੱਢਦੀ ਨੰਗਾ ਰਖਦੀ ਕਲਿੱਪ ਵਾਲਾ ਪਾਸਾ..

ਜੇ ਕਿਧਰੇ ਮੁਹੱਬਤ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਜੇਠ ਮਹੀਨੇ ਮੁਹੱਬਤ ਦੀਆ ਹਵਾਵਾਂ, ਮੁਹੱਬਤ ਦੇ ਪਰਿੰਦੇ ਕੀਤੇ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਉੱਡ-ਪੁੱਡ ਗਏ ਜਾਪਦੇ ਨੇ, ਤੇ ਮੁੜ ਆਉਣ ਲਈ ਬਹਾਰ ਰੁੱਤ ਨੂੰ ਉਡੀਕਦੇ, ਜੇਠ ਮਹੀਨੇ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਣਗੇ ਕਿ: ਜੇਠਾ 'ਵੇ ਤੂੰ ਕਿਉਂ ਤਪੇਨੈਂ.....

ਜਿੱਥੇ ਜੇਠ ਮਹੀਨਾ ਆਪਣੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸੁਭਾ ਕਾਰਨ ਗਰਮ ਮਹੀਨਾ ਤਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੀ ਹੈ ਉੱਥੇ ਹੀ ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਤਪਸ਼ ਵਧਾਉਣ 'ਚ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਵੀ ਕੋਈ ਕਸਰ ਬਾਕੀ ਨਹੀ ਛੱਡੀ, ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਅੰਨੇਵਾਹ ਕਟਾਈ, ਪਾਣੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ, ਇਸੇ ਜੇਠ ਮਹੀਨੇ ਕਣਕ ਦੀ ਕਟਾਈ ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ ਪਰਾਲੀ ਦੀ ਰੈਂਦ-ਖੂੰਦ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾ ਵਾਤਾਵਰਨ ਗੰਦਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਤਪਸ਼ ਵੀ ਵਧਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜੇਠ ਮਹੀਨਾ ਚੜ੍ਹਦੇ ਹੀ ਮੋਟਰ ਗੱਡੀਆਂ, ਦਫ਼ਰਤਾ, ਘਰੇਲੂ ਤੇ ਵਪਾਰਕ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਚੱਲਦੇ ਏਅਰਕੰਡੀਸ਼ਨ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੰਕਰੀਟ ਦੀਆ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਅੰਦਰੋਂ ਬੇਸ਼ੱਕ ਆਰਜ਼ੀ ਤੋਰ ਤੇ ਠੰਡਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪ੍ਰੰਤੂ ਬਾਹਰੀ ਤਪਸ਼ ਵਧਾਉਣ 'ਚ ਆਪਣਾ ਪੂਰਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਏਅਰਕੰਡੀਸ਼ਨ ਬਾਹਰ ਵੱਲ ਛੱਡਦੇ ਗਰਮ ਹਵਾ ਵਾਤਾਵਰਨ 'ਚ ਗਰਮੀ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਅਸੀ ਦੋਸ਼ ਕੱਲਾ ਜੇਠ ਮਹੀਨੇ ਨੂੰ ਦਈ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀ ਜੇਠ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਤਪਸ਼ ਘਟਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਆਪਣੇ ਆਲੇ;ਦੁਆਲੇ ਰੁੱਖ ਲਗਾ, ਆਪਣੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਜੰਗਲ ਹੇਠ ਰਕਬਾ ਵਧਾ, ਜਿੱਥੇ ਇਕ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ ਵਾਤਾਵਰਨ ਸਿਰਜ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਉੱਥੇ ਹੀ ਤਪੇਦੇਂ ਜੇਠ ਮਹੀਨੇ ਨੂੰ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਠਾਰਣ ਦਾ ਯਤਨ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਹਰਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ,
ਸਰਹਿੰਦ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ: ਫ਼ਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ,
ਸੰਪਰਕ: 98550 10005

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਹੁੰਦੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਦਾ ਫਰਜ਼

ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਵਧ ਰਹੇ ਦਿਨੋ ਦਿਨ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਅਸੀ ਅਕਸਰ ਰੋਜ ਹੀ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ।ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸ਼ਣ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਾਡੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਮਾਜ ਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦੀ ਇੱਜਤ ਨੂੰ ਸਮਝ ਕੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ।ਔਰਤ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਪੁਰਾਣੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸੀ।ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਹਿੰਸਾਂ ਦੰਗਿਆਂ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਬਲੀ ਦਾ ਬਕਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਪਰ ਇਹ ਦੇਣ ਸਰਾਰਤੀ ਤੇ ਹਿੰਸਾਵਾਦਕ ਧੜਿਆਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ।ਪਰ ਜਿਸ ਤਰਾ ਪੁਰਾਣੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਤੇ ਔਰਤ ਦੀ ਸ਼ਰਮ ਲੱਜਤ ਤੇ ਉਸ ਵੱਲ ਕੋਈ ਅੱਖ ਭਰਕੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਵੇਖਦਾ ਅੱਜ ਦੇ ਹਲਾਤ ਸਾਡੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਆਪਣੇ ਹੀ ਸਕੇ, ਸਕੇ ਨਹੀਂ ਰਹੇ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪੜਨ ਵਾਲੀਆਂ ਲੜਕੀਆਂ ਦੀ ਦਸ਼ਾ ਤਾ ਹੋਰ ਵੀ ਖਰਾਬ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।ਕੋਈ ਵੀ ਲੜਕੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀ ਕਰਦੀ।ਸਕੂਲ, ਕਾਲਜ ਪੜਨ ਵਾਲੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਦਾ ਮੁੰਡਿਆਂ ਵੱਲੋ ਪਿੱਛਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਰੋਜ ਰੋਜ ਦੇ ਇਸ ਡਰ ਨੂੰ ਨਾ ਉਹ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੱਸਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਕਰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਇੱਜਤ ਦੇ ਡਰ ਤੋਂ ਉਹਨਾ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਅਨਸਰਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਪਾਉਂਦੀਆਂ।ਜੇਕਰ ਘਰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਇਹਨਾ ਘਟਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਦਸਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਭਵਿੱਖ ਤੇ ਦੇਖੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦੇ ਦਰਵਾਜੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।

ਸਕੂਲ ਕਾਲਜ ਪੜਨ ਵਾਲੀਆਂ ਲੜਕੀਆਂ ਦੇ ਮਾਪੇ ਵੀ ਇਸ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਡਰੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਪੜਨ ਤੋ ਹਟਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਜਦ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਅਨਸਰਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਇੱਜਤ ਦੀ ਖਾਤਿਰ ਇਕ ਪਰਿਵਾਰ ਆਪਣੀ ਬੇਕਸੂਰ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰੱਖ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।ਕਿਉਂ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਡਰ ਤੋਂ ਪੜਨ ਲਈ ਉਚੇਰੀ ਵਿੱਦਿਆ ਲਈ ਅੱਗੇ ਨਹੀ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ।ਮੈ ਅੱਜ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਬਹੁਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇਖੇ ਹਨ ਜਿਹਨਾ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਦੀ ਪੜਾਈ ਬਾਦ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਕੇ ਅਗਲੇਰੀ ਪੜਾਈ ਲਈ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਕਾਲਜ ਨਹੀਂ ਪੜਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਕਿਉਂ ਕਿ ਜਮਾਨਾ ਠੀਕ ਨਹੀਂ, ਕੁੜੀਆਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ, ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਮਹੌਲ ਠੀਕ ਨਹੀਂ, ਕੁੜੀਆਂ ਆਪ ਮੁਹਾਰੀਆਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ।ਇਕ ਕੁੜੀ ਤੇ ਕੀ ਬੀਤਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੱਧਰਾਂ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।ਜ਼ੁਲਮ ਤੇ ਔਰਤ ਨਾਲ ਹੁੰਦੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਨ ਦੀ ਬਜਾਇ ਕਿਉਂ ਸਾਡਾ ਸਮਾਜ ਕਾਇਰ ਬਣਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ।ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੁੜੀਆਂ ਦਾ ਕੀ ਦੋਸ਼।ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲਾ ਏਕਾ ਨਹੀ ਰਿਹਾ।ਹਰ ਕੋਈ ਇਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਨਿਕਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ, ਆਪਣੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਉਹ ਚੰਗਾ ਮਾੜਾ ਨਹੀ ਸੋਚਦਾ।ਜਦੋ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇ ਵਿੱਚ ਸਭ ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦਾ ਦੁਖ ਦਰਦ ਸਮਝਦੇ ਸਨ, ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਸੱਥਾਂ ਚ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਪਰ ਅੱਜ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸ਼ਨ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਵੀ ਕਚਹਿਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਾਲਾਂ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਇਨਸਾਫ ਲਈ।ਔਰਤ ਦੀ ਦਸ਼ਾ ਦਿਨੋ ਦਿਨ ਸੁਧਰਨ ਦੀ ਬਜਾਇ ਮੰਦਭਾਗੀ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਕੇਸ, ਸਰੀਰਕ ਸ਼ੋਸ਼ਣ, ਮਾਨਸਿਕ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਤੇ ਹੋਰ ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਇਕ ਔਰਤ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਅੱਜ ਸਾਨੂੰ ਲੋੜ ਹੈ ਇਕਜੁਟ ਹੋਣ ਦੀ ਆਪਣੀਆਂ ਧੀਆਂ ਦੇ ਮੋਢੇ ਨਾਲ ਮੋਢਾ ਲਗਾ ਕੇ ਉਹਨਾ ਦੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ।ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਕੇ ਘਰੋ ਤੋਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੜਨ ਚੱਲੀ ਏਂ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਤੰਗ ਕਰੇ ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਘਰ ਦੱਸਣ ਦਾ ਆਪਣਾ ਫਰਜ ਸਮਝਣਾ ਹੈ।ਜਦੋ ਤਕ ਸਾਡਾ ਸਮਾਜਿਕ ਪਰਿਵਾਰ ਇਕ ਜੁਟ ਹੋਕੇ ਇਹਨਾ ਗਲਤ ਅਨਸਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਨ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਉਦੋ ਤਕ ਇਹਨਾ ਗਲਤ ਅਨਸਰਾਂ ਦਾ ਹੌਸਲਾ ਵਧਦਾ ਰਹੇਗਾ।ਸਾਨੂੰ ਲੋੜ ਹੈ ਸਾਡੀਆਂ ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਹੌਸਲਾ ਦੇਣ ਦੀ।ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਲੜਨ ਦੀ।ਜੇਕਰ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋ ਇਹ ਸਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਗਲਤ ਕਰੇ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਡਟ ਕੇ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈ ਸਮਝਦੀ ਹਾਂ ਔਰਤ ਨਿਡਰ ਹੋਕੇ ਇਹਨਾ ਗਲਤ ਅਨਸਰਾਂ ਨੂੰ ਮੂੰਹ ਤੋੜ ਜਵਾਬ ਦੇ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।ਬਸ ਇਕ ਡਰ ਜੋ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕੁੜੀਆਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ ਕਿ ਉਹਨਾ ਨੇ ਜੇਕਰ ਇਹਨਾ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਘਰ ਦੱਸਿਆ ਤਾ ਮਾਪਿਆਂ ਨੇ ਪੜਨੋ ਹਟਾ ਲੈਣਾ ਹੈ।ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਸਭ ਸਹਿੰਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਜਦੋਂ ਜੁਲਮ ਦੀ ਹੱਦ ਵਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਗਲਤ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਕਿਉਂ ਕਿ ਉਹਨੇ ਕਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇਕਰ ਗਲਤ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਘਰ ਕਿਉ ਨਾ ਦੱਸਿਆ।ਅਜਕਲ ਤਾਂ ਇਟ ਪੁੱਟੋ ਤਾ ਹਜਾਰਾਂ ਨਿਊਜ ਚੈਨਲ ਨਿਕਲ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਸਹੀ ਖਬਰ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਘੱਟ ਤੇ ਗਲਤ ਦਾ ਮਸਾਲੇ ਲਗਾਕੇ ਹੱਦੋਂ ਵੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।ਫੇਸਬੁਕ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਵੀ ਆਪਣਾ ਪੱਖ ਨਿਡਰ ਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਹੋਕੇ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਵਿੱਚੋ ਬਹੁਤੇ ਕੁਮਿੰਟ ਇਸ ਤਰਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਕਿ ਕੁੜੀ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਕੁੜੀ ਗਲਤ ਹੋਵੇਗੀ ਕਈ ਤਾਂ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਨੀਚ ਦਰਜੇ ਦੇ ਵੀ ਕੁਮਿੰਟ ਕਰਦੇ ਹਨ।ਕਿਉਂ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਅਜਾਦੀ ਹੈ ਸਾਨੂੰ ਸ਼ੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਪੱਖ ਰੱਖਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।ਅਸੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਚੰਗਾ ਮੰਦਾ ਬੋਲ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਇਹ ਸਾਡਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ।ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਤੇ ਅਸੀਂ ਜੱਜ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਕਦੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਕੋਈ ਸਹੀ ਹੋਕੇ ਗਲਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਤੇ ਕੋਈ ਗਲਤ ਹੋਕੇ ਵੀ ਸਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਜਿਵੇ ਕਿ ਨਿਊਜ ਚੈਨਲਾਂ ਵਾਲੇ ਅਧੂਰੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਗਲਤ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।ਸੋ ਪੰਜਾਬ ਸਾਡਾ ਅਮਨ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਰਿਹਾ ਸੀ।ਜਿੱਥੇ ਇਕ ਔਰਤ ਨੇ ਆਪਣੀ ਇੱਜਤ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮਹਿਫੂਜ ਰੱਖਿਆ ਸੀ।ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਪੰਜਾਬੀ ਖੂਨ ਵਿੱਚ ਔਰਤ ਦੀ ਇੱਜਤ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉੱਚਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।ਪਰ ਜਿਵੇ ਜਿਵੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਹੋਈ ਔਰਤ ਦੀ ਅਜਾਦੀ ਦਾ ਢੰਡੋਰਾ ਪਿੱਟਿਆ ਗਿਆ ਤਿਵੇ ਤਿਵੇਂ ਇਹ ਜੰਗਲੀ ਭੇੜੀਆਂ ਨੇ ਜਨਮ ਲੈਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।ਅੱਜ ਸਾਨੂੰ ਲੋੜ ਹੈ ਪੂਰੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਲੋੜ, ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ, ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਧੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਧੀ ਸਮਝਣਾ ਤੇ ਸਭ ਤੋ ਵੱਢਾ ਫਰਜ ਸਾਨੂੰ ਸਕੂਲ ਕਾਲਜ ਪੜਨ ਜਾਂਦੀਆਂ ਲੜਕੀਆਂ ਨਾਲ ਜਿਥੇ ਵੀ ਕੋਈ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਅਨਸਰ ਤੰਗ ਕਰਦਾ ਦਿਖੇ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਉਥੇ ਹੀ ਚੰਗੀ ਤਰਾਂ ਸੋਧਾ ਲਗਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕੋਈ ਕਾਲਜਾਂ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਗੇਟਾਂ ਮੂਹਰੇ ਅਜਿਹੇ ਗਲਤ ਅਨਸਰਾਂ ਦੇ ਟੋਲੇ ਇਕੱਠੇ ਨਾ ਹੋ ਸਕਣ।ਅਖੀਰ ਮੈਂ ਸਾਡੇ ਪੰਜਾਬੀ ਹੋਣ ਤੇ ਆਪਣੀ ਪੰਜਾਬੀ ਜਮੀਰ ਨੂੰ ਜਿਉਂਦੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮਸਲੇ ਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਸੋਚਣ ਤੇ ਆਪਣਾ ਫਰਜ ਸਮਝਕੇ ਔਰਤ ਨਾਲ ਹੁੰਦੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦਾ ਡਟ ਕੇ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੀ ਹਾਂ ਤਾਂ ਜੋ ਸਾਡਾ ਪੰਜਾਬ ਇਕ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਬਣਿਆ ਰਹੇ।

ਰਵਨਜੋਤ ਕੌਰ ਸਿੱਧੂ "ਰਾਵੀ"
ਪਿੰਡ ਜੱਬੋਵਾਲ, ਜ਼ਿਲਾਂ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ

ਹੈਲੋ ! ਮੈਂ ਕਨੇਡਾ ਤੋਂ ਬੋਲਦਾਂ...ਪਛਾਣਿਆ ਨੀਂ..

(ਸਾਵਧਾਨ ! ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਫੋਨ ਕਾਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੀ ਆ ਚੁੱਕੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜਾਂ ਫਿਰ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਹੈ)

ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਕਨੇਡਾ, ਅਮਰੀਕਾ, ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ, ਨਿਊਜੀਲੈਂਡ ਵਰਗੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਪਰਵਾਸ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਧਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਇੱਕ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਜਾਣਕਾਰ,ਰਿਸਤੇਦਾਰਾਂ,ਦੋਸਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਜਰੂਰ ਗਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਸੌਖੀ ਪੀ ਆਰ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਕਰਕੇ ਉਥੇ ਜਾਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕੁਝ ਜਿ਼ਆਦਾ ਹੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਦੀ ਚਕਾਚੌਂਧ ਦਾ ਅਸਰ ਪੰਜਾਬੀਆਂ 'ਤੇ ਇਸ ਕਦਰ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਹੀਲਾ ਵਸੀਲਾ ਵਰਤ ਕੇ ਉਥੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਤਤਪਰ ਹਨ ਅਤੇ ਉਥੇ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕਿਆਂ ਨਾਲ ਵੱਖਰਾ ਹੀ ਮੋਹ ਜਾਹਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਸਭ ਦੇ ਚਲਦਿਆਂ ਕੁਝ ਠੱਗ ਕਿਸਮ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਠੱਗੀ ਦੀ ਨਵੀਂ ਤਰਕੀਬ ਕੱਢ ਮਾਰੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਬਾਹਰਲੇ ਨੰਬਰ ਤੋਂ ਫੋਨ ਕਾਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ.. ਹੈਲੋ ! ਮੈਂ ਕਨੇਡਾ ਤੋਂ ਬੋਲਦਾਂ.. ਪਛਾਣਿਆ ਨੀਂ... ਭੁੱਲ ਗਏ.. ਇਨੇ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲਾ ਆਪਣੇ ਕਿਸੇ ਰਿਸਤੇਦਾਰ, ਮਿੱਤਰ, ਜਾਨਣਵਾਲਾ ਜੋ ਕਨੇਡਾ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਸਦਾ ਨਾਮ ਲੈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਫੋਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਉਸੇ ਨਾਮ ਤੇ ਹਾਮੀ ਭਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਬਸ ਠੱਗੀ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਇਥੋਂ ਸੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਵੱਖਰੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਾਲ ਵਿੱਚ ਫਸਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਠੱਗਾਂ ਵੱਲੋਂ ਤਾਂ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਭੇਜ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਪਰ ਉਹ ਹਰ ਵਾਰ ਇਧਰ ਉਧਰ ਖਰਚ ਕੇ ਖਰਾਬ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਦਿਨ ਰਾਤ ਮਿਹਨਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਹੁਣ ਮੈਂ ਵੀ ਆਪਣਾ ਕੁਝ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ । ਮੈਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਸ ਤੁਹਾਡੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਵਾਰ ਪੈਸੇ ਮੈਂ ਥੋਨੂੰ ਭੇਜਣੇ ਹਨ। ਤੁਸੀਂ ਹੁਣ ਚਾਹੇ ਪੈਸੇ ਵਰਤ ਲਿਓ ਮੈਂ 4-5 ਮਹੀਨੇ ਤੱਕ ਇੰਡੀਆ ਆਉਣਾ ਹੈ ਉਦੋਂ ਲੈ ਲਵਾਂਗਾ। ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਭੇਜ ਦਿਓ ਮੈਂ ਅੱਜ ਹੀ 15 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕੱਲ੍ਹ ਤੋਂ ਮੈਂ ਕਿਧਰੇ ਦੂਰ ਕੰਮ ਤੇ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਪਰ ਹਾਂ, ਇਹ ਗੱਲ ਆਪਣੇ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰਹੇ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਾ ਦਸਿਓ..। ਇੱਕ ਤਾਂ ਐਨਾ ਵੱਡਾ ਭਰੋਸਾ, ਤੇ ਦੂਜੀ ਐਨੇ ਪੈਸਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲਾ ਕੁਝ ਸੋਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਫਟਾਫਟ ਆਪਣੀ ਬੈਂਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਭੇਜ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਥੇ ਓਹ ਠੱਗ ਇਸ ਬੈਂਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਖਾਤਾ ਹੈਕ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲੇ ਤੋਂ ਗੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉਲਝਾ ਕੇ ਉਸਦਾ ਏ ਟੀ ਐਮ ਨੰਬਰ, ਪਿਨ, ਪਾਸਵਰਡ, ਓ ਟੀ ਪੀ ਆਦਿ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂ ਪੈਸੇ ਵੱਧ ਭੇਜੇ ਗਏ ਜਾਣ ਕਰਕੇ ਵਾਪਸ ਟਰਾਂਸਫਰ ਦਾ ਆਖ ਕੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਖਾਤਾ ਖਾਲੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਦੂਸਰੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਠੱਗ ਇਹ ਗੱਲ ਆਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ (ਤੁਹਾਡਾ ਜਾਣਕਾਰ) ਅਚਾਨਕ ਕਿਸੇ ਮੁਸੀਬਤ ਵਿੱਚ ਫਸ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਉਤੇ ਪੁਲਿਸ ਕੇਸ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪੇਪਰ ਜਬਤ ਹੋ ਗਏ ਹਨ । ਪਰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਦੱਸ ਕੇ ਦੁਖੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਜਾਂ ਉਹ ਉਸ ਤੇ ਗੁੱਸਾ ਹੋਣਗੇ। ਉਸਨੂੰ ਥੋੜੇ ਪੈਸਿਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜੋਂ ਉਹ ਛੇਤੀ ਮੋੜ ਦੇਵੇਗਾ। ਉਹ ਸਾਹਮਣੇ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵਕੀਲ, ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਨਾਟਕ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ 5 ਤੋਂ 7 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚ ਸਮਝ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਪੈਸੇ ਭੇਜ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਕੁਝ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਦਵਾਰਾ ਫਿਰ ਹੋਰ ਪੈਸੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਉਹ ਵੀ ਭੇਜ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਕੁਝ ਇੱਕ ਦੀ ਇਨੇ ਪੈਸੇ ਭੇਜਣ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਗੱਲ ਉਸ ਜਾਣਕਾਰ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਉਥੇ ਜਾ ਕੇ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਤਾਂ ਉਹ ਜਾਣਕਾਰ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਹੀ ਪੈਸੇ ਠੱਗ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਰ ਠੱਗ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਵੱਖਰਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਠੱਗੀਆਂ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਨਿੱਤ ਦਿਨ ਪੜਨ, ਸੁਨਣ, ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਆਮ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਠੱਗ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਅਣਜਾਣ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜਾਲ ਵਿੱਚ ਫਸਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਠੱਗ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਆਪਣੇ ਜਾਨਣ ਵਾਲੇ, ਦੋਸਤਾਂ, ਮਿੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਾਜਮੀ ਦਿਓ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਠੱਗੀ ਦੇ ਸਿ਼ਕਾਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚ ਸਕਣ। ਆਪਣੀ ਬੈਂਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਾਂ ਪੈਸੇ ਭੇਜਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸਚਾਈ ਜਰੂਰ ਜਾਣ ਲਓ। ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ 'ਤੇ ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ ਕਰ ਕੇ ਭਰੋਸਾ ਨਾ ਕਰੋ ਅਤੇ ਲਾਲਚ ਵਿੱਚ ਨਾ ਆਓ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਪੜਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ.."ਲਾਲਚ ਬੁਰੀ ਬਲਾ ਹੈ" ।

ਚਾਨਣ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਔਲਖ, ਪਿੰਡ ਗੁਰਨੇ ਖੁਰਦ (ਮਾਨਸਾ), ਸੰਪਰਕ : 9876888177

ਬਾਪੂ ਦਾ ਮੁੜ੍ਹਕਾ

ਜੱਗਾ ਬਾਹਰੋਂ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਤੇ ਡੁੱਗ ਡੁੱਗ ਕਰਦਾ ਵੱਡੇ ਗੇਟ ਤੋਂ ਅੰਦਰ ਆ ਕੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿੱਚ ਨਿੰਮ ਹੇਠਾਂ ਖੜ੍ਹ ਕੇ ਦੋ ਕੁ ਪਟਾਕੇ ਪਵਾ ਕੇ ਬੰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ।ਸੂਟ ਬੂਟ ਆਏਂ ਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿਤੇ ਵੱਡਾ ਅਫਸਰ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ। ਸਿਰ ਤੋਂ ਵਾਲ ਲਾਈਨਾਂ ਪਾ ਪਾ ਕੇ ਕਟਵਾਏ ਹੋਏ ਹਨ।ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਸਾਰ ਮਾਂ ਖੁਸ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। "ਨੀ , ਮਾਂ ਸਦਕੇ....ਮੇਰਾ ਪੁੱਤ ਆ ਗਿਆ ਕਾਲਜੋਂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ? ਪੁੱਤ ਕੀ ਪੀਣਾ.....ਲੱਸੀ ਜਾਂ ਦੁੱਧ ?"

"ਮੈਂ ਨੀ ਕੁਛ ਪੀਣਾ , ਰੋਟੀ ਖਾਣੀ ਆ,ਕੀ ਬਣਾਇਆ ਬੀਬੀ ?"

"ਪੁੱਤ ਕੱਦੂ ਪਾ ਕੇ ਛੋਲਿਆਂ ਦੀ ਦਾਲ ਬਣਾਈ ਆ,ਬਾਲੀਓ ਸਵਾਦ ਆ....... ਨਾਲੇ ਘਰ ਦੀ ਕੱਢੀ ਮੱਖਣੀ ਆ, ਨਾਲ ਗੰਢਾ ਤੇ ਅੰਬ ਦਾ ਅਚਾਰ ਆ ।"

"ਇਹ ਕਿਹੜੀ ਨਵੀਂ ਗੱਲ ਆ ਬੀਬੀ.......ਇਹੀ ਕੁਛ ਖਾਂਦੇ ਐਡਾ ਹੋ ਗਿਆ......ਕਦੇ ਕੁਛ ਹੋਰ ਵੀ ਬਣਾ ਲਿਆ ਕਰੋ।"

"ਮਾਂ ਵਾਰੀ... ਮੇਰਾ ਪੁੱਤ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਆਇਆ....ਘਰ ਦੇ ਤੋੜੇ ਨਰਮ ਨਰਮ ਕੱਦੂ ਤੇ ਤੋਰੀਆਂ ਪਈਆਂ, ਤੂੰ ਆਖੇਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਪੰਜ ਮਿੰਟ ਵਿੱਚ ਬਣਾ ਦਿੰਨੀਂ ਆਂ ਪੁੱਤ।"

"ਬੱਸ ਤੁਸੀਂ ਨਾ ਕਦੇ ਆਹ ਤੋਰੀਆਂ ਕੱਦੂਆਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਿਓ...........। ਬੀਬੀ ਮੇਰੇ ਦੋਸਤ ਕੱਦੂਆਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਪਕੌੜਿਆਂ ਜਿਹਿਆਂ ਵਰਗੀ ਸਬਜੀ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦੇ ਹੁੰਦੇ ਆ,ਬੜੀਓ ਸਵਾਦ ਹੁੰਦੀ ਆ.....।" ਕਹਿਕੇ ਅੰਦਰ ਜਾ ਵੜਨ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਬੀਬੀ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ,"ਪੁੱਤ ਓਹਨੂੰ ਤਾਂ ਟੈਮ ਲੱਗੂ।"

" ਚੱਲ ਫੇਰ ਕੱਦੂ ਆਲ ਦਾਲ ਨਾਲ ਈ ਦੇ ਦੇ" , (ਰੋਟੀ ਖਾ ਕੇ ਜੱਗਾ ਕਮਰੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। (ਕੁਛ ਯਾਦ ਆਉਣ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਬਾਹਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ)

"ਹਾਂ ਸੱਚ ਬੀਬੀ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਕੁੜੀਆਂ ਨੇ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਆਉਣਾ ਫੱਨ ਕਰਨ। ਐਵੇਂ ਆਹ ਦੇਸੀ ਜਿਹੇ ਬਣ ਕੇ ਨਾ ਘੁੰਮੀ ਜਾਇਓ... ਹਾਂ ਸੱਚ ਬੀਬੀ.... ਰੋਟੀ ਬਹੁਤੀਓ ਸਵਾਦ ਸੀ।" ਕਹਿਕੇ ਹੱਸ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਮਾਂ ਵੀ ਖੁਸ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

"ਪੁੱਤ, ਕਲੋਲਾਂ ਕਰਦਾਂ....ਆਪਾਂ ਦੇਸੀ ਆਂ ਤਾਂ ਦੇਸੀ ਹੀ ਰਹਿਣਾ, ਹੁਣ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਖਾਤਰ ਮੈਂ ਵਲੈਤਣ ਥੋੜ੍ਹਾ ਬਣਜੂੰਗੀ।" ਕਹਿਕੇ ਜੱਗੇ ਦੀ ਬੀਬੀ ਹੱਸ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

(ਘੰਟੇ ਕੁ ਬਾਅਦ ਬਾਹਰੋਂ ਬਾਪੂ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ,ਉਸ ਨੇ ਮੋਢੇ 'ਤੇ ਕਹੀ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਪਜਾਮਾ ਪੈਰਾਂ ਕੋਲੋਂ ਹੀ ਗੋਲ ਮਟੋਲ ਕਰਕੇ ਗੋਡਿਆਂ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਤੱਕ ਚੜ੍ਹਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਪੈਰ ਨੰਗੇ ਗਾਰੇ ਨਾਲ ਗਿੱਟਿਆਂ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਤੱਕ ਲਿਬੜੇ ਹੋਏ ਹਨ,ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲ ਖੜ੍ਹਾ ਦੇਖ ਕੇ ਜੱਗੇ ਦੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਦਾ ਹੋਇਆ)

"ਆ ਗਿਆ ਮੇਰਾ ਸੇਰ.......ਕਿੱਥੇ ਆ ਮੇਰਾ ਪੜ੍ਹਾਕੂ ਪੁੱਤ... ? ਦੀਂਹਦਾ ਨ੍ਹੀਂ..... ?"

"ਜੀ ਉਹ ਥੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਮੈਂ ਈ ਆਖਤਾ ਓਹਨੂੰ ਅਰਾਮ ਕਰ ਲਾ..... ਜਵਾਕ ਦਿਮਾਗ ਖਪਾ ਕੇ ਆਇਆ....... ਖਸਮਾਂ ਨੂੰ ਖਾਣੀਆਂ ਪੜ੍ਹਾਈਆਂ ਕਿਹੜਾ ਸੌਖੀਆਂ ਨੇ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ.....।" ਜੱਗੇ ਦੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ।

"ਆਹੋ ਆਹੋ...... ਤੂੰ ਤਾਂ ਮੂਹਰਿਓਂ ਆਏਂ ਤਰਫਦਾਰੀ ਕਰਦੀ ਐਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿਤੇ ਮੈਂ ਓਹਨੂੰ ਹੁਣੇ ਖੇਤਾਂ ਚ ਵੱਟਾਂ ਪਾਉਣ ਭੇਜਣ ਲੱਗਿਆਂ..... ਜਿੰਨਾਂ ਤੈਨੂੰ ਪਿਆਰਾ ਓਨਾ ਈ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਪਿਆਰਾ.... ਮੈਂ ਕਿਤੇ ਸਿੱਟਿਆ ਹੋਇਆ।" ਬਾਪੂ ਬੋਲਿਆ।

"ਚੰਗਾ ਹੁਣ ਬਹੁਤੀ ਵਕਾਲਤ ਨਾ ਦੜ੍ਹਾ ਜੱਗੇ ਦੇ ਬਾਪੂ, ਰੋਟੀ ਖਾ ਲਾ ਚੁੱਪ ਕਰ ਕੇ...।" (ਰੋਟੀ ਥਾਲੀ ਵਿੱਚ ਪਾਉਂਦੀ ਹੋਈ ਜੱਗੇ ਦੀ ਮਾਂ)।

(ਬਾਪੂ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚਲੇ ਔਲੂ ਵਿੱਚੋਂ ਗੜਬੀ ਨਾਲ ਪਾਣੀ ਕੱਢ ਕੇ ਹੱਥ, ਮੂੰਹ ਤੇ ਪੈਰ ਧੋਂਦਾ ਹੈ)

ਵਿਹੜੇ ਵਿੱਚ ਡਾਹੇ ਮੰਜੇ ਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਬਾਪੂ ਰੋਟੀ ਖਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਜੱਗੇ ਦੀ ਮਾਂ ਕੋਲ ਪੀੜ੍ਹੀ ਡਾਹ ਕੇ ਬੈਠਦੀ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਜਣੇ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਗੱਲਾਂ ਬਾਤਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਪੱਖੀ ਨਾਲ ਝੱਲ ਮਾਰਦੀ ਹੋਈ ਜੱਗੇ ਦੀ ਮਾਂ ਉਸ ਦੇ ਬਾਪੂ ਨੂੰ ਜੱਗੇ ਦੇ ਮਿੱਤਰਾਂ ਦੇ ਆਉਣ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੀ ਹੈ।ਉਸ ਦਾ ਬਾਪੂ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਤਾਂ ਦੋ ਦਿਨ ਮੋਟਰ ਤੇ ਹੀ ਸੌਂ ਜਾਊ। ਜਵਾਕ ਇੱਥੇ ਆਪਣਾ ਅਰਾਮਦਾਰੀ ਨਾਲ ਹੱਸਣ ਖੇਡਣ।

ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਸਾਮ ਨੂੰ ਜੱਗੇ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਕੁੜੀਆਂ ਤੇ ਮੁੰਡੇ ਦੋ ਕਾਰਾਂ ਭਰ ਕੇ ਆ ਗਏ। ਜੱਗੇ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਖਾਤਰਦਾਰੀ ਕੀਤੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਗਰਮ ਗਰਮ ਪਕੌੜੇ ਆਪ ਕੱਢ ਕੇ ਖਵਾਏ, ਨਾਲ ਚਾਹ ਵੀ ਬਣਾ ਕੇ ਦਿੱਤੀ । ਜੱਗੇ ਤੋਂ ਪਿੰਡ ਦੇ ਮੋੜ ਤੋਂ ਗਰਮ ਗਰਮ ਜਲੇਬੀਆਂ ਮੰਗਵਾ ਕੇ ਖਵਾਈਆਂ। ਸਾਰੇ ਬਹੁਤ ਖੁਸ ਸਨ ਉਹ ਸਹਿਰੀ ਮਾਹੌਲ ਵਾਲੇ ਜਵਾਕ ਸਨ,ਉਹ ਪਿੰਡ ਦੀ ਇੱਕ ਇੱਕ ਚੀਜ ਨੂੰ ਗਹੁ ਨਾਲ ਦੇਖ ਦੇਖ ਕੇ ਖੁਸ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ। ਸਾਮ ਨੂੰ ਜੱਗੇ ਦੀ ਬੀਬੀ ਨੇ ਆਖਿਆ,"ਪੁੱਤ , ਤੂੰ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੋਟਰ ਤੇ ਘੁਮਾ ਫਿਰਾ ਲਿਆ,ਗਰਮੀ ਬਹੁਤ ਆ ਜਦ ਤੱਕ ਮੈਂ ਥੋਡੇ ਸਭ ਲਈ ਰਾਤ ਦੀ ਰੋਟੀ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖਦੀ ਆਂ।"

(ਜੱਗਾ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮੋਟਰ ਤੇ ਘੁੰਮਾਉਣ ਚਲਿਆ ਗਿਆ)

ਸਾਰੇ ਮੁੰਡੇ ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਤੇ ਬਣੇ ਔਲੂ ਵਿੱਚ ਨਹਾ ਰਹੇ ਸਨ , ਤਾਜੇ ਠੰਡੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਨਜਾਰੇ ਮਾਣ ਰਹੇ ਸਨ। ਜੱਗੇ ਦਾ ਬਾਪੂ ਮੁੜ੍ਹਕੋ ਮੁੜ੍ਹਕਾ ਹੋਇਆ ਪਾਣੀ ਦਾ ਨੱਕਾ ਦੂਜੇ ਖੇਤ ਵੱਲ ਨੂੰ ਮੋੜਨ ਲਈ ਕਹੀ ਲੈ ਕੇ ਮੋਟਰ ਕੋਲ ਆਇਆ ਤਾਂ ਮੋਟਰ ਕੋਲ ਲਾਈ ਬਗੀਚੀ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮਦੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਕੋਲੋਂ ਦੀ ਲੰਘਿਆ ਤਾਂ ਇੱਕ ਸਹਿਰਨ ਕੁੜੀ ਜੱਗੇ ਨੂੰ ਉੱਚੀ ਦੇਣੇ ਹਾਕ ਮਾਰਕੇ ਆਖਣ ਲੱਗੀ,"ਜਗਮੀਤ,ਯਹ ਤੁਮਾਰੇ ਨੌਕਰ ਕੋ ਬਿਲਕੁਲ ਤਮੀਜ ਨਹੀਂ ਹੈ,ਹਮ ਗਾਰਡਨ ਮੇਂ ਇਨਜੁਆਏ ਕਰ ਰਹੇ ਹੈਂ, ਯਹ ਇਧਰ ਇਤਨੇ ਗੰਦੇ ਪਸੀਨੇ ਕੀ ਬਦਬੂ ਵਾਲੇ ਕੱਪੜੇ ਪਹਿਨ ਕਰ ਘੂਮ ਰਹਾ ਹੈ।ਯਾਰ ...ਤੁਮ ਲੋਗ ਇਨ ਕੋ ਥੋੜੀ ਅਕਲ ਦੋ , ਸਫਾਈ ਕਾ ਬਿਲਕੁਲ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਰਖਤੇ ਯਹ ਲੋਗ।"

ਜੱਗਾ ਆਪਣੇ ਬਾਪੂ ਬਾਰੇ ਆਖੀ ਉਸ ਕੁੜੀ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਕਾਲਜਾ ਮੂੰਹ ਨੂੰ ਆ ਗਿਆ ਤੇ ਉੱਥੋਂ ਹੀ ਬੋਲਿਆ,"ਏ ਸੋਨੀਆ ! ਇਹ ਸਾਡਾ ਨੌਕਰ ਨਹੀਂ,ਆਹ ਖੇਤਾਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਐ.... ਜਿਹੜੇ ਨਿੱਤ ਨਵੇਂ ਨਵੇਂ ਖਾਣੇ ਟੇਬਲਾਂ ਤੇ ਬਹਿ ਕੇ ਖਾਂਦੇ ਓਂ,ਉਹ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਐਸੇ ਪਸੀਨੇ ਨਾਲ ਉੱਗ ਕੇ ਪਹੁੰਚਦੇ ਆ ਥੋਡੇ ਤੱਕ।"

" ਜਗਮੀਤ ਤੁਮ ਕਿਆ ਬੋਲ ਰਹੇ ਹੋ,ਮੁਝੇ ਤੋ ਕੁਛ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹਾ।" ਉਹ ਕੁੜੀ ਬੋਲੀ।

"ਸੋਨੀਆ,ਇਹ ਮੇਰੇ ਬਾਪੂ ਜੀ ਹਨ, ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿੱਟੀ ਨਾਲ ਮਿੱਟੀ ਹੋ ਕੇ ਹੀ ਫਸਲਾਂ ਉੱਗਦੀਆਂ ਹਨ।ਇਸ ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਬਾਪੂ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿੰਨਾ ਮੁੜ੍ਹਕਾ ਮਿਲਿਆ ਹੋਇਆ।"

"ਓ,ਸੌਰੀ.... ਜਗਮੀਤ.... ਮੇਰੇ ਸੇ ਗਲਤੀ ਹੋ ਗਈ।(ਜੱਗੇ ਦੇ ਬਾਪੂ ਕੋਲ ਜਾ ਕੇ) ਅੰਕਲ ਜੀ ਸੌਰੀ , ਮੈਨੇਂ ਆਪ ਕੋ ਗਲਤ ਬੋਲ ਦੀਆ ।"

" ਕੋਈ ਨਾ ਪੁੱਤਰਾ .... ਅਸੀਂ ਨੀ ਗੁੱਸਾ ਕਰਦੇ, ਤੁਸੀਂ ਸਹਿਰੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਬਾਰੇ ਪਿੰਡ ਆ ਕੇ ਈ ਪਤਾ ਲੱਗੂ। ਤੇਰੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨੇ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਮੇਰੇ ਪੁੱਤ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਦੱਸ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬਾਪੂ ਦੇ ਮੁੜ੍ਹਕੇ ਦੀ ਕੀਮਤ ਪਤਾ ਹੈ।ਨਹੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਮਨ ਵਿੱਚ ਡਰ ਪਾਲੀ ਬੈਠਾ ਸੀ ਕਿ ਆਹ ਫੈਸਨ ਜਿਹੇ ਕਰਕੇ ਕਾਲਜ ਜਾਂਦਾ ਕਿਤੇ ਮੇਰਾ ਮੁੰਡਾ ਹੱਥਾਂ ਚੋਂ ਤਾਂ ਨੀ ਨਿਕਲ ਗਿਆ।" ਕਹਿਕੇ ਜੱਗੇ ਦਾ ਬਾਪੂ ਅੰਦਰੋਂ ਉੱਠੀ ਸੱਚੀ ਖੁਸੀ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਠਹਾਕਾ ਮਾਰਦਾ ਹੈ।ਜੱਗੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦੋਸਤ ਵੀ ਉਸ ਨਾਲ ਹੱਸਣ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਜੱਗਾ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ,"ਬਾਪੂ,ਆ ਸੂਟ ਬੂਟ ਪਾ ਕੇ ਵੀ ਤੇਰੇ ਸਿਰ ਤੇ ਈ ਐਸਾਂ ਕਰਦਾਂ..... ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਤਾਂ ਦੇਖ, ਤੇਰੇ ਮੁੜ੍ਹਕੇ ਦੀ ਖੁਸਬੋਈ ਨਾਲ ਮਹਿਕਾਂ ਮਾਰਦਾ।" ਦੋਵੇਂ ਬਾਪ ਬੇਟਾ ਘੁੱਟ ਕੇ ਜੱਫੀ ਪਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਸਾਰੇ ਦੋਸਤ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਭਾਵੁਕ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਬਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਿਸਰਾਓ...
9988901324

ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਵੇਖੀ ਹੈ ਸੁੰਨੇ ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਲੱਗੀ ਨਕਲੀ ਸਬੀਲ ?

ਪਿਆਸੇ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਪਿਲਾਉਣਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਪੁੰਨ ਦਾ ਕਾਰਜ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜੁਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਵਸ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਠੰਢੇ ਮਿੱਠੇ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਸਬੀਲਾਂ ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਮ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਤਪਦੀ ਗਰਮੀ ਵਿੱਚ ਸਫਰ ਕਰਦੇ ਮੁਸਾਫਰਾਂ ਨੂੰ ਠੰਢਾ ਮਿੱਠਾ ਪਾਣੀ ਪਿਲਾਉਣ ਦੀ ਸੇਵਾ ਬੜੇ ਸੇਵਾ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਸੇਵਾ ਕਾਰਜ ਦੀ ਆੜ ਲੈ ਕੇ ਕੁਝ ਗਲਤ ਅਨਸਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸੁੰਨੇ ਰਸਤਿਆਂ ਉੱਤੇ ਨਕਲੀ ਸਬੀਲਾਂ ਵੀ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਵੇਖੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਇੱਕ ਟੱਬ, ਇੱਕ-ਦੋ ਜੱਗ ਅਤੇ ਪੰਜ-ਸੱਤ ਗਲਾਸ ਰੱਖ ਕੇ, ਅੱਧ ਮਿੱਠਾ, ਕੋਸਾ ਜਿਹਾ ਪਾਣੀ ਤਿਆਰ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਉਥੋਂ ਲੰਘ ਰਹੇ ਰਾਹਗੀਰ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਜੋਰ ਲਾ ਕੇ ਰੋਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਗਿਲਾਸ ਫੜਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਹਾਲੇ ਰਾਹਗੀਰ ਨੇ ਮਸਾਂ ਅੱਧਾ ਗਲਾਸ ਪਾਣੀ ਪੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਬੜੀ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਸਰਬਤ ਮੁੱਕ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਖੰਡ, ਬਰਫ ਆਦਿ ਮੁੱਕੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਸੇਵਾ ਕਰਕੇ ਜਾਓ ਭਾਵ ਦੋ-ਚਾਰ ਸੌ ਰੁਪਏ ਦੇ ਕੇ ਜਾਓ ਤਾਂ ਕਿ ਸਾਮ ਤੱਕ ਸਬੀਲ ਚਲਾਈ ਜਾ ਸਕੇ। ਗਰਮੀ ਦਾ ਝੰਬਿਆ ਰਾਹਗੀਰ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਰੁੱਕ ਤਾਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਸ ਬੇਨਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਕਲਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਸਭ ਕੁਝ ਸਮਝ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 100-200 ਦੇ ਕੇ ਉਥੋਂ ਖਿਸਕਣ ਵਿੱਚ ਹੀ ਭਲਾਈ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਗਲਤ ਅਨਸਰ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਪੈਸਿਆਂ ਨਾਲ ਸਰਬਤ ਦੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ ਲਿਆਉਂਦੇ ਹੋਣਗੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਖਦਸਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਕਾ ਵੇਖ ਕੇ ਲੁੱਟ ਖੋਹ ਵੀ ਲਾਜਮੀ ਕਰਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਕਲੀ ਸਬੀਲਾਂ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਉਤੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸੁੰਨੇ ਰਸਤਿਆਂ ਉੱਤੇ ਲੱਗੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਬੀਲ ਉਤੇ ਸੀਮਤ ਜਿਹਾ ਸਮਾਨ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਥੇ 2-3 ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਬੀਲਾਂ ਤੇ ਰੁਕਣ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਥਾਨਕ ਬਸਿ਼ੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਕਲੀ ਸਬੀਲ ਬਾਰੇ ਘੋਖ ਪੜਤਾਲ ਜਰੂਰ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਸਬੀਲ ਦੀ ਮਹਾਨ ਪਰੰਪਰਾ ਨੂੰ ਕੁਝ ਗਲਤ ਅਨਸਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਘਟੀਆ ਮਨਸੂਬਿਆਂ ਤਹਿਤ ਬਦਨਾਮ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਸਿਰਤਾਜ - ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ

ਸਾਹਿਬ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਨਾਂਅ ਹਿੰਦੂਸਤਾਨ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਚੜ੍ਹਦੇ ਸੂਰਜ ਵਾਂਗ ਚਮਕਦਾ ਰਵੇਗਾ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਜੋ ਧਰਮ ਦੀ ਖਾਤਿਰ ਆਪਣੇ ਨਿਯਮਾਂ, ਅਸੂਲਾਂ ਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਆਦਿ ਦੇ ਕਾਰਣ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿੱਤੀ, ਉਹ ਬੇਮਿਸਾਲ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹੀ ਨਹੀ, ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ, ਬੇਮਿਸਾਲ ਸ਼ਹੀਦੀ ਹੈ। ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਅੱਜ ਤਕ ਏਨੇ ਅਕਹਿ ਤੇ ਅਸਹਿ ਤਸੀਹੇ ਸਹਿ ਕੇ ਕੌਮ ਦੀ ਖਾਤਿਰ, ਦੇਸ਼ ਧਰਮ ਦੀ ਖਾਤਿਰ ਕੁਰਬਾਨ. / ਸ਼ਹੀਦੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ।ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ—ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਾਹਿਬ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨਾਂਲ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ।ਸਹਿਨਸ਼ੀਲਤਾ ਦੇ ਸਮੁੰਦਰ, ਭਾਣਾ ਮੰਨਣ ਦੇ ਬੁਲੰਦ ਇਰਾਦੇ ਵਾਲੇ, ਏਕਤਾ ਤੇ ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਦੇ ਰਹਿਬਰ, ਅਸੂਲਾਂ ਦੇ ਸਿਰੜ ਦੇ ਧਨੀ, ਦਿਮਾਗੀ ਸੰਤੁਲਨ ਤੇ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਦੇ ਪੁਜਾਰੀ, ਜ਼ੁਲਮ ਅੱਗੇ ਸੀ ਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਮਜ਼ਬੂਤ ਹਿਰਦੇ ਅੰਦਰ ਜਿਸ ਵਿਚ ਲੱਖਾਂ ਕਰੋੜਾਂ ਚੰਨ—ਸਤਾਰੇ ਚਮਕਦੇ ਸਨ, ਮੁਹੱਬਤ ਦੇ ਊਦੱਮ ਦੇ ਆਦਿ। ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਨੂੰ, ਕੌਮ ਨੂੰ ਇਕ ਐਸਾ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਦੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਨਾਲ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਚਮਕਦੀਆਂ ਰਹਿਣਗੀਆਂ। ਇਹ ਗ੍ਰੰਥ ਹੀ ਇਕ ਐਸਾ ਗ੍ਰੱਥ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਸੂਰਜਾਂ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਨੂੰ ਇਕੱਠਿਆਂ ਕਰਕੇ ਇਕ ਮਹਾਨ ਗ੍ਰੰਥ ਦੀ ਸੰਪਾਦਨਾ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੂਰਜ ਵਾਂਗ ਅਰਮ ਕਰ ਲਿਆ ਹੇ। ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਚਿ ਇਸ ਦੀ ਵੱਡਮੁੱਲੀ ਮਹਾਨਤਾ ਹੈ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਇਨਸਾਨ. ਕਦਰਾਂ—ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਮੱਦੇ ਨਜਰ ਰੱਖ ਕੇ ਹੀ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੰਪਾਦਨਾਂ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਗ੍ਰੰਧ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਸਲੋਕ ਪੜ੍ਹ ਲਿਆ ਜਾਵੇ, ਊਹ ਇਨਸਾਨ. ਕਦਰਾਂ—ਕੀਮਤਾਂ ਤੋ ਬਾਹਬ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ੧ਓ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ, ਸਤਿਨਾਂਮ, ਇਸੇ ਦੇ ਮੂਲ ਸਤੋਤ ਹਨ। ਇਸ ਮਹਾਨ ਵ੍ਰੰਥ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਹੀ ਕੁਝ ਰਾਜਨੀਤਕ ਕਾਰਣਾਂ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦੇਣੀ ਪਈ।

ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ 1563 ਨੂੰ ਸੋਂਢੀ ਵੰਸ਼ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਖੇ ਮਾਤਾ ਭਾਨੀ ਜੀ ਦੀ ਕੁੱਖੋ ਸ਼੍ਰੀ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਢੂਰੂ ਜੀ ਦੇ ਘਰ ਕਾਫੀ ਚਿਰ ਬਾਅਦ ਇਕ ਪੁੱਤਰ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ, ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ। ਇਸ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਜਨਮ ਤੋਂ ਹੀ ਕਈ ਮਾਰੂ ਗੁਰਤਚਰ ਹਮਲੇ ਹੁੰਦੇ ਰਹੇ। ➡ਾਰੂ ਹਮਲੇ ਜਾਂ ਯਤਨ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਵੱਡਾ ਭਰਾ ਪ੍ਰਿਥੀ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ, ਗੱਦੀ ਤੇ ਦੰਲਤ ਦੇ ਲਾਲਚ ਕਰਕੇ, ਪਰ ਉਸ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨੇ ਬਾਲਕ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਵਾਲ ਵਿੰਗਾ ਨਾ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ। ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਪ੍ਰਿਥੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨਾਲ ਖਾਰ ਖਾਂਦਾ ਸੀ, ਕਿਊਂਕਿ ਘਰ ਦਾ ਸਾਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਪ੍ਰਿਥੀ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਵੀ, ਪਰ ਆਦਤਨ, ਉਹ ਇਕ ਵਧੀਆਂ ਇਨਸਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਈਰਖਾਲੂ ਅਨੈਤਿਕ ➡ਚੀਆਂ ਵਾਲਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦਾ ਪਿਤਾ ਉਸ ਨੂੰ ਘੱਟ ਹੀ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਪ੍ਰਿਥੀ ਹੇਠਰਾ—ਫੇਰੀਆਂ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀਆਂ ਕਈ ਚਿੱਠੀਆਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੂੰ ਵਿਛੋੜੇ ਵਿਚ ਲਿਖੀਆਂ ਊਹ ਪ੍ਰਿਥੀ ਲੁਕਾ ਲੈਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਸ਼ਾਅਦ ਵਿਚ ਉਸਦੀ ਇਹ ਚੋਰੀ ਪਕੜੀ ਗਈ। ਜਸ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਹੋਣਾ ਪਿਆ। ਇਸ ਸੰਤਾਪ ਦੇ ਨਾਲ—ਨਾਲ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਵਧੀਆ ਕਵਿਤਾ ਲਿਖਦੇ ਰਹੇ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਲੇਖਣੀ ਅਧਿਆਤਮਕ ਸੀ।

ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦਾ ਨਾਂਅ ਮਾਤਾ ਗੰਗਾ ਜੀ ਸੀ। ਉਹ ਕਈ ਭਾਂਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਗਿਆਤਾ ਸਨ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹ ਹਿੰਦੀ, ਪੰਜਾਬੀ, ਫਾਰਸੀ, ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ, ਬ੍ਰਿਜੀ, ਮੁਲਤਾਨ., ਕੇਂਦਰੀ ਪੰਜਾਬੀ, ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਉਪ ਬੋਲੀਆਂ ਆਦਿ। ਊਹਨਾਂ ਦੀ ਅਣਕੱਕ ਮਿਹਨਤ, ਮੋਹ, ਤਿਆਗ, ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਸੇਵਾ, ਅਧਿਆਤਮਕ ➡ਚੀ ਆਦਿ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਗੱਦੀ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਪ੍ਰਣ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਸੋ ਸਤੰਬਰ 1581 ਨੂੰ ਉਹ ਗੁਰਿਆਣੀ ਗੱਦੀ ‘ਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹੋਏ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਭਾਈ ਪ੍ਰਿਥੀ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਾਪਤੀ

ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਘ੍ਰਿਣਾ ਤੇ ਦੁੱਖ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਭਾਈ ਦਾ ਨਾਂਅ ਬਾਬਾ ਮਹਾਂਦੇਵ ਸੀ।

ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਰਹਿ ਕੇ ਗੁਰੂ ਕੀ ਵਡਾਲੀ ਚਲੇ ਗਏ। ਉਥੇ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਘਰ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ, ਤੇ ਫਿਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਆ ਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਰੋਵਰ ਨੂੰ ਪੱਕਾ ਕਰਵਾਇਆ। ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕੀਤੀ। ਸੰਤੋਖਸਰ ਬਣਾਇਆ। ਤਰਨਤਾਰਨ ਬਣਾਇਆ ਤੇ ਉਥੋਂ ਦੇ ਸਰੋਵਰ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ। ਥਰਤਾਰਪੁਰ ਵਸਾਇਆ। ਇਯੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਛੇਹਰਟਾ ਸਾਹਿਬ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ। ਮਗਰੋਂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦਪੁਰ ਵੀ ਵਸਾਇਆ। ਲਾਹੌਰ ਦੀ ਬਾਉਲੀ ਲਗਾਈ। ਰਾਮਸਰ ਤੇ ਗੁਰੂ ਕੇ ਬਾਗ ਦੀਆਂ ਨੀਹਾਂ ਰੱਖੀਆਂ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਸੀ। ਊਹ ਆਖਰੀ ਦਮ ਤਕ ਕਰਮਯੋਗੀ ਹੀ ਰਹੇ।

ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸੀ, ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੰਪਾਦਨਾ। ਸੋ ਸੰਨ 1601 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 1604 ਤਕ ਰਾਮਸਰ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਬੈ ਕੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਹਿਬ ਦੀ ਬੀੜ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਚ ਹਰ ਧਰਮ ਜਾਤ—ਪਾਤ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਭਗਤਾਂ, ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ। ਜਾਤ—ਪਾਤ ਤੋਂ ਉਪੱਰ ਉਠ ਕੇ ਹੀ ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਦੀ ਸੰਪਾਦਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਕਸੇ ਵੀ ਧਰਮ ਨੂੰ ਨਜਰ ਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਧਰਮ, ਜਾਤ—ਪਾਤ, ਰੰਗ—ਨਸਲ ਤੋਂ ਉਪੱਰ ਉਠ ਕੇ ਹੀ ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਦੀ ਸੰਪਾਦਨਾ ਕੀਤੀ। ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵੱਖ—ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਕਵੀਆਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਕ੍ਰਿਤਾਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ ਇਸ ਵਿਚ ਕੌਮ ਨੂੰ ਇਕ ਵਿਲੱਖਣ ਅਦੁੱਤੀ ਅਧਿਆਤਮਕ ਪੱਖਾਂ ਵਾਲਾ ਗ੍ਰੰਥ ਮੁਹੱਈਆਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਬੀੜ ਨੂੰ ਹੱਥੀਂ ਲਿਖਿਆ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਤੇ ਇਸ ਬੀੜ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ 1604 ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ।

ਇਹ ਮਹਾਨ ਗ੍ਰੰਥ (ਬੀੜ) ਲਿਖਣ *ਤੇ ਕਈ ਈਰਖਾਲੂਆਂ ਨੇ ਬੜੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕੀਤੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਕੁਝ ਉਹ ਕਵੀ ਜੋ ਇਸ ਬੀੜ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਮੁਤਾਬਿਕ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਸਨ ਉਤਰਦੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨਹੀ ਸਨ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ। ਉਹਨਾਂ ਕਵੀਆਂ ਨੇ ਈਰਖਾ ਕਰਕੇ ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਦੀ ਡੱਟ ਕੇ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕੀਤੀ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਨੇ ਇਸ ਵਿਰੋਧਤਾ ਨੂੰ ਚਾਰ ਚੰਨ ਲਾਏ। ਭਗਤ ਕਾਹਨਾ, ਛੱਜੂ, ਪੀਲੂ ਤੇ ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਵਰਗੇ ਕਵੀਆਂ ਦਾ ਕਲਾਮ ਸ਼ਮਿਲ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹਨਾਂ ਕਵੀਆਂ ਨੇ ਈਰਖਾ ਕਰਕੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਮਾਲਿਕ ਜਹਾਂਗੀਰ ਤਕ ਗੱਲਾਂ ਪਹੁੰਚਾਣ ਵਿਚ ਕੋਈ ਕਸ ਨਾ ਛੱਡੀ। ਜਹਾਂਗੀਰ ਨੇ ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਦੇ ਕਈ ਪੰਨੇ ਪੜਾ ਕੇ ਵੇਖੇ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਤੇ ਵੀ ਇਸਲਾਮ ਧਰਮ ਦੇ ਵਿਧ ਕੋਈ ਚਿੰਨ੍ਹ ਤਕ ਨਾ ਮਿਲਿਆ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ੋ ਕੱਟੜ ਮੁਸਲਮਾਨ ਵਜ਼ੀਰ ਸਨ, ਸ਼ੇਖ ਅਹਿਮਦ ਸਰਹੱਦੀ ਤੇ ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦ ਬੁਖਾਰੀ। ਇਹਨਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਰੋਧਤ ਕੀਤੀ। ਜਹਾਂਗੀਰ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਿਲ— ਮਿਲਾ ਕੇ ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਚੁੱਕਿਆ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਚੰਦੂ ਸ਼ਾਹ ਜੋ ਕਿ ਲਾਹੌਰ ਵਿਚ ਸੂਬੇ ਦਾ ਦੀਵਾਨ ਸੀ, ਗੁਰਾਂ ਨਾਲ ਵੈਰ ਰੱਖਣਾ ਸੀ, ਕਿਉਕਿ ਪ੍ਰਿਥੀ ਦੀ ਵੀ ਸ਼ਾਜਿਸ਼ ਇਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸੀ।

ਚੰਦੂ ਨੈ ਆਪਣੀ ਧੀ ਦੀ ਕੁੜਮਾਣੀ ਲਈ ਬੰਦੇ ਭੇਜੇ। ਚੰਦੂ ਨੇ ਕਿਧਰੇ ਇਹ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕਿਥੇ ਚੰਦੂ ਤੇ ਕਿਥੇ ਉਹ (ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ) ? ਮੋਰੀ ਦੀ ਇੱਟ ਵਰਗੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਵਰਤੇ। ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕੀਤੀ ਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ *ਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੈ ਆਪਣੇ ਸਾਹਿਬਜਾਦੇ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਦੀ ਕੁਮਾਈ ਲਈ ਚੰਦੂ ਨੂੰ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਚੰਦੂ ਦਾ ਗੁੱਸਾ ਸੱਤ ਅਸਮਾਨ ਛੂਹ ਚੱਕਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਸੀਨੇ ਵਿਚ ਬਦਲੇ ਦੀ ਚਿੰਗਾੜੀ ਸੁਲਗਣ ਲੱਗੀ। ਓਂਦੂ ਸ਼ਾਹ, ਸੇਖ ਅਹਿਮਦ ਸਰਹੱਦੀ ਤੇ ਸ਼ੇਖ ਰੀਦ ਬੁਖਾਰੀ ਨੇ ਕਈ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਾਂ ਗੁਰੂ ਵਿ➡ੱਧ ਰਚਨੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਇਕ ਝੂਠੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਘੜ ਕੇ ਜਹਾਂਗੀਰ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਬਾਗੀ ਖੁਸਰੋ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਨੇ ਪਨਾਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਊਸ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਮੁਤਾਬਿਕ ਆਉ ਭਗਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤੇ ਇਸਲਾਮ ਵਿ➡ੱਧ ਭੜਕਾਇਆ ਹੈ। ਸ਼ੇਖ ਅਹਿਮਕ ਸਰਹੱਦੀ ਤੇ ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦ ਬੁਖਾਰੀ ਆਦਿ ਨੈ ਇਹ ਸਾਜ਼ਿਸ ਇਕ ਰਜ਼ੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਬਣਾ ਕੇ ਜਹਾਂਗੀਰ ਤਕ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤੀ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਖੁਸਰੋ ਦੀ ਕੋਈ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤੀ। ਸਾਰੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਝੂਠ ਹੀ ਸੀ। ਖੁਸਰੋ ਨੂੰ ਪਨਾਹ ਦੇਣ ਦੇਣ ‘ਤੇ ਜਹਾਂਗੀਰ ਨੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੋ ਲੱਖ ➡ਪਏ ਜ਼ੁਰਮਾਨਾਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜ਼ੁਰਮਾਨਾ ਅਦਾ ਨਾ ਕਰਨ ‘ਤੇ ਬਾਲ ਬੱਚੇ ਸਮੇਤ ਆਪ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ।ਤਿੰਨ ਰਾਤਾਂ ਤੇ ਦਿਨ ਕਹਿਰਾਂ ਦੇ ਤਸੀਹੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ, ਜੂਨ ਦੀ ਕੜਕਦੀ ਧੁੱਪ ਵਿਚ। ਛਪਦੀ ਲੋਹ ‘ਤੇ ਜਿਸ ਦੇ ਹੇਠਾ ਮਣਾ ਮੂੰਹੀਂ ਬਾਲਣ ਡਾਹਿਆ ਗਿਆ। ਨਾਲ ਸੂਰਖ ਲੋਹ ‘ਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਬਿਠਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਉਤੇ ਤੱਤੀ ਰੇਤਾ ਦੀ ਭਰਮਾਰ, ਪਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸੀ ਨਾ ਕੀਤੀ। ਭਾਵੇ ਮੀਆਂ ਮੀਰ ਤੇ ਵਜ਼ੀਰ ਖਾ ਦਰਬਾਰੀ ਧਾਰਮਿਕ ਆਗੂ, ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿਚ ਆ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਊਹਨਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਲਾਹੌਰ ਦੀ ਇੱਟ ਨਾਲ ਇੱਟ ਖੜਕਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਊਹਨਾਂ ਦੇ ਹਿਰਦੇ ਕੰਬ ਉਠੇ, ਪਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਉਸ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਭਾਂਣੇ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਤੱਤੀ ਲੋਹ ‘ਤੇ ਬੈਠ ਗਏ। ਛਪਦੀ ਅੱਗ ਵਰਗੀ ਦੇਗ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਉਬਲਦੇ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਉਬਾਲਿਆ ਗਿਆ। 30 ਮਈ 1606 ਈ. ਨੂੰ ਜਹਾਂਗਰ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਰਾਵੀ ਦੇ ਕੰਢੇ ਲਿਜਾ ਕੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਟਾਪ ਜੀ ਦੀ ਸਹੀਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਹੁਣ ਉਥੇ ਡੇਹਰਾ ਸਾਹਿਬ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਇਹ ਇਕ ਮਹਾਨ ਸ਼ਹਾਦਤ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਬਾਅਦ ਜਹਾਂਗੀਰ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗਣ ਆਇਆ। ਉਸ ਨੇ ਚੰਦੂ ਵਰਗੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੂੰ ਸਪੁਰਦ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਪਰ ਮਾਤਾ ਗੰਗਾ ਜੀ ਨੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਭਾਣੇ ‘ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਜਹਾਂਗੀਰ ਨੇ ਜੋ ਮੋਹਰਾਂ ਚੜ੍ਹਾਈਆਂ ਉਹ ਉਸੇ ਵਕਤ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਵੰਡ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

ਏਕਤਾ, ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਤੇ ਜਾਤ—ਪਾਤ, ਰੰਗ—ਰੂਪ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉੱਠ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸ਼ਬਦ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ। ਇਕ ਸ਼ਬਦ—ਰਾਮਕਲੀ ਮਹਲਾ ਪ

ਕੋਈ ਬੋਲੈ ਰਾਮ ਰਾਮ ਕੋਈ ਖੁਦਾਇ। ਕੋਈ ਸੇਵੈ ਗੁਸਈਆਂ ਕੋਈ ਅਲਾਹਿ॥

ਕਾਰਣ ਕਰਣ ਕਰੀਮ। ਕਿਰਪਾ ਧਾਰਿ ਰਹੀਮ॥ ॥ ਰਹਾਉ॥

ਕੋਈ ਨਾਵੈ ਤੀਰਥਿ ਕੋਈ ਹਜ ਜਾਇ। ਥੋਈ ਕਰੈ ਭੂਰਾ ਕੋਈ ਸਿ➡ ਨਿਵਾਇ ॥ ॥

ਕੋਈ ਪੜੈ ਬੇਦ ਕੋਈ ਕਤੇਬ। ਕੋਈ ਓਦੈ ਨੀਲ ਕੋਈ ਸੁਪਦ॥ ॥

ਕੋਈ ਕਹੈ ਛੁਰਕੁ ਕੋਈ ਕਹੈ ਹਿੰਦੂ। ਕੋਈ ਬਾਛੈ ਭਿਸਤੁ ਕੋਈ ਸੁਰਗਿੰਦੂ ॥ ॥

ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਜਿਨਿ ਹੁਕਮੁ ਪਛਾਤਾ। ਪ੍ਰਭੂ ਸਾਹਿਬ ਕਾ ਤਿਨਿ ਭੇਦੂ ਜਾਤਾ ॥ ॥

ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਵਾਂਗ 30 ਰਾਗਾਂ ਵਿਚ ਬਾਣੀ ਰਜੀ। ਸ਼ਬਦ 1345, ਅਸ਼ਟਪਦੀਆਂ 62, ਛੰਦ 62। ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਕੁੱਲ 22 ਵਾਰਾਂ ‘ਚੋਂ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ 6 ਵਾਰਾਂ, ਗਉੜੀ, ਗੁਜਰੀ, ਜੈਤਸਰੀ, ਰਾਮਕਲੀ, ਮਾਰੂ, ਬਸੰਤ ਰਾਗਾਂ ਵਿਚ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਉਚੇਚੀਆਂ ਬਾਣੀਆਂ ਵੀ ਲਿਖੀਆਂ, ਸਿਰੀ ਰਾਗ ਵਿਚ ਪਹਰੇ। ਸ਼ਬਦ ਮਾਹ ਵਿਚ ਬਾਰਹ ਮਾਹ, 14 ਪਉੜੀਆਂ ਦਿਸ ਰੈਣਿ। ਗਾਉੜੀ ਵਿੱਚ ਬਾਵਨ ਅੱਖਰੀ 57 ਸਲੋਕ ਤੇ 55 ਪਉੜੀਆਂ ਸੁਖਮਨੀ 14 ਸਲੋਕ ਅਤੇ 24 ਅਸ਼ਟਪਦੀਆਂ ਬਿਤੀ। ਟਾਸਾ ਵਿਚ ਬਿਹਰਤੇ 3 ਸ਼ਬਦ। ਸੂਹੀ ਵਿਚ ਗੁਣਵੰਤੀ ਇਕ ਸ਼ਬਦ ਇਕ ਮਾਰੂ ਵਿਚ ਅੰਜੂਲੀਆਂ 3 ਸੋਲਹੇ 14 ਸ਼ਬਦ। ਬੁਝ ਹੋਰ ਬਾਣੀਆਂ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸਾਹਿਬ ਸਲੋਕ ਸਹਸ ਕ੍ਰਿਤੀ 67, ਗਾਥਾ 24, ਫੁਨਹੇ 23, ਚੋ ਬੋਲੇ॥ ਸਵੈਯੈ 9, ਸਵੈਯੇ॥ ਇਹਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਲੋਕ ਵੀ ਜ਼ੋ ਵਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਉੜ.ਆਂ ਦੇ ਨਾਂਲ ਦਰਜ ਹਨ ਊਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਸਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 255 ਹੈ ਇਹਨਾਂ ਵਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵਧੇ ਹੋਏ ਸਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਦਰਜ ਹੈ। ਊਹਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 22 ਹੈ। ਸਾਰੇ ਰਲਾ ਕੇ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਦੇ 277 ਸਲੋਕ ਹਨ। ਇਣਨਾਂ ਦੀਆਂ 6 ਵਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁੱਲ 10 ਪਊੜ.ਆਂ ਹਨ। ਆਦਿ। ਥੁੱਲ 2312 ਸ਼ਬਦ ਹਨ। ਸਾਹਿਬ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ 43 ਸਲਾ ਇਕ ਮਹੀਨਾ 16 ਦਿਨ ਦੀ ਉਮਰ ਭੋਰ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਏਨੀ ਊਮਰ ਵਿਚ ਉਹ ਕਾਰਜ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜ਼ੋ ਹਮੇਸ਼ਾ—ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਹਿੰਦੂਸਤਾਨ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਹੀ ਨਹੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਸੁਨਹਿਰੀ ਅੱਖਰਾਂ ਨਾਲ ਜੀਵਤ ਰਹਿਣਗੇ। ਉਹ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਕੇ ਵੀ ਜ਼ਿੰਦਾ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜ ਸਦਾ ਲਈ ਰਹਿਬਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਿਹਣਗੇ। ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਮਹਾਨ ਸਥਾਨ ਹੈ।

ਲੰਮੀ ਉਮਰ ਲਈ ਵਰਦਾਨ-ਸਾਈਕਲ

ਮਹਾਨ ਵਿਗਿਆਨੀ ਐਲਬਰਟ ਆਇਨਸਟਾਈਨ ਨੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਸਾਈਕਲ ਦਾ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ ਕਰਦਿਆ ਲਿਖਿਆ ਕਿ " ਜਿੰਦਗੀ ਸਾਈਕਲ ਦੀ ਸਵਾਰੀ ਵਰਗੀ ਹੈ। ਆਪਣਾ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਚਲਦੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ " ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਸਦਾ ਗੁਣਤਾਮਿਕ ਪੱਖ ਆਪ ਮੁਹਾਰੇ ਉਭਰ ਅਉਦਾ ਹੈ । ਸਯੁੰਕਤ ਰਾਸਟਰ ਦੀ ਜਰਨਲ ਅਸੈਬਲੀ ਨੇ ਅਪ੍ਰੈਲ 2018 ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਜੂਨ ਨੂੰ ਸਾਈਕਲ ਦਿਵਸ ਐਲਾਨਿਆ । ਜਿਸ ਲਈ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਪ੍ਰੋ ਲੈਸਜੈਕ ਸਿਬਲਿਸਕੀ ਨੇ ਖੂਬ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ । ਕਫਾਇਤੀ , ਭਰੋਸੇਮੰਦ ,ਵਾਤਾਵਰਨ ਸਨੇਹੀ (ਫ੍ਰੈਡਲੀ) ਤੇ ਟਿਕਾਊ ਵਾਹਨ ਹੋਣ ਕਾਰਨ 56 ਮੁਲਕਾ ਨੇ ਸਮਰਥਨ ਦਿੱਤਾ । ਇਸ ਦਿਨ ਨੂੰ ਨੀਲੇ ਤੇ ਚਿੱਟੇ ਰੰਗ ਦੀਆ ਧਾਰੀਆ ਦਾ ਲੋਗੋ ਸਮਰਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ । ਜੋ ਸਾਈਕਲ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣਤਾ, ਬਹੁ-ਉਪਯੋਗੀ ਅਤੇ ਅਣਥੱਕ ਸਫਰ ਦੀ ਤਰਜਮਾਨੀ ਕਰਦਾ ਹੈ । ਇਸ ਦੇ ਗੁਣਾ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਕੋਈ ਦੂਸਰਾ ਵਾਹਨ ਨਹੀ ਕਰ ਸਕਦਾ । ਕਿਸੇ ਅਭਾਗਾ ਦਾ ਬਚਪਨ ਹੀ ਇਸ ਤੋ ਬਿਨਾ ਬੀਤੀਆ ਹੋਵੇਗਾ । ਕੈਂਚੀ ਤੋ ਕਾਠੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਦਿਆ ਲੱਗੀ ਚੋਟਾ ਯਾਦਾ ਦੇ ਖਜਾਨੇ ਤੋ ਘੱਟ ਨਹੀ । ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੇਖ ਅਣਮੁੱਲੇ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਗੁਆਚ ਜਾਦੇ ਹਾ । ਇਹ ਸਾਡੇ ਬਚਪਨ ਤੋ ਬੁਢਾਪੇ ਤੱਕ ਦੇ ਸ਼ਫਰ ਨੂੰ ਸੁਹਾਵਣਾ ਤੇ ਸੁਖਾਲਾ ਬਣਾਉਦਾ ਹੈ । ਪਰ ਇਸ ਅਣਥੱਕ ਹਮਸਫਰ ਦੀ ਦਾਸਤਾਨ ਬੜੀ ਲੰਮੀ ਤੇ ਉਲਝਣਾ ਭਰੀ ਹੈ ।

ਪਹਿਲਾ ਸਾਈਕਲ ਜਰਮਨ ਦੇ ਬਾਰਨ ਕਾਰਲ ਵਨ ਡੈਰਿਸ ਨੇ ਈਜਾਦ ਕੀਤਾ । ਜੋ ਬਿਨਾ ਪੈਡਲਾ ਤੋ ਲੱਕੜ ਦੀ ਫਰੇਮ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ । ਸੰਨ 1817 ਵਿੱਚ ਜਰਮਨ ਦੇ ਸਮਹੂਰ ਸਹਿਰ ਮੈਨਹਾਈਮ ਵਿਚ ਪੇਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ । ਜਿਸਦਾ ਅਗਲਾ ਚੱਕਾ ਛੋਟਾ ਤੇ ਪਿਛਲਾ ਵੱਡੇ ਆਕਾਰ ਦਾ ਸੀ ਇਹ ਫਰੇਮ ਲਗਾ ਕੇ ਬਰਾਬਰ ਕੀਤੇ ਗਏ । ਹੈਡਲ ਨੂੰ ਪਕੜ ਪੈਰਾ ਨਾਲ ਧਕੇਲ ਕੇ ਚਲਾਉਦੇ ਸਨ । ਇਹ ਮਾਡਲ 1818 ਨੂੰ ਪੈਰਿਸ ਵਿੱਚ ਵਰਤਣਾ ਸੁਰੂ ਕੀਤਾ । ਜੋ ਚਲਾਉਣਾ ਮੁਸਕਲ ਸੀ । ਪਰ ਨਵੀ ਖੋਜ ਕਾਰਨ ਅਵਾਮ ਤੇ ਵਿਗਿਆਨੀ ਉਤਸਾਹਤ ਜਰੂਰ ਸਨ । ਸਕਾਟਲੈਂਡ ਦੇ ਕਿਰਕਪੈਟਰਕ ਮੈਕਮਿਲਨ ਨੇ 1839 ਵਿੱਚ ਪੈਡਲ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸਫਲ ਖੋਜ ਕੀਤੀ । ਛੋਟਾ ਚੱਕਾ ਪਿੱਛੇ ਲਗਾ ਸਰੀਏ ਨਾਲ ਅਗਲੇ ਵੱਡੇ ਚੱਕਾ ਵਿੱਚ ਪੈਡਲ ਜੋੜੇ । ਜੋ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰਪਤੀ ਵਜੋ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ । ਪਰੰਤੂ ਪ੍ਰੈਕਟੀਲ ਪੱਖੋ ਬਹੁਤ ਸੁਧਾਰਾ ਦੀ ਜਰੂਰਤ ਸੀ । ਇਸੇ

ਸਾਈਕਲ ਨਾਲ ਪਹਿਲਾ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਅਪਰਾਧ ਜੁੜਿਆ ਹੈ । ਜਦੋ ਮੈਕਮਿਲਨ ਨੇ ਗਲਾਸਗੋ ਦੇ ਸਹਿਰ ਗੋਰਬਲਸ ਵਿੱਚ ਛੋਟੀ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਟੱਕਰ ਮਾਰੀ । ਜਿਸ ਲਈ ਪੰਜ ਸੀਲਿੰਗ (ਅਸਟ੍ਰੇਲੀਅਨ ਸਿੱਕੇ)ਜੁਰਮਾਨਾ ਵੀ ਅਦਾ ਕੀਤਾ । 1860 ਦੇ ਸੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਪੈਰੀ ਮਿੰਕਹੈਕਸ ਅਤੇ ਪੈਰੀ ਲੈਲੀਮਿੰਟ ਨੇ ਨਵੀ ਵਿਉਂਤ ਲਗਾ ਸਾਈਕਲ ਡੀਜਾਇਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ । ਅਗਲਾ ਵੱਡੇ ਚੱਕਾ ਗਰਾਰੀ (ਕਰੈਂਕ) ਨਾਲ ਘੁੰਮਣ ਯੋਗ ਬਣਾ ਲਿਆ । ਜੋ ਫਰਾਸ਼ ਵਿਗਿਆਨੀ ਡੁਗਲਸ ਗੁਰਾਸੋ ਕੋਲੋ ਲੰਮਾ ਸਮੇ ਤੋ ਸੰਭਵ ਨਹੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ ।1869 ਵਿੱਚ ਸਕਾਟਲੈਂਡ ਦੇ ਥੋਮਸ ਮੈਕਸਿਲ ਨੇ ਇਸ ਵਿਧੀ ਦਾ ਟਰਾਈ ਸਾਈਕਲ ਅਤੇ ਬਾਈਸਾਈਕਲ ਵਿੱਚ ਚੰਗਾ ਉਪਯੋਗ ਕੀਤਾ । ਇਸੇ ਸਾਲ ਪੈਰਿਸ ਦੇ ਖੋਜੀ ਇਵਗਿਨੀ ਮੀਅਰ ਨੇ ਗਜਾ ਵਾਲੇ ਚੱਕੇ ਦੇ ਸਾਈਕਲ ਦੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਵਾ ਲਿਆ । ਜਿਸ ਵਿਚ ਚੈਨ ,ਰਬੜ ਦਾ ਟਾਇਰ ਤੇ ਸਟੀਲ ਪਾਈਪ ਦੀ ਫਰੇਮ ਫਿੱਟ ਕੀਤੀ । ਅਗਲਾ ਵੱਡਾ ਟਾਇਰ ਚੰਗੀ ਗਤੀ ਨਾਲ ਜਿਆਦਾ ਰਸਤਾ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲੱਗਾ । ਇਸ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਸਾਈਕਲ ਦਾ ਦਰਜਾ ਪ੍ਰਪਤ ਹੋਇਆ । ਉਚੀ ਕਾਠੀ ਤੇ ਵਜਨ ਦੇ ਸੁਤੰਲਿਨ ਦੀ ਕਮੀ ਜਰੂਰ ਰੜਕੀ । ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਹਰਮਨਪਿਆਰਾ ਨਾ ਹੋ ਸਕਿਆ । ਉਂਜ 1870-80 ਤੱਕ ਸਧਾਰਨ ਜਾ ਉਚਾ ਟਾਇਰ ਸਾਇਕਲ ਵਜੋ ਮਕਬੂਲ ਜਰੂਰ ਰਿਹਾ । ਜੇਮਸ ਸਟਾਰਲੈਅ ਨੂੰ ਸਾਇਕਲ ਇੰਡਸਟਰੀ ਦਾ ਪਿਤਾਮਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਦਾ ਹੈ । ਜਿਸ ਦੀਆ ਖੋਜਾ ਨੇ ਗਰਾਰੀਆ ਤੇ ਚੈਨ ਦੇ ਨੁਕਸਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ । ਭਾਂਵੇ ਸਾਈਕਲ ਬਣਨੇ ਸੁਰੂ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਸੋਧ ਦਾ ਕੰਮ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ । ਕਾਠੀ ਨੂੰ ਨੀਵਾ ਤੇ ਚੱਕਿਆ ਦਾ ਘੇਰਾ ਬਰਾਬਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ । ਅਗਲੇ ਚੱਕੇ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਪੈਡਲਾ ਦਾ ਹੱਲ ਨਾ ਹੋਇਆ । ਜੇ.ਕੇ ਸਟਾਰਲੈਅ (ਜੇਮਸ ਦਾ ਭਤੀਜਾ) ,ਜੇ.ਐਚ.ਲਾਅਸਨ ਤੇ ਸੇਰਗੋਲਡ ਦੀ ਜੀ ਤੋੜ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਵਿਚਕਾਰਲੀ ਵੱਡੀ ਤੇ ਪਿਛਲੀ ਛੋਟੀ ਗਰਾਰੀ ਨੂੰ ਚੈਨ ਨਾਲ ਜੋੜ ਦਿੱਤਾ । ਇਹ ਮਾਡਲ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਾਈਕਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾਦਾ ਸੀ । ਉਂਜ ਛੋਟੇ ਚੱਕਿਆ ਦੀ ਚਾਲ ਵੱਡੇ ਚੱਕੇ ਵਾਂਗ ਨਿਰਵਿਘਨ ਤੇ ਤੇਜ ਗਤੀ ਲਈ ਸਹੀ ਸਾਬਿਤ ਨਾ ਹੋ ਸਕੀ ।

ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ
ਐਡਵੋਕੇਟ
ਪੰਜਾਬ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈਕੋਰਟ

15 ਜੂਨ ਨੂੰ ਸਾਲਾਨਾ ਜੋੜ ਮੇਲੇ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

ਇਤਿਹਾਸਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਛੇਵੀਂ, ਮੰਡੀ ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ (ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ)

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਛੇਵੀਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਸੁਭਾਇਮਾਨ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਮਾਲਵੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਫੇਰੀ ਸਮੇਂ ਇੱਥੇ ਕੁਝ ਦਿਨ ਬਿਰਾਜੇ ਸਨ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਭਾਈ ਕਾਹਨ ਸਿੰਘ ਨਾਭਾ ਦੇ 'ਗੁਰੂ ਸ਼ਬਦ ਰਤਨਾਕਰ ਮਹਾਂਕੋਸ' ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ 430 ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਪਾਵਨ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ 'ਤੇ ਸੰਨ 1646 ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਛੇਵੇਂ ਗੁਰੂ ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਗਵਾਲੀਅਰ ਕਿਲੇ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਸਮੇਂ 40 ਦਿਨ ਦੇ ਕਰੀਬ ਕੱਚੀ ਢਾਬ ਦੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਠਹਿਰੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਪੈਰੋਕਾਰ ਅਤੇ ਜੁਝਾਰੂ ਸਾਥੀ ਵੀ ਸਨ। ਇੱਥੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਰਹੇ। ਜਾਨਕੀ ਦਾਸ ਲੁਹਾਰ ਨੇ ਇਸ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਸ਼ਸ਼ਤਰ ਭੇਂਟ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਸ਼ਸ਼ਤਰ ਭੇਂਟ ਕਰਨ ਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਜਦੋਂ ਜਾਨਕੀ ਦਾਸ ਲੁਹਾਰ ਤੋਂ ਹੋਰ ਸ਼ਸ਼ਤਰਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਜਾਨਕੀ ਦਾਸ ਲੁਹਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਗੁਰੂ ਜੀ ਇੱਥੇ ਤਾਂ ਕੱਚਾ ਲੋਹਾ ਕਿਤੇ ਦੂਰ-ਦੂਰ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ, ਲੋਹੇ ਦੀ ਬਹੁਤ ਘਾਟ ਹੈ।' ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਜਾਨਕੀ ਦਾਸ, ਇਹ ਧਰਤੀ ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਲੋਹੇ ਦੀ ਮੰਡੀ ਬਣੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਜਗ੍ਹਾ ਦੀ ਖਿੱਚ ਦੂਰ ਦੁਰਾਡੇ ਤੋਂ ਇੱਥੇ ਲੋਹਾ ਲਿਆਵੇਗੀ। ਇਹ ਬੇਰੌਣਕੀ ਜਗ੍ਹਾ ਐਸਾ ਸੁੰਦਰ ਸ਼ਹਿਰ ਬਣੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਚਾਰੇ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਵੱਲ ਫੈਲੇਗਾ।' ਫੱਗਣ ਦੀ ਪੰਚਮੀ 'ਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਇਸ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਆਏ ਤੇ ਚੇਤਰ ਦੀ ਪੂਰਨਮਾਸੀ ਤੱਕ ਇਸ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਰਹੇ। ਚੇਤਰ ਦੀ ਪੂਰਨਮਾਸੀ 'ਤੇ ਜਨਕੀ ਦਾਸ ਲੁਹਾਰ ਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ, ' ਮਹਾਰਾਜ ਪਾਤਸ਼ਾਹ, ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਜਮਾਤਰੂ ਤੋਂ ਅੰਨੀ ਹੈ ਇਹ ਦੇਖ ਨੀਂ ਸਕਦੀ।' ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਆਖਣ ਲੱਗੇ, 'ਜਾਨਕੀ ਦਾਸ, ਇਸ ਢਾਬ ਦੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਮਾਤਾ ਦਾ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਾ।' ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਦਿਆ ਸਾਰ ਹੀ ਜਾਨਕੀ ਦਾਸ ਦੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਦਿਸਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤੇ। ਇਸ ਅਸਥਾਨ 'ਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੂਰਨਮਾਸੀ ਤੇ ਪੂਰਨਮਾਸੀ ਜੋ ਵੀ ਸੰਗਤਾਂ ਇਸ ਅਸਥਾਨ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਤੇ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਨਗੀਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਇਛਾਵਾਂ ਪੂਰੀਆ ਹੋਇਆ ਕਰਨਗੀਆਂ। 1927 ਈਸਵੀਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰੇਮੀ ਗੁਰਸਿੱਖਾ ਨੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਯਾਦਗਾਰ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਨਵੀਂ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਅਸਥਾਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਤੇ ਲੋਕਲ ਕਮੇਟੀ ਪਾਸ ਹੈ। ਇਹ ਅਸਥਾਨ ਲੁਧਿਆਣਾ-ਦਿੱਲੀ ਜਰਨੈਲੀ ਸੜਕ 'ਤੇ ਮੰਡੀ ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਅਸਥਾਨ 'ਤੇ ਛੇਵੀਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗੁਰਪੁਰਬ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੋੜ ਮੇਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਲ ਇਹ ਜੋੜ ਮੇਲਾ 15 ਜੂਨ ਨੂੰ ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਬੜੀ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

-ਤਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੜੈਚ
ਜਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣਾ,
ਮੋਬਾ-7527931887

ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਲਈ ਜੂਝਣ ਵਾਲਾ ਸੂਰਮਾ, ਭਾਈ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਸ਼ਹੀਦ

5 ਫਰਵਰੀ 1762 ਈਸਵੀ ਨੂੰ ਅਹਿਮਦ ਸ਼ਾਹ ਅਬਦਾਲੀ ਦੇ 6ਵੇਂ ਹਮਲੇ ਵੇਲੇ ਵੱਡਾ ਘੱਲੂਘਾਰਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੇ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬਨੂੰ ਨੀਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬਾਰੂਦ ਲਗਾ ਕੇ ਮੂਲੋਂ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਪਰ ਘੱਲੂਘਾਰੇ ਤੋਂ ਸਿਰਫ 9 ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ 18 ਅਕਤੂਬਰ 1762 ਈਸਵੀ ਨੂੰ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਨੇ ਪਿੱਪਲੀ ਸਾਹਿਬ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਟਾਰੀ ਰੋਡ 'ਤੇ ਪੁਤਲੀਘਰ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ) ਦੀ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਅਬਦਾਲੀ ਨੂੰ ਹਰਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ।ਅਬਦਾਲੀ ਦੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਖ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖ ਕੇ ਉਸਾਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪਰ ਅਬਦਾਲੀ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਹਾਰ ਦਾ ਬਹੁਤ ਗਮ ਸੀ। 1764 ਈਸਵੀ ਵਿੱਚ ਉਹ ਆਪਣੇ 7ਵੇਂ ਹਮਲੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਵੱਲ ਚੱਲ ਪਿਆ ਤੇ 1 ਨਵੰਬਰ 1764 ਨੂੰ 60000 ਫੌਜ ਸਮੇਤ ਅਬਦਾਲੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਲਾਹੌਰ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਲਾਹੌਰ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਜਮਾ ਕੇ 30 ਨਵੰਬਰ 1764 ਨੂੰ ਅਬਦਾਲੀ ਨੇ ਦਰਬਾਰ ਸਹਿਬ ਉੱਪਰ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਉਥੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸਿਰਫ ਤੀਹ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਭਾਈ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਸ਼ਹੀਦ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਰਣਤੱਤੇ ਵਿੱਚ ਅਬਦਾਲੀ ਦੀ ਫੌਜ ਨਾਲ ਜੂਝ ਕੇ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦਾ ਜਾਮ ਪੀਤਾ।

ਅ ਜਿ ਹੇ

ਸਿਰਲੱਥ ਸੂਰਮੇ ਭਾਈ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਸ਼ਹੀਦ ਦਾ ਜਨਮ 10 ਅਪਰੈਲ 1688 ਈਸਵੀ ਨੂੰ ਪਿਤਾ ਦਸੌਂਧਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਮਾਤਾ ਮਾਈ ਲੱਛਮੀ ਦੇ ਘਰ ਜਿਲ੍ਹਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਪਿੰਡ ਲੀਲ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ ।ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਬਾਬਾ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕ ਕੇ ਤਿਆਰ ਬਰ ਤਿਆਰ ਸਿੰਘ ਸੱਜ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਮਿਸਲਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਹੋਈ ਤਾਂ ਉਹ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਮਿਸਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਿਆ। 1757 ਈਸਵੀ ਵਿੱਚ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣਾ ਜਥਾ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲਿਆ ਤੇ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਵੱਲੋਂ ਅਨੇਕਾਂ ਜੰਗਾਂ ਯੁੱਧਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। 1762 ਈਸਵੀ ਵਿੱਚ ਅਬਦਾਲੀ ਦੇ ਵਾਪਸ ਕਾਬਲ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਾਬਾ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣਾ ਹੈੱਡਕਵਾਟਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਬਣਾ ਲਿਆ ਤੇ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਮੁੜ ਉਸਾਰੀ ਦੀ ਦੇਖ ਰੇਖ ਕਰਨ ਲੱਗੇ।

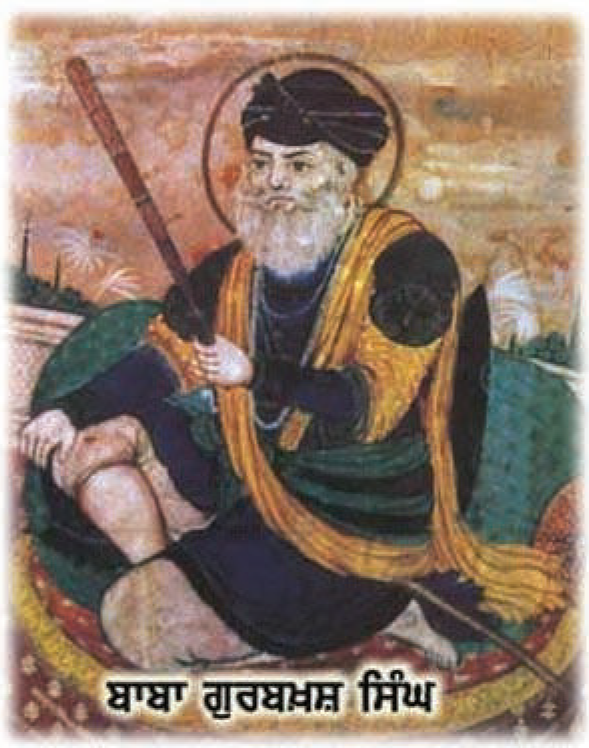

ਸਤਵੇਂ ਹਮਲੇ ਵੇਲੇ ਜਦੋਂ ਅਬਦਾਲੀ ਲਾਹੌਰ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਸਮਝ ਗਏ ਕਿ ਹੁਣ ਇਹ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਜਰੂਰ ਹਮਲਾ ਕਰੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੂਰਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਵਰਤਦੇ ਹੋਏ ਫੌਜੀ ਸਿੰਘਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਾਰੇ ਮਰਦਾਂ, ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਖੁਦ ਸ਼ਹੀਦੀ ਗਾਨੇ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਜਥੇ ਸਮੇਤ ਅਬਦਾਲੀ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਏ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਸਿਰਫ 30 ਸੂਰਮੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਅਬਦਾਲੀ ਦੀ ਫੌਜ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਸਾਰ ਜਥਾ ਉਸ 'ਤੇ ਟੁੱਟ ਪਿਆ। ਅਬਦਾਲੀ ਕੋਲ ਉਸ ਵੇਲੇ 25 30000 ਦੇ ਕਰੀਬ ਫੌਜ ਸੀ। ਗਹਿਗੱਚ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਦੂਣੇ ਤੀਣੇ ਅਫਗਾਨ ਮਾਰ ਕੇ ਸਾਰਾ ਜਥਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਗਿਆ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਅਬਦਾਲੀ ਦੀ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਕਾਜ਼ੀ ਨੂਰ ਮੁਹੰਮਦ ਹਾਜ਼ਰ ਸੀ, ਜੋ ਕਲਾਇਤ (ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ) ਦੇ ਨਵਾਬ ਮੀਰ ਮੁਹੰਮਦ ਨਸੀਰ ਖਾਨ ਬਲੋਚ ਦਾ ਮੁੰਸ਼ੀਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਅਸਾਵੀਂ ਜੰਗ ਅੱਖੀਂ ਡਿੱਠੀ ਸੀ। ਉਹ ਜੰਗਨਾਮਾ ਵਿੱਚ ਬਾਬਾ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੀ ਬਹਾਦਰੀ ਬਾਰੇ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ," ਜਦੋਂ ਸ਼ਾਹ ਦੀ ਫੌਜ ਚੱਕ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਵਿਖੇ ਪਹੁੰਚੀ ਤਾਂ ਉਥੇ ਸਿਰਫ 30 ਕੁਕਾਫਰ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਭੈਅ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਜ਼ਬਦੀ ਖਾਤਰ ਮਰਨ ਮਰਾਉਣ 'ਤੇ ਤੁਲੇ ਹੋਏ ਸਨ ।ਨਾ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦਾ ਡਰ ਸੀ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਤਸੀਹਿਆਂ ਦਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਿਆਨਕ ਹੱਥੋ ਹੱਥ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਗਾਜ਼ੀਆਂ ਦੇ ਖੂਨ ਨਾਲ ਧਰਤੀ ਲਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ।ਉਹ ਮੌਤ ਬਣ ਕੇ ਗਾਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਟੁੱਟ ਪਏ ਤੇ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਕੇ ਦੋਜ਼ਖ ਵੱਲ ਚਲੇ ਗਏ।"ਬਾਬਾ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਦਾ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਿੱਛਲੇ ਪਾਸੇ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਹਰ ਵੇਲੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਚੱਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਬਲਰਾਜ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਕਮਾਂਡੈਂਟ
ਪੰਡੋਰੀ ਸਿੱਧਵਾਂ 9501100062

ਉਪਰੇਸ਼ਨ ਸਿੰਧੂਰ ਦੁਆਰਾਤਬਾਹ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਟਰੇਨਿੰਗ ਸੈਂਟਰ

ਹਰੇਕ ਸਾਲ ਕਰੀਬ 2000 ਦੇਸੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਟਰੇਨਿੰਗ ਦੇਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਹ ਅੱਤਵਾਦੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਵਿਸ਼ਵ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀਨਰਸਰੀ ਵਜੋਂ ਉੱਭਰਿਆ ਹੈ। ਲਸ਼ਕਰੇ ਤਾਇਬਾ ਦੇ ਮੁਖੀ ਜ਼ਾਕਿਰ ਰਹਿਮਾਨ ਲਖਵੀ ਦੇ ਉਸਾਮਾ ਬਿਨ ਲਾਦੇਨ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਗੂੜ੍ਹੇ ਸਬੰਧ ਸਨ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਲਾਦੇਨ ਨੇ ਇਥੇ ਮਸਜਿਦ ਅਤੇ ਰੈਸਟ ਹਾਊਸ ਉਸਾਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀ ਆਈ.ਐਸ.ਆਈ. ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਮਰਕਜ਼ ਨੇ ਅਜ਼ਮਲ ਕਸਾਬ ਸਮੇਤ ਮੁੰਬਈ ਹਮਲਿਆਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਟਰੇਨਿੰਗ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਮੁੰਬਈ ਹਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਾਜਿਸ਼ੀ ਡੇਵਿਡ ਕੋਲਮੈਨ ਹੈਡਲੀ ਅਤੇ ਤਹੱਵੁਰ ਰਾਣਾ ਨੇ ਇਥੋਂ ਦਾ ਕਈ ਵਾਰ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੇ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁੰਬਈ ਦੇ ਤਾਜ਼ ਅਤੇ ਉਬਰਾਏ ਹੋਟਲ ਆਦਿ ਦੀ ਲੋਕੇਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਸਮਝਾਇਆ ਸੀ।

ਉਪਰੇਸ਼ਨ ਸਿੰਧੂਰ ਦੀ ਭਾਰੀ ਸਫਲਤਾ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਅਮਰੀਕਾ (ਉਪਰੇਸ਼ਨ ਨੈਪਚਿਊਨ ਸਪੀਅਰ 2011, ਜਿਸ ਨਾਲਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਉਸਾਮਾ ਬਿਨ ਲਾਦੇਨ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਪਰੇਸ਼ਨ ਇਨਫਿਨਟ 1998, ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਕੀਨੀਆਂ ਅਤੇ ਤਨਜ਼ਾਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕੀ ਦੂਤਘਰਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬੰਬ ਧਮਾਕਿਆਂਦਾ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਸੂਡਾਨ ਅਤੇ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿਚਲੇ ਅਲ ਕਾਇਦਾ ਦੇ ਅੱਡਿਆਂ 'ਤੇ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ ਦਾਗ ਕੇ ਸੈਂਕੜੇ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ), ਰੂਸ (ਅਗਸਤ 2002 ਵਿੱਚ ਚੇਚਨ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਜਾਰਜੀਆ ਵਿਖੇ ਟਿਕਾਣੇ ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ ਨਾਲ ਤਬਾਹ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ), ਇਜ਼ਰਾਈਲ (ਉਪਰੇਸ਼ਨ ਐਨਟੈਬੇ 1976, ਇਸ ਉਪਰੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਯੁਗਾਂਡਾ ਦੇ ਤਤਕਾਲੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਸ਼ਹਿ 'ਤੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲੀਆਂ ਨਾਲ ਭਰੇ ਏਅਰ ਫਰਾਂਸ ਦੇ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਨੂੰ ਐਨਟੈਬੇ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਤੋਂ ਸਫਲਤਾ ਪੂਰਵਕ ਅਜ਼ਾਦ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਪਰੇਸ਼ਨ ਸਪਰਿੰਗ ਆਫ ਯੂਥ 1973, ਜਿਸ ਅਧੀਨ 1972 ਮਿਊਨਿਖ ਉਲੰਪਿਕ ਸਮੇਂ ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਘੜਨ ਵਾਲੇ ਫਲਸਤੀਨ ਲਿਬਰੇਸ਼ਨ ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਦੇ ਚੋਟੀ ਦੇ ਕਮਾਂਡਰ ਕਮਾਲ ਅਦਵਾਨ, ਮੁਹੰਮਦ ਯੂਸਫ ਨਜ਼ਰ ਅਤੇ ਕਮਾਲ ਨਾਸਰ ਦੀ ਇੱਕ ਗੁਰੀਲਾ ਹਮਲੇ ਰਾਹੀਂ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ) ਅਤੇ ਕੋਲੰਬੀਆ (ਉਪਰੇਸ਼ਨਫੀਨਿਕਸ 2008, ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਗੁਆਂਢੀ ਦੇਸ਼ ਐਕੂਆਡੋਰ ਵਿੱਚ ਕਮਾਂਡੋ ਹਮਲਾ ਕਰਕੇ ਫਾਰਕ ਅੱਤਵਾਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਮੁਖੀ ਰਾਊਫ ਰੇਈਜ਼ ਅਤੇ 100 ਦੇ ਕਰੀਬ ਹੋਰ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ), ਆਦਿ ਵਰਗੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਕੇ ਦੂਸਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਟਿਕਾਣੇ ਨਸ਼ਟ ਕੀਤੇ ਹਨ।

ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਨੇ ਆਖਰ ਇਹ ਟਿਕਾਣੇ ਹੀ ਕਿਉਂ ਚੁਣੇ ? ਇਨ੍ਹਾਂ ਟਿਕਾਣਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਸ ਤਰਾਂ ਹੈ -

ਮਰਕਜ਼ ਸੁੱਭਾਨ ਅੱਲ੍ਹਾ - ਜੈਸ਼ੇ ਮੁਹੰਮਦ ਦਾ ਹੈੱਡਕਵਾਟਰ ਮਰਕਜ਼ ਸੁੱਭਾਨ ਅੱਲ੍ਹਾ 2015 ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਜੈਸ਼ੇ ਮੁਹੰਮਦ ਦੇ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਟਰੀ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਕੱਟੜਤਾ ਦੀ ਟਰੇਨਿੰਗ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। 2019 ਵਿੱਚ ਪੁਲਵਾਮਾ ਵਿਖੇ ਸੀ.ਆਰੀ.ਪੀ.ਐਫ. 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਾਰੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਇਥੇ ਹੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਬਹਾਵਲਪੁਰ (ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬ) ਵਿਖੇ ਤਕਰੀਬਨ 15 ਏਕੜ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਸਥਿੱਤ ਇਸ ਟਰੇਨਿੰਗ ਸੈਂਟਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਜੈਸ਼ੇ ਮੁਹੰਮਦ ਦੇ ਮੁਖੀ ਮੌਲਾਨਾ ਮਸੂਦ ਅਜ਼ਹਰਸਮੇਤ ਹੋਰ ਚੋਟੀ ਦੇ ਕਮਾਂਡਰਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਮਸੂਦ ਅਜ਼ਹਰ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ 10 ਮੈਂਬਰ ਉਪਰੇਸ਼ਨ ਸਿੰਧੂਰ ਦੌਰਾਨ ਮਾਰੇ ਗਏ ਹਨ। ਮਸੂਦ ਅਜ਼ਹਰ ਨੇ ਇਥੋਂ ਹੀ ਅਨੇਕਾਂ ਪ੍ਰੈੱਸ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਅਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਵੀਡੀਉ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਭਾਰਤ ਵਿਰੁੱਧ ਜ਼ਹਿਰ ਉਗਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ੇਹਾਦ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਮਰਕਜ਼ ਤਾਇਬਾ, ਮੁਰੀਦਕੇ -ਇਸ ਮਰਕਜ਼ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾਲਾਹੌਰ ਤੋਂ ਕਰੀਬ 35 ਕਿ.ਮੀ. ਦੂਰ ਸੰਨ 2000 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤੇ ਇਹ ਲਸ਼ਕਰੇ ਤਾਇਬਾ ਦਾ ਹੈੱਡਕਵਾਟਰ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਟਰੇਨਿੰਗ ਸੈਂਟਰ ਹੈ। ਇਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਅੱਤਵਾਦੀ ਟਰੇਨਿੰਗ ਸੈਂਟਰ (ਖੇਤਰਫਲ ਕਰੀਬ 200 ਏਕੜ) ਹੈ। ਇਥੇ ਵੀ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕ ਕੱਟੜਤਾ ਅਤੇ ਗੁਰੀਲਾ ਯੁੱਧ ਦੀ ਟਰੇਨਿੰਗ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਭਾਰਤ ਖਿਲਾਫ ਵੱਡੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਨ ਦੇ ਮਨਸੂਬੇ ਬਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਹਰੇਕ ਸਾਲ ਕਰੀਬ 2000 ਦੇਸੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਟਰੇਨਿੰਗ ਦੇਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਹ ਅੱਤਵਾਦੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਵਿਸ਼ਵ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀਨਰਸਰੀ ਵਜੋਂ ਉੱਭਰਿਆ ਹੈ। ਲਸ਼ਕਰੇ ਤਾਇਬਾ ਦੇ ਮੁਖੀ ਜ਼ਾਕਿਰ ਰਹਿਮਾਨ ਲਖਵੀ ਦੇ ਉਸਾਮਾ ਬਿਨ ਲਾਦੇਨ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਗੂੜ੍ਹੇ ਸਬੰਧ ਸਨ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਲਾਦੇਨ ਨੇ ਇਥੇ ਮਸਜਿਦ ਅਤੇ ਰੈਸਟ ਹਾਊਸ ਉਸਾਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀ ਆਈ.ਐਸ.ਆਈ. ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਮਰਕਜ਼ ਨੇ ਅਜ਼ਮਲ ਕਸਾਬ ਸਮੇਤ ਮੁੰਬਈ ਹਮਲਿਆਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਟਰੇਨਿੰਗ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਮੁੰਬਈ ਹਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਾਜਿਸ਼ੀ ਡੇਵਿਡ ਕੋਲਮੈਨ ਹੈਡਲੀ ਅਤੇ ਤਹੱਵੁਰ ਰਾਣਾ ਨੇ ਇਥੋਂ ਦਾ ਕਈ ਵਾਰ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੇ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁੰਬਈ ਦੇ ਤਾਜ਼ ਅਤੇ ਉਬਰਾਏ ਹੋਟਲ ਆਦਿ ਦੀ ਲੋਕੇਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਸਮਝਾਇਆ ਸੀ।

ਸਰਜਾਲ, ਤੇੜਾ ਕਲਾਂ - ਪਿੰਡ ਤੇੜਾ ਕਲਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜਿਲ੍ਹਾ ਨਾਰੋਵਾਲ ਦੀ ਸ਼ਕਰਗੜ੍ਹ ਤਹਿਸੀਲ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਚੱਕ ਅਮਰੂ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਾਂਭਾ ਸੈਕਟਰ (ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ) ਤੋਂ ਸਿਰਫ 6 ਕਿ.ਮੀ. ਦੂਰ ਹੈ। ਇਹ ਜੈਸ਼ੇ ਮੁਹੰਮਦ ਦਾ ਇੱਕ ਟਿਕਾਣਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿੱਚ ਅੱਤਵਾਦ ਫੈਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਜ਼ੇਹਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਟਰੇਨਿੰਗ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਫਿਰ ਗਾਈਡਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਥੇ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਗੁਪਤ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇਸ ਅੱਡੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲ ਤੋਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਪਰੇਸ਼ਨ ਸਿੰਧੂਰ ਰਾਹੀਂ ਭਸਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਡਰੋਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਸਰਗਰਮ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰ, ਗੋਲੀ ਸਿੱਕਾ, ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਆਦਿ ਪਹੁੰਚਾਏ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਦਾ ਕੰਟਰੋਲ ਜੈਸ਼ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਮੁਹੰਮਦ ਅਦਨਾਨ ਅਲੀ, ਕਾਸ਼ਿਫ ਖਾਨ ਅਤੇ ਮੁਫਤੀ ਅਬਦੁਲ ਰਾਊਫ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਉਹ ਉਪਰੇਸ਼ਨ ਸਿੰਧੂਰ ਵਿੱਚ ਮਾਰੇ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਨਹੀਂ ?

ਨਿਰਪੱਖ ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ : ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਪ੍ਰੀਤ ਖਰਾ ਸੱਚ
ਬਲਰਾਜ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਏ.ਆਈ.ਜੀ. (ਰਿਟਾ)
ਪੰਡੋਰੀ ਸਿੱਧਵਾਂ 9501100062

ਮਹਿਮੂਨਾ ਜੋਆ ਟਿਕਾਣਾ, ਸਿਆਲਕੋਟ - ਜੋਆ ਟਿਕਾਣਾਹਿਜ਼ਬੁਲ ਮੁਜ਼ਾਹਦੀਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਤੇ ਭੁੱਟਾ ਕੋਟਲੀ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲ ਤੋਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅੱਡੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹਿਜ਼ਬੁਲ ਮੁਜ਼ਾਹਦੀਨ ਵੱਲੋਂ ਜੰਮੂ ਸੈਕਟਰ ਵਿੱਚ ਅੱਤਵਾਦੀ ਭੇਜਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਿਜ਼ਬੁਲ ਮੁਜ਼ਾਹਦੀਨ ਦਾ ਮੁਖੀਆਸਈਅਦ ਸਲਾਹੁਦੀਨ ਇਥੇ ਅਕਸਰ ਹੀ ਵੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਤੇ ਇਸ ਅੱਡੇ ਦਾ ਕੰਟਰੋਲ ਮੁਹੰਮਦ ਇਰਫਾਨ ਖਾਨ ਉਰਫ ਇਰਫਾਨ ਟੁੰਡੇ ਕੋਲ ਹੈ। ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਇਥੇ ਪਹਾੜੀ ਜੰਗ ਦੇ ਦਾਅ ਪੇਚ ਸਿਖਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਟੁੰਡੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਦੋ ਦਰਜ਼ਨ ਦੇ ਕਰੀਬ ਕਤਲਾਂ ਅਤੇ ਅੱਤਵਾਦ ਸਬੰਧੀ ਕੇਸ ਦਰਜ਼ ਹਨ। ਟਰੇਨਿੰਗ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਘੁਸ ਪੈਠ ਕਰਨ ਦੀ ਉਡੀਕ ਵਿੱਚ ਇਥੇ 35 - 40 ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਮੌਜੂਦ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਮਰਕਜ਼ ਅਹਿਲੇ ਹਦੀਸ ਬਾਰਨਾਲਾ, ਭਿੰਬਰ -ਲਸ਼ਕਰੇ ਤਾਇਬਾ ਦਾ ਇਹ ਮਰਕਜ਼ ਕੋਟ ਜ਼ਮਾਲ ਰੋਡ 'ਤੇ ਬਾਰਨਾਲਾ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਨਜ਼ਦੀਕ ਹੈ ਤੇ ਮਕਬੂਜਾ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿੱਤ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਸ਼ਕਰ ਦੇ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਅਤੇ ਗੋਲਾ ਬਾਰੂਦ ਨੂੰ ਪੁੰਛ, ਰਜੌਰੀ ਅਤੇ ਰਿਆਸੀ ਸੈਕਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਮਰਕਜ਼ ਇੱਕ ਪੜਾਉ ਵਰਗਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਡੀਕ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਥੇ 200 - 250 ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਠਹਿਰਨ ਅਤੇ ਖਾਣ ਪੀਣ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਹੈ। ਲਸ਼ਕਰ ਦੇਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਸਿਮ ਗੁੱਜਰ, ਕਾਸਿਮ ਖੰਡਾ ਅਤੇ ਅਨਸ ਜਰਾਰ ਇਸ ਮਰਕਜ਼ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਹਨ ਤੇ ਇਥੇ ਹੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਲਸ਼ਕਰ ਦਾ ਚੀਫ ਹਾਫਿਜ਼ ਮੁਹੰਮਦ ਸਾਈਦ ਅਕਸਰ ਇਥੇ ਆਉਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਮਰਕਜ਼ ਅੱਬਾਸ, ਕੋਟਲੀ - ਮਰਕਜ਼ ਅੱਬਾਸ ਕੋਟਲੀ ਦਾ ਪੂਰਾ ਨਾਮ ਮਰਕਜ਼ ਸੈਦਨਾ ਹਜ਼ਰਤ ਅੱਬਾਸ ਬਿਨ ਅਬਦੁਲ ਮੁਤਾਲਿਬ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਮਕਬੂਜ਼ਾ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿੱਚ ਜੈਸ਼ੇ ਮੁਹੰਮਦ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਟਰੇਨਿੰਗ ਸੈਂਟਰ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਹਾਫਿਜ਼ ਅਬਦੁਲ ਸ਼ਕੂਰ ਉਰਫ ਕਾਰੀ ਜ਼ਰਾਰ ਜੈਸ਼ੇ ਮੁਹੰਮਦ ਦੀ ਕੋਰ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੈ ਤੇ ਜੈਸ਼ ਦੇ ਮੁਖੀਆ ਮੁਫਤੀ ਅਬਦੁਲ ਰਾਊਫ ਅਸਗਰ (ਖਬਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਉਪਰੇਸ਼ਨ ਸਿੰਧੂਰ ਸਮੇਂ ਮਰ ਗਿਆ ਹੈ) ਦਾ ਬੇਹੱਦ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਹੈ। ਕਾਰੀ ਜ਼ਰਾਰ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿੱਚ ਅਨੇਕਾਂ ਘਾਤਕ ਹਮਲਿਆਂ ਲਈ ਸਿੱਧਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ ਤੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਨਵੈਸਟੀਗੇਸ਼ਨ ਏਜੰਸੀ ਦੀ ਮੋਸਟ ਵਾਂਟੇਡ ਲਿਸਟ 'ਤੇ ਹੈ। ਇਸ ਅੱਡੇ ਵਿੱਚ 150 -200 ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਠਹਿਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ। ਜੈਸ਼ ਦੇ ਪੁੰਛ ਰਜੌਰੀ ਸੈਕਟਰ ਵਿੱਚ ਘੁਸਪੈਠ ਅਤੇ ਹਮਲੇ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਇਥੇ ਹੀ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਮਰਕਜ਼ ਰਾਹੀਲ ਸ਼ਹੀਦ, ਕੋਟਲੀ - ਇਹ ਮਰਕਜ਼ ਵੀ ਕੋਟਲੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੈ ਤੇ ਹਿਜ਼ਬੁਲ ਮੁਜ਼ਾਹਦੀਨ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣਾ ਅੱਤਵਾਦੀ ਟਿਕਾਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਟਿਕਾਣੇ ਤੇ 400 ਦੇ ਕਰੀਬ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਰ ਸਮੇਂ ਹਥਿਆਰ ਚਲਾਉਣ, ਗੁਰੀਲਾ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਚ ਨਿਕਲਣ ਦੀਆਂ ਤਰਕੀਬਾਂ ਸਿੱਖਦੇ ਹਨ। ਰਵਾਇਤੀ ਹਥਿਆਰ ਚਲਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਥੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਨਾਈਪਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਸ਼ਵਾਈ ਨਾਲਾ ਕੈਂਪ, ਮੁਜ਼ੱਫਰਾਬਾਦ - ਸ਼ਵਾਈ ਨਾਲਾ ਕੈਂਪ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬੈਤ ਉਲ ਮੁਜ਼ਾਹਦੀਨ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਮਕਬੂਜ਼ਾ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿੱਚ ਮੁਜ਼ੱਫਰਾਬਾਦ - ਨੀਲਮ ਰੋਡ 'ਤੇ ਚੇਲਾਬੰਦੀ ਪੁਲ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਸਥਿੱਤ ਹੈ ਤੇ ਲਸ਼ਕਰੇ ਤਾਇਬਾ ਦਾਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਟਿਕਾਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਨ 2000 ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਮੁੰਬਈ ਹਮਲੇ ਵਾਲੇ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਇਥੇ ਵੀ ਟਰੇਨਿੰਗ ਲਈ ਸੀ। ਇਸ ਟਿਕਾਣੇ ਲਈ ਟਰੇਨਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫੌਜ ਅਤੇ ਆਈ.ਐਸ.ਆਈ. ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਥੇ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜੀ.ਪੀ.ਐਸ, ਸੈਟੇਲਾਈਟ ਫੋਨ, ਨਕਸ਼ਾ ਸਮਝਣਾ ਅਤੇ ਸੂਖਮ ਸੰਚਾਰ ਸਾਧਨਾਂ ਆਦਿ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਟਰੇਨਿੰਗ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਮਰਕਜ਼ ਸਾਈਐਦਨਾ ਬਿਲਾਲ, ਮਕਬੂਜ਼ਾ ਕਸ਼ਮੀਰ - ਮਰਕਜ਼ ਬਿਲਾਲ ਜੈਸ਼ੇ ਮੁਹੰਮਦ ਦਾ ਅਹਿਮ ਟਿਕਾਣਾ ਹੈ ਤੇ ਮੁਜ਼ੱਫਰਾਬਾਦ ਦੇ ਲਾਲ ਕਿਲੇ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਨਜ਼ਦੀਕ ਹੈ। ਇਥੇ ਵੀ ਹਰ ਵੇਲੇ 250 - 300 ਅੱਤਵਾਦੀ ਮੌਜੂਦ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਮਕਬੂਜ਼ਾ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੀ ਜੈਸ਼ੇ ਮੁਹੰਮਦਸ਼ਾਖਾ ਦਾ ਮੁਖੀ ਮੁਫਤੀ ਅਸਗਰ ਖਾਨ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਇਸ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਹੈ। ਅਬਦੁੱਲਾ ਜ਼ੇਹਾਦੀ ਉਰਫ ਅਬਦੁੱਲਾ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਅਤੇ ਆਸ਼ਿਕ ਨੈਂਗਰੂ ਵਰਗੇ ਵੱਡੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਵੀ ਇਥੋਂ ਹੀ ਆਪਣੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਪਾਣੀਆਂ ਦਾ ਸੀਜ਼ਨਲ ਮੁੱਦਾ...!

ਪੰਜਾਬ-ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵੇਲੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕਾਫ਼ੀ ਖਿੱਚੋਤਾਣ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਜਿੱਥੇ ਗਰਮੀ ਨੇ ਕਹਿਰ ਆਪਣਾ ਵਿਖਾਇਆ ਹੋਇਆ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਿਆਸਤ ਪੂਰੇ ਜ਼ੋਰਾਂ ਤੇ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਤਕਰੀਬਨ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ, ਚਾਹੇ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧੀ ਹੋਵੇ, ਚਾਹੇ ਕੋਈ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਇਹ ਕਹਿ ਲਓ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਲੀਡਰ ਕਦੇ ਅਖ਼ਬਾਰੀ ਸੁਰਖ਼ੀ ਨਾ ਬਣਿਆ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਵੀ ਅੱਜ ਕੱਲ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਨੂੰ ਕਾਲ੍ਹਾ ਹੋਇਆ ਪਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਪਾਣੀ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ (ਸੱਤਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਬੈਠੇ ਲੀਡਰਾਂ ਦੀ) ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਇਸ ਵੇਲੇ ਭੋਰਾ ਵੀ ਬੁੱਕਤ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਉਹ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਰਾਖੇ ਬਣੇ ਹੋਏ ਨੇ। ਸੱਤਾ ਧਿਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਹਰ ਨਿੱਕੇ ਵੱਡੇ ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਦੇਣਾ। ਵੈਸੇ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦਾ ਮਸਲਾ ਕੋਈ ਕੱਲ ਦਾ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਚੱਲਦਾ ਆ ਰਿਹਾ। ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਵੰਡ ਹੋਈ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਗਰਮਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਟੋਟੇ ਹੋਏ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰਿਆਣਾ ਨਿਕਲਿਆ, ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਥਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕਾਫ਼ੀ ਵਿਵਾਦ ਚੱਲਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਲੜਦੇ ਝਗੜਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਨੇ। ਜਦੋਂ ਦੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਸਰਕਾਰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਆਈ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਭਾਵੇਂ ਹੀ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਕਾਫ਼ੀ ਵਿਵਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਨਕਲਾਬੀ ਅਖਵਾਉਣ ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਹਟਦੀ। ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਿਸੇ ਬਾਹਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਕਰਨ ਹੀ ਦੇਣਾ....! ਇਹ ਨਾਅਰਾ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਾਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਨੇ। ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਘਰਾਣਿਆਂ ਤੇ ਹੋਰ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਬੈਠੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕੋਸਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਨੇ, ਪਰ ਕਦੇ ਕਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਟਿੱਚਰਾਂ ਕਰਦੇ ਨੇ ਕਿ ਮਾਨ ਤਾਂ ਬਿਠਾਇਆ ਹੀ ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਵੈਸੇ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਦਾਅ ਪੇਚ ਨਹੀਂ ਚੱਲਦਾ ਜਾਂ ਫਿਰ ਲੋਕ ਜਿਹਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ, ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਮੁੱਦਾ ਛੇੜ ਹੀ ਦਿੰਦਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਉਹਨੂੰ (ਲੀਡਰਾਂ) ਸੁਰਖ਼ੀ ਦਾ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਨਾਲ ਹੀ ਉਹਦੀ (ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਧਿਰ) ਬੱਲੇ ਬੱਲੇ ਵੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਵੇਲੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰਨਾਂ ਮੰਤਰੀਆਂ ਤੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ।

ਜਿਨਾਂ ਮੰਤਰੀਆਂ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਅਤੇ ਸਮੇਤ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਪਿੰਡਾਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਤੇ ਕਸਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜੰਮ ਕੇ ਵਿਰੋਧ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਕਸਬਿਆਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵੇਲੇ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਮੰਤਰੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੀ ਆਓ ਭਗਤ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਇਮੋਸ਼ਨਲ ਮੁੱਦਾ ਚੁੱਕਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਪਾਣੀ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਹੀ ਰਹਿਣਾ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਕੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਨੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਹ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਪੱਕਾ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਪਾਣੀ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ ?

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਿੱਖਿਆ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦਾ ਰੌਲਾ ਰੱਜ ਕੇ ਪਿਆ। ਸਿੱਖਿਆ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਦੇ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਭੱਦਾ ਮਜ਼ਾਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਉਸ ਤੋਂ ਤਾਂ ਸਾਫ਼ ਸਪਸ਼ਟ ਇਹ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਵਾਲਾ ਸੁਪਨਾ ਮਹਿਜ਼ ਸੁਪਨਾ ਹੀ ਰਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹਰ ਕੋਈ ਇਸ ਸਿੱਖਿਆ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਆ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਹੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚੋਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਜੜੋਂ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਯੁੱਧ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਚਲਾਇਆ। ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਨਿੱਕੀਆਂ ਮੱਛੀਆਂ ਨੂੰ ਫੜ ਕੇ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਕਈਆਂ ਦੇ ਘਰ ਢਾਹ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਕਈਆਂ ਦੇ ਘਰ ਢਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਨੇ।

ਖ਼ੈਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚੋਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਕੇ ਹੀ ਸਾਹ ਲੈਣਾ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਹਰਜੋਤ ਬੈਂਸ ਤਾਂ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਨਹੀਂ ਥੱਕਦੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਿੱਖਿਆ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਲਿਆ ਕੇ ਛੱਡਣੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਪੋਸਟਾਂ ਭਰੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣ ਦੇਣਾ। ਭਾਵੇਂ ਹੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂ ਨਾ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾਣ ? ਸਿੱਖਿਆ ਸਿਹਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਰ ਕਈ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਟੋਹ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸੱਤਾ ਦੇ ਵਿੱਚ ਆਈ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਵੇਲੇ ਵੱਖੋ ਵੱਖਰੇ ਮਸਲਿਆਂ ਤੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਘਿਰੀ ਪਈ ਹੈ।

ਨਿਊਯਾਰਕ
ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ : ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਪ੍ਰੀਤ ਖਰਾ ਸੱਚ
ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ
9569820314

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦਾ ਮਸਲਾ ਅਜਿਹਾ ਮਸਲਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੇ ਹਰ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਖ਼ੂਨ ਖੌਲ ਜਾਂਦਾ। ਹਰ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਪਾਣੀ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਦੇਣਾ। 2 ਮਈ ਨੂੰ ਸਰਬ ਪਾਰਟੀ ਮੀਟਿੰਗ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਬੁਲਾਈ ਅਤੇ ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੱਟ ਗੰਨਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਭੇਲੀ ਦੇ ਦਿੰਦਾ। ਮਤਲਬ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦੀ ਗੱਲ ਦਾ ਸਾਫ਼ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇੱਦਾਂ ਪਾਣੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ, ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਭਾਵੇਂ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਜਾਨ ਮੰਗ ਲਓ। ਹਰਿਆਣਾ ਆਪਣਾ ਤਰਕ ਦੇ ਰਿਹਾ। ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਿਰੋਧੀ ਅਤੇ ਸੱਤਾ ਧਿਰ ਦੇ ਲੀਡਰ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਗਏ ਨੇ। ਹਰਿਆਣੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਾਇਬ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਪੀਣ ਲਈ ਤਾਂ ਪਾਣੀ ਦੇ ਦਿਓ ਪੰਜਾਬ ਵਾਲ਼ਿਓਂ। ਪੰਜਾਬ ਸਾਡਾ ਵੱਡਾ ਭਰਾ, ਵੱਡਾ ਭਰਾ ਕਦੇ ਵੀ ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਪਿਆਸਾ ਨਹੀਂ ਮਾਰਦਾ, ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਭੁੱਖਾ ਮਾਰਨ ਤੇ ਤੁਰਿਆ ਹੋਇਆ। ਸੈਣੀ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਬੜੇ ਦਿਆਲੂ ਨੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਈ ਘਨੱਈਆ ਜੀ ਦਾ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਭਾਈ ਘਨੱਈਆ ਜੀ ਨੇ ਹਰ ਉਸ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਪਿਆਇਆ ਜਿਹੜਾ ਪਿਆਸਾ ਸੀ ਚਾਹੇ ਉਹ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸੀ, ਚਾਹੇ ਕੋਈ ਆਪਣਾ।

ਪਰ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਕੋਰੀ ਨਾ ਕਰੀ ਬੈਠੇ ਨੇ। ਖ਼ੈਰ ਮਾਮਲਾ ਲੰਮਾ ਚੌੜਾ ਹੈ। ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ-ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਵੱਡੇ ਲੀਡਰ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂ ਵੀ ਪਹੁੰਚੇ। ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫ਼ਰੰਸ ਕਰਦਿਆਂ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਪਾਣੀਆਂ ਦਾ ਸੰਕਟ ਸਾਡੇ ਸਿਰ ਅਚਾਨਕ ਨਹੀਂ ਆਇਆ, ਇਹ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸਾਡੇ ਤੇ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਪਿਛਲੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਪਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਕੁੱਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਕਾਨਫ਼ਰੰਸ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਨਜ਼ਰੀਆ ਆਏ ਕਿ ਮੈਂ ਪਾਣੀਆਂ ਦਾ ਰਖਵਾਲਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਪਾਣੀਆਂ ਲਈ ਅਸੀਂ ਮਰ ਮਿਟਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਪਾਣੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਲਾਈਫ਼ ਲਾਈਨ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਹੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦੀ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਂ ਭਰਦਿਆਂ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦੀ ਪਿੱਠ ਥਾਪੜੀ ਗਏ ਅਸੀਂ ਪਾਰਟੀਬਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉੱਠ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਾਲ ਖੜੇ ਹਾਂ, ਤੁਸੀਂ ਅੱਗੇ ਵਧੋ, ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਹਾਂ। ਵੈਸੇ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਇਕੱਠੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਨੇ।

11 ਮਈ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੰਗਲ ਡੈਮ ਪੁੱਜੇ, ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੰਘਰਸ਼ਸ਼ੀਲ ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਿਹੜਾ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ, ਉਸਦੀ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਅਲੋਚਨਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਤੇ ਜਿੱਥੇ ਗੰਭੀਰ ਦੋਸ਼ ਲਾਏ, ਕਿਹਾ ਕਿ, ਇਹ ਤਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਦੁਕਾਨਦਾਰੀਆਂ ਚਲਾਉਂਦੇ ਨੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਇਸ ਬਿਆਨ ਤੇ ਭਾਕਿਯੂ (ਏਕਤਾ-ਉਗਰਾਹਾਂ) ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਰੱਟਾ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣੇ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ 'ਚ ਪਾਟਕ ਪਾਉਣ ਦੀ ਕੇਂਦਰੀ ਹਕੂਮਤ ਦੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਪ ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਵੀ ਆਪਣੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਗਿਣਤੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਤਾਂ ਰੱਜ ਕੇ ਬੋਲ ਰਹੇ ਨੇ, ਪਰ ਕੇਂਦਰ ਖਿਲਾਫ ਨਹੀਂ!

ਖ਼ੈਰ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਸਾਰਾ ਸਿਆਸੀ ਡਰਾਮਾ ਲੱਗ ਰਿਹਾ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ...! ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੂਰਖ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਪਾਰਟੀ, ਕੋਈ ਵੀ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦੀ, ਉਹ ਹਰ ਮੌਕੇ ਤੇ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਚੌਕਾ ਛੱਕਾ ਲਾਉਂਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਇਹ ਸੱਤਾ ਧਿਰ। ਵੈਸੇ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਦਾ ਪੇਚ ਕਿਸੇ ਪਾਸੇ ਨਹੀਂ ਚੱਲਦਾ ਅਤੇ ਬੈਕ ਫੁੱਟ ਤੇ ਸਭ ਕੁੱਝ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਦੇ ਉੱਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਜਾਂਦੇ ਨੇ, ਜਿਹੜੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਦਿਮਾਗ਼ ਅਤੇ ਸੀਨੇ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੁੰਦੇ ਨੇ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਵੋਟਾਂ ਵੀ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀਆਂ ਨੇ ਅਤੇ ਪਿੱਠ ਵੀ ਚੁੱਪ ਚੁਪੀਤੇ ਥਾਪੜੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਇਸ ਵੇਲੇ ਕਾਫ਼ੀ ਹੇਠਾਂ ਜਾ ਚੁੱਕਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਪਾਣੀ ਤਾਂ ਹੀ ਬਚ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਹੁਣੇ ਜਾਗ ਪਏ, ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਪਾਣੀ ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਦੇ ਨਾਲ ਜਿਸ ਤੇਜ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ ਹੇਠਾਂ ਜਾ ਰਿਹਾ, ਉਸ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਸਪਸ਼ਟ ਇਹ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਉਂਦੇ ਕੋਈ ਢਾਈ ਤਿੰਨ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੀਣ ਨੂੰ ਵੀ ਪਾਣੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣਾ।

ਵੈਸੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਘਰਾਣਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਫ਼ੈਕਟਰੀਆਂ ਕਾਰਖ਼ਾਨਿਆਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬਿਠਾ ਕੇ ਦੱਸੇ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਪਾਣੀ ਕਿੱਥੇ ਕੁ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਣਕ ਝੋਨੇ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਪਾਸੇ ਹਟਾ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਹੋਰਨਾਂ ਫ਼ਸਲਾਂ ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਵਾਵੇ। ਹੋਰ ਫ਼ਸਲਾਂ ਬੀਜਣ ਲਈ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰੇ ਤਾਂ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗੰਧਲੇ ਹੋ ਰਹੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਵੀ ਜਿਹੜੀਆਂ ਫ਼ੈਕਟਰੀਆਂ ਤੇ ਕਾਰਖ਼ਾਨਿਆਂ ਦੇ ਵੱਲੋਂ ਧਰਤੀ ਵਿੱਚ ਜ਼ਹਿਰ ਘੋਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਵੀ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੱਕੇ ਤੌਰ ਤੇ ਤਾਲੇ ਲਗਾਏ ਜਾਣ।

ਜਿਨਾਂ ਫ਼ੈਕਟਰੀਆਂ ਕਾਰਖ਼ਾਨਿਆਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਛਪੀਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਹਕੂਮਤ ਨੇ ਭੋਰਾ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਖ਼ੈਰ ਇਹ ਮਾਮਲੇ ਲੰਮੇ ਚੌੜੇ ਨੇ ਅਤੇ ਇੱਦਾਂ ਹੀ ਚੱਲਦੇ ਰਹਿਣੇ ਨੇ, ਉਹਦਾ ਸਾਡੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜੰਮਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿੱਤ ਮੁਹਿੰਮਾਂ। ਮਤਲਬ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਨਾ ਤਾਂ ਕਦੇ ਮੁੱਦੇ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਸਕਦੇ ਨੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਸਲੇ ਕਦੇ ਹੱਲ ਹੋਣਗੇ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਇੱਦਾਂ ਹੀ ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਉੱਤਰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ ਅਤੇ ਹਕੂਮਤਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਚਾਰ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਅਖ਼ਬਾਰੀ ਸੁਰਖ਼ੀ ਬਣਿਆ ਰਹੇਗਾ।

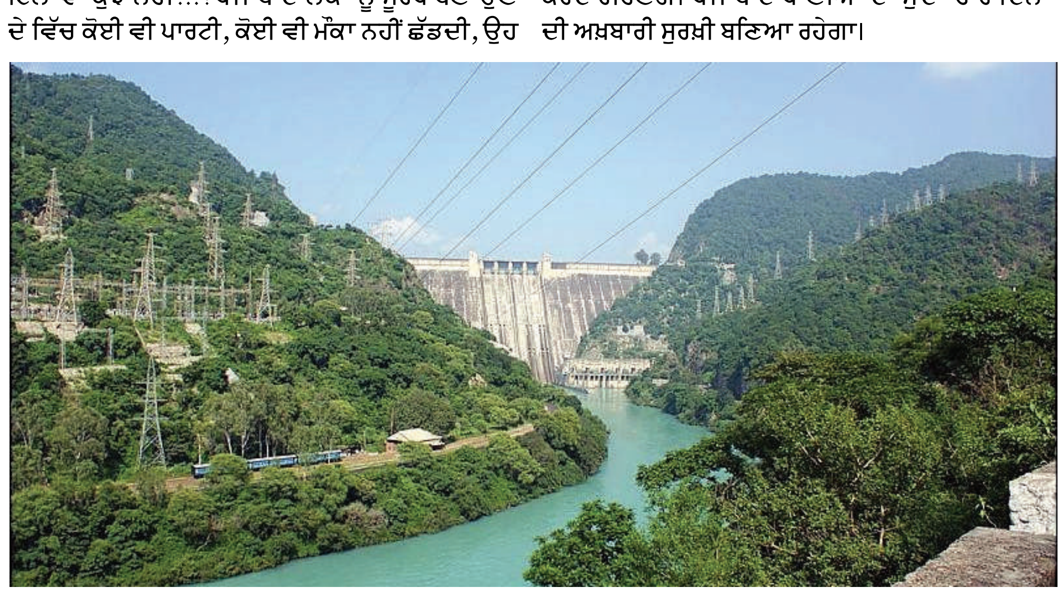

ਸਮੇਂ ਦੀ ਕਦਰ

ਸਮਾਂ ਇੱਕ ਅਨਮੋਲ ਖਜ਼ਾਨਾ ਹੈ । ਇਹ ਬਹੁਤ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਬਲਵਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । ਇਹ ਕਦੇ ਰੁਕਦਾ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਨਿਰੰਤਰ ਆਪਣੀ ਚਾਲੇ ਚੱਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ । ਇਸਨੂੰ ਕਦੀ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਕੀਮਤ ’ਤੇ ਖ਼ਰੀਦਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ । ਇਹ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਰ ਹੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਸਮਾਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਹੱਥੋਂ ਨਿਕਲ ਜਾਵੇ ਦੁਬਾਰਾ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਦੁਬਾਰਾ ਵਾਪਸ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ । ਇਸ ਲਈ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਅਜਾਈ ਨਹੀਂ ਗਵਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ।

ਕੁਦਰਤੀ ਪੱਖ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਕਾਇਨਾਤ ਸਮੇਂ ਅਨੁਸਾਰ ਚੱਲਦੀ ਹੈ । ਇਹ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨਾ ਸਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ । ਇਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਸਮੇਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਪੂਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ । ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਹੀ ਰੁੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ, ਗ੍ਰਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ, ਰੁੱਖਾਂ ਅਤੇ ਪੌਦਿਆਂ ’ਤੇ ਫ਼ਲ, ਫੁੱਲ ਅਤੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਫ਼ਸਲਾਂ ਝੂਮਦੀਆਂ ਹਨ । ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਸੂਰਜ ਦਾ ਚੜ੍ਹਨਾ ਮਨੁੱਖੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਨਵਾਂ ਚਾਨਣ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣਾ ਹੈ ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕੁੱਝ ਨਵਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਦਾ ਹੈ । ਇਸ ਲਈ ਸੂਰਜ ਦਾ ਚੜ੍ਹਨਾ ਤੇ ਛਿਪਣਾ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਸ੍ਰੋਤ ਹੈ, ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪਾਬੰਧ ਰਹਿਣਾ ਸਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ ।

ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਹਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਹਰ ਕੰਮ ਸਮੇਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੂਰੀ ਈਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ । ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਮ ਨੂੰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਹਲ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ । ਕਈ ਵਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਆਲਸ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਕੰਮ ਤੋਂ ਕੰਨੀਂ ਕਤਰਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅੱਜ ਦਾ ਕੰਮ ਕੱਲ੍ਹ ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੰਮ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਸਮੇਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੂਰੇ ਨਹੀਂ ਕਰ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀਆਂ, ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਉਲਝ ਕੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ । ਕਈ ਵਾਰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਨਾ ਪੂਰੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਘਾਟੇ ਨੂੰ ਸਹਿਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ । ਸਿਆਣਿਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਘੜੀ ਦਾ ਖੁੰਝਿਆ ਸੌ ਕੋਹ ਆਣ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਖੁੰਝ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਉਠਾਉਂਦੇ, ਸਮਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਿਛਾੜ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ।

ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਸੋਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦਾ ਜੀਵਨ ਆਨੰਦਮਈ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਭਰਿਆ ਬਤੀਤ ਹੋਵੇ । ਇਸ ਲਈ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ । ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾਂ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ ਸਮਾਂ । ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਤਦ ਹੀ ਸੁੱਖ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸਮੇਂ ਦੀ ਤਾਲ ਨਾਲ ਤਾਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਚੱਲੇਗਾ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਨੀ ਸਿੱਖੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਸਫ਼ਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਹੀ ਸਹੀ ਕੁੰਜੀ ਹੈ । ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਵੀ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਬਾਰੇ ਆਖਦੇ ਹਨ :

ਹੋ ਅਜੇ ਸੰਭਾਲ ਇਸ ਸਮੇਂ ਨੂੰ,
ਕਰ ਸਫ਼ਲ ਉਡੱਦਾਂ ਜਾਂਵਦਾ ।

ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਹਲੇ ਬੈਠ ਕੇ, ਇੱਧਰ-ਉੱਧਰ ਘੁੰਮ ਕੇ ਜਾਂ ਗੱਪਾਂ-ਸ਼ੱਪਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਂ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ

ਨਿਊਯਾਰਕ ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ : ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਪ੍ਰੀਤ ਖਰਾ ਸੱਚ
ਮਾਸਟਰ ਹੰਸ ਕਲੇਰ
9530570638

ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਜ਼ਿਲਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫ਼ਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ । ਸਕੂਲਾਂ, ਕਾਲਜਾਂ ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੂਰਾ ਸਾਲ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ । ਉਹ ਸਮੇਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਆਪਣਾ ਅਨਮੋਲ ਸਮਾਂ ਫੋਕੀ ਐਸ਼ਪ੍ਰਾਸਤੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ । ਜਦੋਂ ਉਹ ਪੇਪਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਅਸਫ਼ਲ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਜਾਏ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦੇ ਮਹੱਲ ਢਹਿ-ਢੇਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੱਲੇ ਪਛਤਾਵੇ ਹੀ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਕੁੱਝ ਵਿਅਕਤੀ ਅਜਿਹੇ ਵੀ ਹਨ ਜੋ ਆਪਣੇ ਭੂਤਕਾਲ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਕੇ ਪਛਤਾਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ । ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਭੂਤ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਫਿਕਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਵਰਤਮਾਨ ਸਮਾਂ ਵੀ ਬਰਬਾਦ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ । ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਾਸ਼ਤਾ ਛਾਂ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਾਰਗ ਤੋਂ ਭਟਕ ਜਾਂਦੇ ਹਨ । ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਵੀ ਭਾਈ ਵਿਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਮੇਂ ਦੀ ਕਦਰ ਬਾਰੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਖਦੇ ਹਨ:

‘ਕੱਲ੍ਹ’ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਬੀਤ ਵੱਸ ਤੋਂ ਦੂਰ ਨਸਾਈ,
‘ਭਲਕ’ ਅਜੇ ਹੈ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਵਿੱਚ ਹੱਥਾਂ ਆਈ,
‘ਅੱਜ’ ਅਸਾਡੇ ਕੋਲ ਵਿੱਚ ਪਰ ਫਿਕਰਾਂ ਲਾਈ,
‘ਕੱਲ੍ਹ’ ‘ਭਲਕ’ ਨੂੰ ਸੋਚ ‘ਅੱਜ’ ਇਹ ਮੁਫ਼ਤ ਗੁਆਈ ।

ਇਸ ਲਈ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਸਮੇਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਸਮਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਦਾ ਹੈ । ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਪਹਿਚਾਣ ਲੈਂਦੇ ਹਨ । ਉਹ ਆਪਣੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ । ਉਹ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਮਈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਗੁਜ਼ਾਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ, ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਤੋਂ ਕੋਹਾਂ ਦੂਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ । ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਪਛਤਾਵਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ । ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਸਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ । ਉਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਧਨੀ ਬਣਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਆਨੰਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ।

ਹਾਂ ਹੁਣ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸੈੱਟ ਹੈ...

ਸਿਆਣੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਪਰਮਾਤਮਾ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕੰਨ ਵਿੱਚ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੇਰੇ ਜਿਹਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਪਰ ਜਦੋਂ ਇਨਸਾਨ ਜਨਮ ਲੈ ਕੇ ਧਰਤੀ ਤੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਅਤੇ ਇੱਛਾਵਾਂ ਦਿਨ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਵਧਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਹਰ ਪੱਖ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣ ਲਈ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਸੰਭਵ ਯਤਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਛੋਟਾ ਬੱਚਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਵੱਡੇ ਹੋਣ ਦਾ ਚਾਅ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਉਸਨੂੰ ਪੁੱਛਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਉਹ ਵੱਡਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਹੁਣ ਤਾਂ ਸੈੱਟ ਹੈ ? ਤਾਂ ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ÷ ਨਹੀਂ ਅਜੇ ਮੈਂ ਸੈੱਟ ਨਹੀਂ ਹਾਂ । ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੱਚਾ ਬਿਨਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਸਕੂਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਲਜ ਜਾਣ ਦੀ ਚਾਅ ਮਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਕਾਲਜ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨੌਕਰੀ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਨ ਅੰਦਰ ਵੱਧ ਤਨਖ਼ਾਹ ਆਉਣ ਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸਮਾਜਿਕ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਹਰ ਵੇਲੇ ਲੋਚਦਾ ਹੈ । ਪਰ ਉਸ ਦਾ ਮਨ ਸੈੱਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਵਧੀਆ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚੰਗੀ ਸੋਹਣੀ ਕੁੜੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੱਚੇ, ਫੇਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਕਰਨਾ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਉਣਾ, ਲਿਖਾਉਣਾ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਕਰਨੀ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਵਿਆਹ ਕਰਨਾ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੋਤੇ ਪੋਤੀਆਂ ਨਾਲ ਖੇਡਣਾ। ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਸੈੱਟ ਹੋਣ ਲਈ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਦਾਅ ਪੇਚ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਸੈੱਟ ਕਰਦਾ ਕਰਦਾ ਇਨਸਾਨ ਆਪਣੇ ਅਖੀਰਲੇ ਸਾਹਾਂ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਉਹ ਸੈੱਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਦੋਂ ਚਾਰ ਮੋਢੇ ਉਸ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਆਖਰੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਤੇ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਭੀੜ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਭਾਈ ਸੈੱਟ ਕਰੋ ਇਹ ਸੈੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਉਸਨੂੰ ਚਿਤਾ ਤੇ ਲਿਟਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇੱਕ ਸਿਆਣੇ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਈ ਲੱਕੜਾਂ ਹਿਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਹੁਣੇ ਇਹ ਸੈੱਟ ਨਹੀਂ ਹਨ ਇਸ ਨੂੰ ਸੈੱਟ ਕਰੋ ,ਤਾਂ ਉੱਥੇ ਖੜੇ ਲੋਕ ਬੋਲਦੇ ਹਨ ਅਜੇ ਵੀ ਸੈੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਫਿਰ ਚੰਡਾਲ (ਮੁਰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ) ਲਾਸ਼ ਦੀ ਚਿਤਾ ਤੇ ਤਿੰਨ ਸਰੀਏ ਖੱਬੇ ਤਿੰਨ ਸਰੀਏ ਸੱਜੇ ਗੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਪਿਛੋਂ ਇੱਕ ਸਿਆਣੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ÷ਹਾਂ ਹੁਣ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸੈੱਟ ਹੈ÷ਮੈਂ ਪਿੱਛੇ ਅਫਸੋਸ ਵਿੱਚ ਖੜਾ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਇਨਸਾਨ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਸੈਟ ਉਹ ਆਪਣੀ ਆਖਰੀ ਥਾਂ ਤੇ ਆ ਕੇ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ.....

ਨਿਊਯਾਰਕ ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ : ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਪ੍ਰੀਤ ਖਰਾ ਸੱਚ
ਵਲੋਂ: ਪਿੰਸੀਪਲ ਰੰਧਾਵਾ ਸਿੰਘ ,ਪਟਿਆਲਾ 9417131332

ਗੁੜ ਖਾਂਹੀ, ਪੂਣੀ ਕੱਤੀ..... ਸੱਚ ਦੇ ਅਧਾਰਿਤ

ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਬੱਡਰੁੱਖ ਪਿੰਡ ਦੀ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਚਿਰ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਪਿੰਡ ਦੇ ਕਿਸੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ @@ਧੀ@@ ਦਾ ਜਨਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰ, ਪੁਰਾਣੇ ਖਿਆਲਾਂ ਦਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ,.. ਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ਪੜ੍ਹਦੇ ਚਾਚੇ ਨੂੰ ਛੱਡਕੇ, ਬਾਕੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਜੀਅ ਉਸ ਕੁੜੀ ਦੇ ਜਨਮ ਲੈਣ ਪ੍ਰਤੀ ਖਿਲਾਫ ਸਨ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕੁੜੀ ਦਾ ਬਾਪ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿਲੋਂ-ਮਨੋ ਅਪਣਾ ਨਹੀ ਸੀ ਰਿਹਾ.....!! ਉਸ ਕੁੜੀ ਦੇ ਚਾਚੇ ਨੂੰ, ਜਦੋ ਨਵ-ਜਨਮ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਬੱਚੀ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋ ਪਿੰਡ ਆ ਕੇ ਵੇਖਣ ਲਈ....ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਦੇਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਬਸ, ਇਸੇ ਗੱਲ ਦਾ, ਫਾਇਦਾ ਚੁਕ ਕੇ ਕੁੜੀ ਦੀ ...ਦਾਦੀ ਅਤੇ ਬਾਪ ਨੇ ਮਾਂ ਦੀ ਗੋਦ ਚੋਂ ਖੋਹ-ਖਿੱਚ ਕੇ, ਉਸ ਅਣਭੋਲ ਬੱਚੀ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੇ ਲਈ ਲੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ,.....!! ਉਹਨਾਂ ਸਮਿਆਂ @ਚ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਘੜੇ ਵਿੱਚ ਦੱਬ ਕੇ ਮਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਦਾਦੀ ਨੇ ਉਸ ਨਿੱਕੀ ਜਿੱਹੀ ਜਾਨ ਨੂੰ ਘੜੇ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਤੇ ਉਸਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੁੜ ਦੀ ਰੋੜੀ ਤੇ ਰੂੰ ਦਾ ਫੰਬਾ ਫੜਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ... ਗੁੜ ਖਾਂਈ , ਪੂਣੀ ਕੱਤੀ, ਆਪ ਨਾਂ ਆਈਂ , ਵੀਰ ਘੱਤੀ ਫਿਰ ਉਹਨਾ ਨੇ ਘੜਾ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਤੇ ਬਦਨਾਮੀ ਦੇ ਡਰ ਤੋਂ ਘੜੇ ਨੂੰ ਘਰ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨੱਪ ਦਿੱਤਾ । ਇੰਨੇ ਨੂੰ ਉਸ ਕੁੜੀ ਦਾ ਚਾਚਾ ਵੀ ਘਰ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ !ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਰੋਂਦੀ ਭਾਬੀ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾ ਲਿਆ ....ਤੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ......ਨਵ-ਜਨਮ ਕੁੜੀ ਕਿੱਥੇ ਹੈ...? ਕੁੜੀ ਦੇ ਬਾਪ ਨੇ ਇਸ਼ਾਰਾ ਜਿਹਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ, ਅਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਪੱਥਰ ਨੂੰ ਉਸ ਜਗਾ ਨੱਪ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਾਹ ਬਚਾ ਲੈ ਜੇ ਤੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਬਚਾ ਸਕਦਾ ਏ....!!ਗਰਮੋ ਗਰਮੀ ਹੋਇਆ, ਕੁੜੀ ਦਾ ਚਾਚਾ ....ਵੇਹੜੇ ਚੋ ਮਿੱਟੀ ਪੁੱਟਣ ਲੱਗਾ ਤੇ..... ਉਸ ਟੋਏ ਚੋ ਘੜਾ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ । ਜਦੋ ਘੜੇ ਦਾ ਢੱਕਣ ਚੁੱਕ ਕੇ ਵੇਖਿਆ....ਤਾਂ ਉਹ ਕੁੜੀ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਦਾ ਅੰਗੂਠਾ ਚੂੰਗ ਰਹੀ ਸੀ ਤੇ ...ਉਸਦੇ ਸਾਹ ਵੀ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸਨ....../

ਉਸਨੇ ...ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਆਪਣੇ ਗਲ ਨਾਲ ਲਾਉਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ... ਤੁਸੀ ਤਾਂ ਇਸ ਬਿਚਾਰੀ ਨੂੰ ਅੱਜ ਮਾਰ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਇਹ ਤਾਂ ਕਰਮਾਂ ਵਾਲੀ ਮੇਰੇ ਕਰਮੀ ਬਚ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ...ਅੱਜ ਤੋ ਬਆਦ ਇਹ ਮੇਰੀ ਧੀ ਹੈ, ਇਸ ਦੀ ਸਾਰੀ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਖੁਦ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹਾਂ... ਤੁਸੀ ਅੱਜ ਤੋ ਇਸ ਕੁੜੀ ਦੇ ਕੁਝ ਨਹੀ ਲਗਦੇ, ਇਸ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ, ਤੁਸੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਚਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾ ਕਰਨਾ...! ਨਹੀ ਫਿਰ ਮੇਰੇ ਤੋ ਬੁਰਾ ਕੋਈ ਨਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਫਿਰ ਉਸ ਕੁੜੀ ਦਾ ਨਾਂ ਰਾਜ ਕੌਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਤੇ ਚਾਚੇ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਪਾਲ ਪੋਸ ਕੇ, ਉਸਦਾ ਵਿਆਹ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ...ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਜ ਕੌਰ ਦੀ ਕੁੱਖੋਂ ਇੱਕ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ ! ਜਿਸਦਾ ਨਾਮ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ । ਉਸ ਦਾ ਬੇਟਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੱਡਾ ਹੋ ਕੇ, ਸ਼ੇਰੇ-ਏ-ਪੰਜਾਬ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਦੁਨੀਆਂ @ਚ ਜਾਣਿਆ ਗਿਆ । ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਕੌਰ ਨਾ ਹੁੰਦੀ..... ਤਾਂ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਾ ਹੁੰਦੇ ਤੇ ਜੇ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਾ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਆਜ਼ਾਦ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ੱਜ ਅਸੀ ਵੀ ਗੁਲਾਮ ਹੁੰਦੇ,....!! ਅੰਤ @ਚ ਬੱਸ ਇੱਕੋ ਗੱਲ ਕਹਾਂਗੇ @@ ਕੁੱਖ ਚ ਧੀ , ਘੜੇ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ, ਨਾਂ ਸਾਂਭੇ ਤਾਂ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਏਗੀ ਕਹਾਣੀ ??

ਨਿਊਯਾਰਕ ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ : ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਪ੍ਰੀਤ ਖਰਾ ਸੱਚ
(ਦੀਪ ਰੱਤੀ)

ਕੀ ਸੱਚੀਉਂ ਔਰਤਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਨ ?

ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਔਰਤ ਨੇ ਵੱਡਮੁੱਲਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਉਸ ਨੇ ਖੰਡਰਾਂ ਨੂੰ ਘਰ ਬਣਾਇਆ ।ਆਪਣੀ ਹਿੰਮਤ ਤੇ ਦਲੇਰੀ ਨਾਲ ਉਹ ਮਰਦ ਦੇ ਮੋਢੇ ਦੇ ਨਾਲ ਮੋਢਾ ਜੋੜ ਕੇ ਚੱਲੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲ ਕਿ ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਅੱਗੇ ਨਿਕਲ ਗਈ। ਇੱਕ ਪੜ੍ਹੀ ਲਿਖੀ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਨਿਕਲ ਚੁੱਕੀ ਔਰਤ ਵੀ ਜੁਲਮ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਫਿਰ ਅਨਪੜ੍ਹ ਪੇਂਡੂ ਤੇ ਗਰੀਬ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਦੁਰਦਸਾ ਦਾ ਅੰਦਾਜਾ ਲਗਾਉਣਾ ਕੋਈ ਮੁਸਕਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅੱਜ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਲੋੜ ਔਰਤ ਵਰਗ ਨੂੰ ਇਕ ਮੁੱਠ ਹੋਣ ਤੇ ਆਪਣੀ ਸਕਤੀ ਪਹਿਚਾਨਣ ਦੀ ਹੈ। ਕੀ ਔਰਤ ਇੰਨੀ ਬੇਸਹਾਰਾ ਤੇ ਕਮਜੋਰ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਦਾ ਦਿਲ ਕਰੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਘਰੋਂ ਚੁੱਕ ਕੇ ਲੈ ਜਾਵੇ ।ਜਿਸ ਦਾ ਦਿਲ ਕਰੇ ਇਸ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਣ ਨੂੰ ਉਹ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਲਵੇ, ਜੇ ਕੋਈ ਨਾ ਮੰਨੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਤੇਜਾਬ ਨਾਲ ਜਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਜਿੱਥੇ ਦਿਲ ਕਰੇ ਇਸ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਉਹ ਥਾਂ ਭਾਵੇਂ ਬੱਸ ਹੋਵੇ, ਟ੍ਰੇਨ ਹੋਵੇ,ਖੇਤ ਜਾਂ ਕੁਝ ਹੋਰ। ਆਖਿਰ ਕਿਉਂ ? ਮਾਂ ਦੀ ਗੋਦੀ ਵਿੱਚ ਖੇਡਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮਾਸੂਮ ਬੱਚੀਆਂ ਦੇ ਵੀ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ।ਕੀ ਕਦੀ ਸੋਚਿਆ ਕਿਸੇ ਨੇ ਕਿ ਜਿੰਨਾ ਬੱਚੀਆਂ ਨਾਲ ਅਜਿਹੇ ਹਾਦਸੇ ਹੋਏ ਹੋਣਗੇ ਉਹ ਕਿਵੇਂ ਰੋਜ ਤਿਲ ਤਿਲ ਮਰਦੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ? ਜੁਰਮ ਦੀ ਹੱਦ ਦੇਖੋ ਕਿ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਬਲਾਤਕਾਰ ਆਂਢ ਗੁਆਂਢ ਜਾਂ ਰਿਸਤੇਦਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਚਾਚੇ ਮਾਮੇ ਜਾਂ ਭਰਾ ਲਗਦੇ ਦਰਿੰਦੇ ਹੀ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨੋਚ ਨੋਚ ਖਾ ਗਏ। ਰੋਜ ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਦਿਲ ਕੰਬਾਊਂ ਹਨ। ਕੀ ਇਸੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਲੋਕ ਮਹਾਨ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ? ਇੱਕ ਮਰਦ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਤੇ ਆਉਣ ਲਈ ਔਰਤ ਦੀ ਕੁੱਖ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਵੱਡੇ ਹੋਣ ਲਈ ਔਰਤ ਦੇ ਦੁੱਧ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ।ਇਹ ਔਰਤ ਹੀ ਹੈ ਸੋ ਜਣੇਪੇ ਦੀਆਂ ਪੀੜਾਂ ਸਹਿ ਕੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਗਿੱਲੀ ਥਾਂ ਤੇ ਆਪ ਸੌਂ ਕੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸੁੱਕੀ ਥਾਂ ਤੇ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਾ ਮੁੱਲ ਨਸੇੜੀ ਪੁੱਤ ਉਸ ਨੂੰ ਘਰੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਹੜ੍ਹ ਵਗ ਰਹੇ ਤੇ ਪੈਰ ਪੈਰ ਤੇ ਠੇਕੇ ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਏ। ਮੇਰੇ ਦੇਸ ਦੀਏ ਧੀਓ ਭੈਣੋਂ। ਸਮੁੱਚੀ ਔਰਤ ਵਰਗ ਨੂੰ ਹੁਣ ਅੱਗੇ ਆਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਪਾਊਡਰ, ਕਰੀਮਾਂ, ਸੈਂਡਲਾਂ, ਸਾੜੀਆਂ ਤੇ ਨਕਲੀ ਗਹਿਣਿਆਂ ਤੋਂ ਉੱਚਾ ਉੱਠੋ। ਟੀ ਵੀ ਸੀਰੀਅਲ ਦੇਖ ਕੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਦਲਣ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੁਝ ਰੱਜੇ ਪੁੱਜੇ ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਆਮ ਔਰਤ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਤਾਂ ਦੇਖੋ। ਕਿਵੇਂ ਔਰਤਾਂ ਸਰਾਬੀ ਪਤੀਆਂ ਤੇ ਪੁੱਤਾਂ ਹੱਥੋਂ ਹਰ ਰੋਜ ਤਾਰ ਤਾਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਦਹੇਜ ਦੀ ਲਾਹਨਤ ਕਰਕੇ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਧੀਆਂ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਘਰ ਬੈਠੀਆਂ ਹਨ। ਰੋਜ ਦੀ ਵਧਦੀ ਮਹਿੰਗਾਈ ਨੇ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਵਾਲ ਚਿੱਟੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਮਾਨਸਿਕ ਪ੍ਰੇਸਾਨੀ ਚ ਫਸੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਬਾਬਿਆਂ ਦੇ ਚੱਕਰਾਂ ਵਿਚ ਫਸਦੀਆਂ ਹਨ।

ਇਕ ਆਮ ਘਰੇਲੂ ਔਰਤ ਇਕ ਦਿਨ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਛੱਡ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਸੋਚੋ ਕੀ ਹਾਲਤ ਹੋਵੇਗੀ ।ਇਕ ਦਿਨ ਵਿਚ ਇਕ ਘਰ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਖਾਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਔਰਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਲਪਨਾ ਕਰੋ ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰੀਤ ਫੁਲਵਾੜੀ

ਨੇਤਾ ਅਤੇ ਦਲਿਤ

ਵੋਟਾਂ ਲੈਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ
ਨੇਤਾ ਦਲਿਤਾਂ ਦੇ ਘਰ ਜਾਣ ਬੇਲੀ।
ਰੋਟੀ ਖਾ ਕੇ, ਚਾਹ ਪੀ ਕੇ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਜਤਾਣ ਬੇਲੀ।
"ਤੁਹਾਡੇ ਘਰਾਂ ਦੀ ਸੁਧਾਰਾਂਗੇ ਹਾਲਤ"
ਹੋਰ ਕਈ ਲਾਰੇ ਲਾਣ ਬੇਲੀ।
ਪੰਜ ਸੌ ਦੇ ਚਾਰ ਨੋਟ ਦਿੰਦੇ
ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰੋਂ ਜਾਣ ਬੇਲੀ।
ਵੋਟਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪੁਆਣ ਲਈ
ਘਰੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਿੱਚ ਲਿਆਣ ਬੇਲੀ।
ਵੋਟਾਂ ਪੈਣ ਪਿੱਛੋਂ ਮੰਦਰ ਜਾ ਕੇ
ਜਿੱਤ ਲਈ ਨੱਕ ਘਸਾਣ ਬੇਲੀ।
ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਪਿੱਛੋਂ ਜਿੱਤ ਕੇ
ਖੁਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਢੋਲ ਵਜਾਣ ਬੇਲੀ।
ਦਾਣੇ ਤੇ ਦਾਲਾਂ ਮੁਫਤ ਦੇ ਕੇ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਹਲੜ ਬਣਾਣ ਬੇਲੀ।
ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਇਸ ਪਾਲਿਸੀ ਨਾਲ
ਦਲਿਤ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਰਹਿ ਜਾਣ ਬੇਲੀ।
ਆਪਣੀ ਪਾਲਿਸੀ ਨੂੰ ਸਫਲ ਹੁੰਦਾ ਵੇਖ
ਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਨੇਤਾ ਮੁਸਕਾਣ ਬੇਲੀ।
ਆਪ ਹੀ ਦਲਿਤਾਂ ਨੂੰ ਜਾਗਣਾ ਪੈਣਾ
ਕਿਸੇ ਆਣਾ ਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਗਾਣ ਬੇਲੀ।

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ
ਫੋਨ 9915803554

ਪੁੱਛ ਕਦੇ ਆ ਕੇ

ਪੁੱਛ ਕਦੇ ਆ ਕੇ ਸਾਡਾ ਹਾਲ ਭਰਾਵਾ,
ਕਿੰਝ ਮਿਲੇ ਸਾਨੂੰ ਰੋਟੀ, ਦਾਲ ਭਰਾਵਾ।
ਇਸ ਵਾਰੀ ਇਹ ਲੈ ਕੇ ਆਵੇਗਾ ਖੁਸ਼ੀਆਂ,
ਏਦਾਂ ਹੀ ਮੁੱਕ ਜਾਵੇ ਹਰ ਸਾਲ ਭਰਾਵਾ।
ਖਾਈ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਸਭ ਕੁੱਝ ਹੀ ਜ਼ੋਰਾਵਰ,
ਖਾਲੀ ਰਹਿ ਜਾਵੇ ਸਾਡਾ ਥਾਲ ਭਰਾਵਾ।
ਸਾਂਝਾ ਕਰ ਲੈ ਤੂੰ ਦੁੱਖ ਸਾਡੇ ਨਾਂ ਬਹਿ ਕੇ,
ਕੱਲਾ ਬਹਿ ਕੇ ਉਮਰ ਨਾ ਗਾਲ ਭਰਾਵਾ।
ਮਾਂ-ਪਿਉ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਘਰ ਚੋਂ ਕੱਢਣ ਏਦਾਂ,
ਕੱਢੀਦਾ ਜਿਵੇਂ ਮੱਖਣ ਚੋਂ ਵਾਲ ਭਰਾਵਾ।
ਗ਼ਮ ਦੇ ਅੰਗਾਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਨ੍ਹੀ ਆਈਦਾ,
ਕੁੱਝ ਨ੍ਹੀ ਬੱਚਣਾ ਪੱਲੇ ਦਿਲ ਜਾਲ ਭਰਾਵਾ।
ਆ ਦੋਵੇਂ ਕੱਠੇ ਹੋ ਜਾਈਏ ਭੇਦ-ਭੁਲਾ,
ਫੁੱਟ ਪਾਊਆਂ ਦੀ ਸਮਝ ਕੇ ਚਾਲ ਭਰਾਵਾ।

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ
ਫੋਨ 9915803554

ਬਾਪ/ਕਵਿਤਾ

ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਸਭ ਕੁੱਝ ਕਰੇ,ਜੋ ਦਿਨ ਦੇਖੇ,ਨਾ ਰਾਤ।
ਏਨਾ ਕੁੱਝ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਬਾਪ।
ਗਰਮੀ ਤੇ ਸਰਦੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹ ਘਰ ਨਹੀਂ ਬਹਿੰਦਾ।
"ਮੇਰੇ ਬੱਚੇ ਭੁੱਖੇ ਸੌਣ ਨਾ,"ਉਹ ਰੱਬ ਨੂੰ ਇਹੋ ਕਹਿੰਦਾ।
ਉਹ ਵਿਹਲਾ ਬਹਿ ਕੇ ਨਾ ਸਮਾਂ ਕਦੇ ਬਰਬਾਦ ਕਰੇ।
ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰੇ।
ਹੱਕ ਬੇਗਾਨਾ ਨਾ ਖਾਣ ਬਾਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਵੇ।
ਜੇ ਉਹ ਗਲਤ ਰਾਹ ਤੇ ਤੁਰ ਪੈਣ,ਤਾਂ ਸਖਤੀ ਦਿਖਾਵੇ।
ਲੋੜ ਪੈਣ ਤੇ ਘੂਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ, ਨਾਲੇ ਰੱਜ ਕੇ ਕਰੇ ਪਿਆਰ।
ਉਹ ਸਦਾ ਹੱਸਦੇ, ਖੇਡਦੇ ਰਹਿਣ,ਇਹ ਉਸ ਦਾ ਖ਼ਾਬ।
ਸ਼ਾਲਾ! ਬੱਚਿਆਂ ਤੋਂ ਕਦੇ ਨਾ ਵਿੱਛੜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਾਪ।
ਜੀਵਨ ਦਾ ਪੰਧ ਮੁਕਾਵਣ ਲਈ, ਸੇਧਾਂ ਦੇਈ ਜਾਵੇ ਆਪ।

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ
ਸਲੋਹ ਰੋਡ
ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ-9915803554

ਠੋਕੋ ਜੱਫੀ ਦਿਵਸ

ਦੀਨ ਧਰਮ ਨਾ ਰਹੀ ਔਕਾਤ ਕੋਈ,
ਘੁਲ ਆਕੜਾਂ ਮਿਆਰ ਕਿਰਦਾਰ ਗਏ।
ਠੋਕਣੀ ਤਾਲੀ ਸੀ ਗਏ ਠੋਕ ਜੱਫੀ,
ਪਾ ਦੁਸਮਣੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਗਏ।

ਪੀਤੇ ਸੂਪ ਸੀ 'ਕੱਠਿਆਂ ਬਹਿ ਕਦੇ,
'ਕੱਠੇ ਪਿੰਜਰੇ 'ਚ ਬਣ ਸਿ?ਗਾਰ ਗਏ।
ਜਹਿਰ ਉਗਲੀ ਮਿਹਣਿਉਂ ਹੋ ਮਿਹਣੀ
ਲੜਦੇ ਲੀੜਿਉਂ ਸੀ ਹੋ ਬਾਹਰ ਗਏ।

ਹੱਸਦੇ ਵੱਸਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾ ਵੰਡੀਆਂ,
ਗੁੱਸਾ ਆਪਣਾ ਤਾਂ ਅੱਜ ਠਾਰ ਗਏ।
ਧੋਖੇਬਾਜ ਹੀ ਨਿੱਕਲੇ ਮਲਾਹ ਦੋਵੇਂ,
ਡੋਬ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹੋ ਪਾਰ ਗਏ।

ਹੋ ਆਪ ਤਾਂ ਗਏ ਘਿਓ ਖਿਚੜੀ,
ਕਰ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਬਿਮਾਰ ਗਏ।
ਅੰਦਰ ਖਾਤੇ ਢਿੱਡੋਂ ਰਲ ਗਿਆਂ 'ਤੇ,
ਕੀ 'ਭਗਤਾ' ਰਹਿ ਇਤਬਾਰ ਗਏ।

..

ਬਰਾੜ-ਭਗਤਾ ਭਾਈ ਕਾ
001-604-751-1113

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ

ਜੂਨ ਦਾ ਮਹੀਨਾ ਗਰਮੀ ਸੀ ਕਹਿਰ ਦੀ ।
ਮਘਦੀ ਸੀ ਧੁੱਪ ਸਿਰ @ਤੇ ਦੁਪਹਿਰ ਦੀ ।
ਤੱਤੀ ਤਵੀ ਉਤੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਬਹਿ ਗਏ ।
ਜ਼ਾਲਮਾਂ ਦਾ ਹੋ ਜਾਏਗਾ ਨਾਸ਼ ਕਹਿ ਗਏ ।
ਪਾ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਇਤਿਹਾਸ ਰਚ ਗਏ ।
ਸੂਰਜ ਦੇ ਵਾਂਗ ਇਕ ਆਸ ਰਚ ਗਏ ।
ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਦੁਨੀਆਂ @ਤੇ ਹੋਰ ਹੋਣਾ ਨਈਂ ।
ਆਪਾ ਜ਼ਿੰਦਗਾਨੀ ਦਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੋਣ੍ਹਾਂ ਨਈਂ,
ਸਾਲ ਤਰਤਾਲੀ ਤੇ ਮਹੀਨਾ, ਸੋਲ੍ਹਾਂ ਦਿਨ ।
ਸ਼ਹੀਦੀ ਨੂੰ ਉਹ ਦੇ ਗਏ ਸਦੀਆਂ ਦੇ ਛਿਣ ।
ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਘਰ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ।
ਫਿਰ ਮਾਤਾ ਭਾਨੀ ਜੀ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾ ਸਮੋਏ ।
ਜਨਮ ਸਥਾਨ ਸੀਗਾ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਜੀ,
ਨੇਕੀ ਵਾਲੇ ਫੁਲਾਂ ਨਾਲ ਭਰੀ ਡਾਲ ਜੀ,
ਹੋਇਆ ਸੀ ਵਿਆਹ ਮਾਤਾ ਗੰਗਾ ਨਾਲ ਜੀ,
ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਫਿਰ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਲਾਲ ਜੀ,
ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦਾ ਸਥਾਨ ਸੋਹਣਾ ਸੀ ।
ਵਾਤਾਵਰਨ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਮਨਮੋਹਣਾ ਸੀ ।
ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਗਿਆਤਾ ਹੋਏ ਨੇ ।
ਗ੍ਰੰਥ ਦੀ ਸੰਪਾਦਨਾ ਦੇ ਦਾਤਾ ਹੋਏ ਨੇ ।
ਚੌਦਾਂ ਸੌ ਤੀਹ ਪੰਨਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰਜਿਆ ।
ਸੱਚੇ ਸੁੱਚੇ ਕਵੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਣ ਬਖਸ਼ਿਆ ।
ਭੱਟ, ਗੁਰਸਿੱਖ, ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਹੈ ।
ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਇਸ @ਚ ਲਾਸਾਨੀ ਹੈ ।
ਜਾਤ ਪਾਤ ਰੰਗ ਰੂਪ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਕੇ ।
ਇਨਸਾਨੀ ਕਦਰਾਂ ਤੇ ਕੀਮਤਾਂ ਪਿਆਰ ਕੇ ।
ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਦੋ ਸੌ ਸਤੱਤਰ ਸਲੋਕ ਨੇ ।
ਚੰਨ ਅਤੇ ਤਾਰਿਆਂ ਦੇ ਵਾਂਗ ਬੋਲ ਨੇ ।
ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸੀ ਯਾਰ ਮੀਆਂ ਮੀਰ ਬਾਲਮਾ ।
ਉੱਚ ਕੋਟੀ ਵਾਲਾ ਸੀ ਫ਼ਕੀਰ ਬਾਲਮ ।
ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਯਾਰਾਨੇ ਟਾਂਵੇਂ-ਟਾਂਵੇਂ ਬਾਲਮਾ ।
ਜਗਦੇ ਨੇ ਦੀਵੇ ਛਾਂਵੇਂ-ਛਾਂਵੇਂ ਬਾਲਮਾ ।
ਸੂਰਜ ਦਾ ਜਗਦਾ ਪੈਗਾਮ ਰਵੇਗਾ ।
ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਜੱਗ ਉਤੇ ਨਾਮ ਰਵੇਗਾ ।

ਬਲਵਿੰਦਰ ਬਾਲਮ
ਓਕਾਂਰ ਨਗਰ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ (ਪੰਜਾਬ)
ਮੋ. 9815625409

ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ

ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਅਮਰ ਵੇਲ ਵਾਂਗ ਹੈ,
ਜੋ ਬਿਨਾਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਤੋਂ
ਸਾਰੇ ਪਾਸੇ ਫੈਲ ਕੇ
ਆਪਣਾ ਜਾਲ ਵਿਛਾਈ ਜਾਵੇ।
ਜਦ ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਹੈ,
ਤਾਂ ਫਿਰ ਖਤਮ ਕਿੱਦਾਂ ਹੋਵੇ ?
ਇਸ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ
ਸਭ ਦਾਅਵੇ ਝੂਠ ਨੇ।
ਇਹ ਤਾਂ ਦਿਨ-ਬ-ਦਿਨ
ਸਗੋਂ ਹੋਰ ਵੱਧੀ ਜਾਵੇ
ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ
ਦਾਅਵੇ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਤੇ
ਉੱਚੀ, ਉੱਚੀ ਹੱਸੀ ਜਾਵੇ।

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ
ਫੋਨ 9915803554

ਕਵਿਤਾ

ਵਿਰਸਾ ਸੰਭਾਲ ਲਉ ਆਪਣਾ ਪੰਜਾਬੀਉ
ਢੋਲੇ, ਮਾਹੀਏ, ਟੱਪੇ ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਗਾਉਂਦੇ ਨਹੀਂ,
ਭੰਗੜੇ 'ਚ ਬੰਨ੍ਹ, ਬੰਨ੍ਹ ਟੋਲੀਆਂ ਵੀ ਆਉਂਦੇ ਨਹੀਂ।
ਚੌੜੀਆਂ ਛਾਤੀਆਂ ਤੇ ਗੁੰਦਵੇਂ ਸਰੀਰ ਨਹੀਂਉ ਦਿਸਦੇ,
ਨਸ਼ੇ ਕਰਕੇ ਵਿਹਲੇ ਤੁਸੀਂ ਗਲੀਆਂ 'ਚ ਫਿਰਦੇ।
ਸਿਰਾਂ ਦੇ ਵਾਲ ਕਟਵਾ ਕੇ ਏਦਾਂ ਲੱਗਦੇ,
ਜਿੱਦਾਂ ਜਿੰਨ ਬਾਹਰੋਂ ਕਿਤਿਉਂ ਆ ਗਏ।
ਕੰਮ ਤੁਹਾਥੋਂ ਹੁੰਦਾ ਨ੍ਹੀ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ,
ਸਾਰਾ ਕੁੱਝ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤੁਸੀਂ ਸੀਰੀਆਂ ਹਵਾਲੇ।
ਲੈ ਲਿਆ ਕਰਜ਼ਾ ਤੁਸੀਂ ਲੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬਈ,
ਬਗੈਰ ਕੰਮ ਕੀਤਿਆਂ ਇਹ ਲਹਿਣਾ ਕਦ ਬਈ।
ਬੱਚੇ ਮਾਡਲ ਸਕੂਲਾਂ 'ਚ ਦਾਖਲ ਕਰਾ ਲਏ,
ਘਰਾਂ 'ਚ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਣੋਂ ਵੀ ਹਟਾ ਲਏ।
ਗੈਂਗ ਵਾਰ ਕਰਕੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰੀ ਜਾਂਦੇ ਹੋ,
ਨਫਰਤ ਦੇ ਕੰਡੇ ਦੂਰ ਤੱਕ ਖਿਲਾਰੀ ਜਾਂਦੇ ਹੋ।
ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਰਹੋ ਕੱਠੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਬਈ,
ਕਦੇ ਮਸਲੇ ਹੱਲ ਹੁੰਦੇ ਨਾ ਹਥਿਆਰ ਨਾਲ ਬਈ।
ਕਿਰਤ ਕਰੋ,ਵੰਡ ਛਕੋ ਤੇ ਜਪੋ ਨਾਮ ਬਈ,
ਆਪਣੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਨਾ ਕਰੋ ਬਦਨਾਮ ਬਈ।

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ

ਧੀਆਂ

ਪੁੱਤਾਂ ਨਾਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਵਣ ਧੀਆਂ,
ਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਮੁਸਕਾਵਣ ਧੀਆਂ।
ਹਰ ਕੰਮ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੱਥ ਵਟਾ ਕੇ,
ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਤੇ ਛਾਵਣ ਧੀਆਂ।
ਪਿੱਪਲਾਂ ਥੱਲੇ ਰੌਣਕ ਲੱਗ ਜਾਵੇ,
ਜਦ ਪੀਂਘਾਂ ਚੜ੍ਹਾਵਣ ਧੀਆਂ।
ਵੀਰਾਂ ਦੇ ਗੁੱਟਾਂ ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਲਾਲਚ ਤੋਂ,
ਸੋਹਣੀਆਂ ਰੱਖੜੀਆਂ ਸਜਾਵਣ ਧੀਆਂ।
ਪੁੱਤਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਪੜ੍ਹ , ਲਿਖ ਕੇ,
ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹ ਦਰਸਾਵਣ ਧੀਆਂ।
ਚੰਗੇ, ਚੰਗੇ ਅਹੁਦਿਆਂ ਤੇ ਲੱਗ ਕੇ,
ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਵਣ ਧੀਆਂ।
ਸਜੇ ਹੋਏ ਪੇਕੇ ਘਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ,
ਸਹੁਰਾ ਘਰ ਸਜਾਵਣ ਧੀਆਂ।
ਪੇਕੇ ਘਰ ਜੇ ਕੋਈ ਦੁਖੀ ਹੋਵੇ,
ਪੇਕੇ ਘਰ ਝੱਟ ਆਵਣ ਧੀਆਂ।
ਪੁੱਤ ਵੰਡਾਵਣ ਖੇਤ ਤੇ ਦੌਲਤ,
ਪਰ ਦੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡਾਵਣ ਧੀਆਂ।

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ

ਨੀ ਮਾਏ

ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਕਰਾ ਸਲਾਹਾਂ ਜਦ ਵੀ ਨਾਨੀ ਪਿੰਡ ਜਾਵਾਂਗੇ
ਦੋ ਪੁੱਛਾਂਗੇ ਦੋ ਦੱਸਾਂਗੇ ਬਹਿ ਮੰਜੇ ਤੇ ਕੋਲੇ ਦੁੱਖ ਸੁੱਖ ਸਾਂਝੇ ਕਰਕੇ ਆਵਾਂਗੇ
ਉਹ ਵੀ ਹੱਕ ਸਾਡਾ ਸਾਥੋਂ ਰੱਬ ਡਾਢੇ ਨੇ ਖੋਹ ਲਿਆ
ਹੁਣ ਜਦ ਮੈਂ ਪੇਕੇ ਪਿੰਡ ਆਵਾਂ ਮੁੱਖ ਹੰਝੂਆਂ ਨਾਲ ਧੋ ਲੈਂਦੀ ਨੀ ਮਾਏ।
ਪਿਆ ਵੇਖ ਵਿਹੜੇ ਦੇ ਵਿੱਚ ਤੇਰਾ ਖਾਲੀ ਮੰਜਾ
ਲਾ ਸੀਨੇ ਨਾਲ ਤੇਰੀ ਫੋਟੋ ਹੁਬਕੀ ਹੁਬਕੀ ਰੋ ਲੈਂਦੀ ਨੀ ਮਾਏ,,,
ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਜਾਵਣ ਅੱਧਮੋਈਆਂ ਮਾਵਾਂ ਬਾਝੋਂ ਧੀਆਂ
ਤੁਰ ਗਈ ਕਿਹੜੇ ਦੇਸ਼ ਬੇਗਾਨੇ ਰੋਂਦੇ ਕੁਰਲਾਉਂਦੇ ਛੱਡ ਕੇ ਘਰ ਦਿਆਂ ਜੀਆਂ
ਜਦ ਗੱਚ ਜਿਆ ਭਰ ਆਵੇ ਖੂੰਜੇ ਪਏ ਸੰਦੂਕ ਨੂੰ ਅੰਮੀਏ
ਮਨ ਰੱਖਣ ਲਈ ਆਪਣਾ ਲੀੜੇ ਲੱਤੇ ਤੇਰੇ ਟੋਹ ਲੈਂਦੀ ਨੀ ਮਾਏ।
ਪਿਆ ਵੇਖ ਵਿਹੜੇ ਦੇ ਵਿੱਚ ਤੇਰਾ ਖਾਲੀ ਮੰਜਾ
ਲਾ ਸੀਨੇ ਨਾਲ ਤੇਰੀ ਫੋਟੋ ਹੁਬਕੀ ਹੁਬਕੀ ਰੋ ਲੈਂਦੀ ਨੀ ਮਾਏ,,,
ਕੂੰਜ ਉਡਾਰੀ ਕੁੜੀਆਂ ਚਿੜੀਆਂ ਦੇਸ਼ ਪਰਾਏ ਤੁਰੀਆਂ
ਕਦੇ ਕਦੇ ਸਾਉਣ ਮਹੀਨੇ ਆ ਸੱਖੀਆ ਨੇ ਜੁੜੀਆਂ
ਛੱਡ ਕੇ ਤੇਰਾ ਦੇਸ਼ ਨੀ ਮਾਏ ਤੁਰ ਚੱਲੀਆਂ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਨੀ ਮਾਏ
ਕਰਕੇ ਤੈਨੂੰ ਯਾਦ ਨੀ ਅੱਖੀਓ ਹੰਝੂ ਚੋ ਲੈਂਦੀ ਨੀ ਮਾਏ।
ਪਿਆ ਵੇਖ ਵਿਹੜੇ ਦੇ ਵਿੱਚ ਤੇਰਾ ਖਾਲੀ ਮੰਜਾ
ਲਾ ਸੀਨੇ ਨਾਲ ਤੇਰੀ ਫੋਟੋ ਹੁਬਕੀ ਹੁਬਕੀ ਰੋ ਲੈਂਦੀ ਨੀ ਮਾਏ,,,
ਜੁੱਗ ਜੁੱਗ ਜੀਵਣ ਸੰਧੂਆਂ ਅੰਮੜੀ ਜਾਏ ਜੋ ਦੁੱਖ ਸੁੱਖ ਵੰਡਾਵਣ ਆਏ
ਬਾਪੂ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਲੱਗੀਆਂ ਰਹਿਣ ਰੌਣਕਾਂ ਇਹੋ ਹਰ ਧੀ ਸੁੱਖ ਮੰਨਾਏ
ਸੁੱਖ ਨਾਲ ਧੀ ਤੇਰੀ ਵੀ ਧੀ ਵਾਲ਼ੀ ਹੋ ਗਈ ਨੀ
ਜਿੱਦਾਂ ਮੈਂ ਸੀ ਤੈਨੂੰ ਪਿਆਰੀ ਉਵੇਂ ਹੀ ਧੀ ਮੇਰੀ ਮੈਥੋਂ ਮੋਹ ਲੈਂਦੀ ਨੀ ਮਾਏ।
ਪਿਆ ਵੇਖ ਵਿਹੜੇ ਦੇ ਵਿੱਚ ਤੇਰਾ ਖਾਲੀ ਮੰਜਾ
ਲਾ ਸੀਨੇ ਨਾਲ ਤੇਰੀ ਫੋਟੋ ਹੁਬਕੀ ਹੁਬਕੀ ਰੋ ਲੈਂਦੀ ਨੀ ਮਾਏ,,,

ਬਲਤੇਜ ਸੰਧੂ
9465818158

ਮੈਂ ਰੁੱਖ ਬੋਲਦਾਂ

ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਪੂਰੇ ਵਿਸਵ ਦੇ ਵਿੱਚ,
ਵਾਤਾਵਰਣ ਦਿਵਸ ਮਨਾਇਆ।
ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਧਰਤੀ ਹਰੀ - ਭਰੀ ਹੈ,
ਪੌਦਾ ਪਹਿਲੇ ਪੰਨੇ ਤੇ ਲਾਇਆ।

ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨੇ,
ਖੁਸਖਬਰੀ ਦਾ ਢੋਲ ਵਜਾਇਆ।
ਪੌਦਾ ਇੱਕ ਵੀ ਲਾਇਆ ਨਹੀਓਂ,
ਬਸ ਫੋਟੋਆਂ ਵਿੱਚ ਜਤਾਇਆ।

ਜਿਊਂਦੀਆਂ ਰਹਿਣ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾਵਾਂ,
ਰੁੱਖ ਲਾਕੇ ਜਿੰਨਾਂ ਫਰਜ ਨਭਾਇਆ।
ਹਨੇਰੀ ਨਾਲ ਮੈਂ ਡਿੱਗ ਪਿਆ ਸਾਂ,
ਚੱਕ ਕੇ ਆਰੇ ਵਿੱਚ ਚਿਰਾਇਆ।

ਸੋਸਲ ਮੀਡੀਆ ਵੀ ਹਰਾ ਹੋ ਗਿਆ,
ਓ ਅਸਾਂ ਇੰਨਾ ਜਸਨ ਮਨਾਇਆ।
ਛਾਂ ਤਾਂ ਗਗਨ ਸਿਆਂ ਹਰ ਵੇਲੇ ਭਾਲੇਂ,
ਪਰ ਬੰਦਿਆ ਬੂਟਾ ਇੱਕ ਨਾ ਲਾਇਆ।

ਕਿਸੇ ਗੁਲਾਬ ਦੇ ਫੁੱਲ ਵਾਂਗੂ ਅੱਜ,
ਪਿਆ ਵਾਤਾਵਰਣ ਕਮਲਾਇਆ।
ਨਾ ਰੁੱਖ ਤੇ ਨਾ ਪਾਣੀ ਮਿਲਦਾ,
ਓ ਪੰਛੀਆਂ ਮਾਰ ਮੁਕਾਇਆ।

ਕਿਸਨੂੰ ਆਖਾਂ ਪਾਣੀ ਪਾ ਦੇ,
ਅੱਜ ਸਭਨਾਂ ਨੇ ਰੰਗ ਵਟਾਇਆ।
ਮੈਂ ਦਿੰਦਾ ਰਹਿ ਗਿਆ ਠੰਡੀਆਂ ਛਾਵਾਂ,
ਅੱਜ ਸਭ ਨੇ ਮਿਲਕੇ ਲਾਂਬੂ ਲਾਇਆ।

ਛੱਡ ਦੇ ਖਹਿੜਾ ਮੋਟਰ ਗੱਡੀਆਂ,
ਕਿਉਂ ਹੈ ਪ੍ਰਦੂਸਣ ਫੈਲਾਇਆ।
ਓ ਉਮਰ ਤੇਰੀ ਸੌ ਟੱਪ ਜਾਣੀ,
ਜੇ ਸਾਈਕਲ ਅੱਜ ਭਜਾਇਆ।

ਮੈਨੂੰ ਅੱਗਾਂ ਲਾਕੇ ਸਾੜ ਦਿੰਦੇ ਨੇ,
ਅੱਜ ਐਸਾ ਭਾਣਾ ਬਣ ਆਇਆ।
ਤੈਂ ਐਸੀ ਬੰਦਿਆਂ ਮੌਤ ਹੈ ਮਰਨਾ,
ਜੇ ਨਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਬਚਾਇਆ।

ਗਗਨ ਫੂਲ
ਸੰਪ: 75289-03512

ਸਦਾ ਸਚਾਈ ਦਾ ਸਾਥ ਦਿਓ

ਸੱਚ ਦੀ ਤਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਕਿਸੇ ਦੇ ਹੀ ਹਿੱਸੇ ਆਵੇ,
ਝੂਠ ਦੀ ਹੈ ਖੱਟੀ ਖਾਵੇ ਦੁਨੀਆਂ ਇਹ ਸਾਰੀ ਐ।
ਸੱਚ ਉੱਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦੇਣਾ ਸੂਲੀ ਤੇ ਜਿਉਂ ਝੂਟਣਾ ਹੈ,
ਝੂਠ ਬੋਲਣੇ ਦੀ ਸਦਾ ਚੜ੍ਹੀ ਰਹੇ ਖੁਮਾਰੀ ਐ।
ਗੱਲ ਹੱਕ ਅਤੇ ਸੱਚ ਦੀ ਕਰਦਾ ਨਾ ਕੋਈ ਇਥੇ,
ਜੱਗ ਵਿੱਚ ਦੁਨੀਆਂ ਇਹ ਤਾਹੀਓਂ ਦੁਖਿਆਰੀ ਐ।
ਆਖਿਰ ਤਾਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਸਚਾਈ ਦੀ ਹੀ ਜਿੱਤ ਸਦਾ,
ਸੱਚੀ ਗੱਲ ਵੇਦਾਂ ਤੇ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਉਚਾਰੀ ਐ।
ਸ਼ੇਰ ਜਿਹਾ ਜਿਗਰਾ ਸੱਚ ਕਹਿਣ ਲਈ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ,
ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲੈਣੀ ਪੈਂਦੀ ਸੱਚ ਲਈ ਭਾਰੀ ਐ।
ਦੱਦਾਹੂਰ ਵਾਲਾ ਕਹੇ ਸਦਾ ਸੱਚ ਤੇ ਅੜਿੰਗ ਰਹੀਏ,
ਚੱਲ ਜਾਵੇ ਸੀਨੇ ਉੱਤੇ ਭਾਵੇਂ ਵੀਰੋ ਆਰੀ ਐ।

ਜਸਵੀਰ ਸ਼ਰਮਾਂ ਦੱਦਾਹੂਰ
ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ
95691-49556

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 304

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

23 MAY TO 29 MAY,2025